

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

 (8 5) 210 5633

 www.rrt.lt

 Mortos g. 14, LT-03219

 rrt@rrt.lt

IŽANGINIS ŽODIS.....	4
1 RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS MISIJA IR STRATEGINAI TIKSLAI.....	6
2 RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS 2018 METŲ VEIKLA SKAIČIAIS	7
3 TRUMPA 2018 M. RYŠIŲ SEKTORIAUS PLĖTROS APŽVALGA.....	8
4 RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS VEIKLOS SRITYS	9
4.1 Elektroninių ryšių sektorius	10
4.2 Pašto sektorius	13
4.3 Geležinkelių sektorius	16
5 KONKURENCIJOS SKATINIMAS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO SEKTORIUOSE	17
5.1 Konkurencija elektroninių ryšių sektoriuje. Rinkų tyrimai.....	17
5.2 ES Reglamento dėl tarptautinių siuntinių pristatymo įgyvendinimas	17
5.3 Ūkio subjektams nustatytų įpareigojimų vykdymo priežiūra	18
5.4 Telefono ryšio numerio perkėlimo paslauga	20
5.5 Ginčų tarp ūkio subjektų sprendimas RRT ginčų komisijoje.....	20
5.6 Elektroninių ryšių ir pašto veiklą vykdančių ūkio subjektų veiklos priežiūra	21
6 VARTOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA.....	23
6.1 Elektroninių ryšių paslaugų gavėjų prašymų (skundų) nagrinėjimas.....	23
6.2 Pašto paslaugos naudotojų prašymų (skundų) nagrinėjimas	24
6.3 Ginčų ne teismo tvarka nagrinėjimas.....	25
6.3.1 Ginčų tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų nagrinėjimas.....	26
6.3.2 Ginčų tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų nagrinėjimas	28
6.4 Tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų priežiūra	29
6.5 Interneto karštosios linijos veikla „Švarus internetas“	31
6.6 Ryšių paslaugų kokybės užtikrinimas	32
6.6.1 Universalųjų elektroninių ryšių paslaugų priežiūra.....	32
6.6.2 Viešųjų ryšių tinklų vientisumo užtikrinimas.....	33
6.7 Universaliosios pašto paslaugos tarifai ir sąnaudų apskaita	34
6.7.1 Universaliosios pašto paslaugos kokybės priežiūra	35
6.7.2 Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo atitikties nustatytiems reikalavimams įvertinimas	36
6.8 Viešojo fiksotojo telefono ryšio paslaugų kokybė	36
6.9 Viešojo judriojo telefono ryšio paslaugų kokybė	37
6.9.1 Belaidės interneto prieigos paslaugų kokybė	38
6.10 Vartotojų teisių ir teisėtų interesų gynimas įrenginių sektoriuje	39
6.10.1 Radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų rinkos priežiūra	39
6.10.2 RRT veikla užtikrinant laisvą įrenginių judėjimą ir tiekimą rinkai	40
6.11 Patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūra	42
7 INVESTICIJŲ SKATINIMAS IR PAŽANGIŲ IRT PLĖTRA	45
7.1 Judriojo radijo ryšio plėtra	47
7.2 Skaitmeninė televizija ir radijas.....	48
7.3 Fiksuotasis radijo ryšys.....	50
7.4 Palydovinis radijo ryšys.....	51

7.5	Radijo mėgėjų veikla	52
7.6	Radijo spektro stebėsena	53
7.7	Radijo ryšio tinklų ir stočių inspektavimas	53
7.8	Radijo trukdžių šalinimas	54
7.9	Kitų išteklių valdymas.....	55
7.9.1	Telefono ryšio numerių valdymas	55
7.9.2	Interneto adresai	56
8	INTEGRACIJA Į ES IR TARPTAUTINĘ REGULIAVIMO ERDVĘ IR EFEKTYVI RRT VEIKLA	57
8.1	RRT tarptautinė veikla	57
8.1.1	Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga (ITU)	57
8.1.2	ES Tarybos darbo grupėse svarstyti dokumentai	58
8.1.3	Europos Komisijos (EK) komitetuose ir darbo grupėse nagrinėti klausimai	60
8.1.4	Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC)	60
8.1.5	Europos pašto reguliuotojų grupė (ERGP)	61
8.1.6	Europos telekomunikacijų ir pašto administracijų konferencija (CEPT)	62
8.1.7	Rytų partnerystės šalių elektroninių ryšių reguliavimo institucijų tinklas (EaPeReg)	63
8.1.8	Tarptautinė interneto karštųjų linijų asociacija INHOPE	64
8.1.9	Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros institucijų forumas (FESA) ir ENISA darbo grupė	65
8.1.10	Pasaulinė pašto sąjunga (UPU).....	65
8.1.11	Dalyvavimas Dvynių projekte.....	66
8.2	RRT efektyvi veikla	67
8.2.1	RRT valdymas	67
8.2.2	RRT darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas	68
8.2.3	Vartotojų informavimo priemonės	69
9	ĮPAREIGOJIMŲ VALSTYBĖS GYNYBOS, NACIONALINIO SAUGUMO IR VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ SRITYSE VYKDYMAS	71
10	VEIKSMINGOS KONKURENCIJOS SKATINIMAS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOJE	72
10.1	Konkurencijos priežiūra geležinkelių transporto rinkoje.....	72
10.2	Geležinkelių transporto rinkos dalyviams nustatytų reikalavimų vykdymo priežiūra	72
10.3	Pareiškėjų skundų nagrinėjimas	73
10.4	Nepriklausomų geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų grupė (IRG-Rail).....	75
10.5	Europos geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų tinklas (ENRRB).....	76
11	ATLYGINIMO UŽ DOKUMENTŲ TEIKIMĄ IR DUOMENŲ REGISTRAVIMĄ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪRA.....	77
12	2019 M. RRT PRIORITETAİ.....	78
13	STRATEGINIŲ TIKSLŲ EFEKTO VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2018 M.	82
14	1 priedas. Ryšių valdymo ir kontrolės programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų vykdymas 2018 m. 88	
15	2 priedas. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų vykdymas 2018 m.	94

16	3 priedas. Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų vykdymas 2018 m.	95
17	4 priedas. RRT 2018 m. finansinė ataskaita.....	96
18	5 priedas. Reguluojamos elektroninių ryšių sektoriaus rinkos	100
19	6 priedas. 2018 m. priimti RRT direktoriaus įsakymai	101

IŽANGINIS ŽODIS

2018 m. Lietuva minėjo valstybės gyvavimo šimtmetį. Minėdama istorines šimtmečio datas, mūsų valstybė kartu žengė į naują ryšių technologijų vystymosi etapą, kuriame keliame tikslai – užtikrinti kuo platesnę skaitmenizaciją, pereiti prie naujosios kartos ryšio, kartu sumažinant visų visuomenės grupių skaitmeninę atskirtį. Šiems iššūkiams ruošiasi visas pasaulis, ne išimtis ir Lietuva.

2018 m. įsigaliojo Europos elektroninių ryšių kodeksas (toliau – Kodeksas), kuris tiek mums, tiek rinkos dalyviams kelia rimtus uždavinius, kuriuos įgyvendinant siekiama pagrindinio Europos Sąjungos (ES) elektroninių ryšių reformos tikslo – iki 2025 m. sukurti ES „gigabitinę visuomenę“ ir pasiekti, kad spartusis interneto ryšys būtų prieinamas visiems ES gyventojams ir verslui. Kodekso nuostatomis perkelti į nacionalinę teisę turime dvejus metus, o tai reiškia, kad jau šiandien turime konsoliduoti visų elektroninių ryšių sektoriaus dalyvių pastangas, kad Kodekse numatyti uždaviniai būtų įgyvendinti. ES siekiama, kad iki 2020 m.

pabaigos būtų paskirtos 5G tinklams diegti reikalingos 3,6 GHz bei 26 GHz, o vėliau ir kitos radijo dažnių juostos. Šiandien, kaip reguliuotojas, jau esame atlikę nemažai namų darbų: patvirtinome Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz dažnių juostoje planą, viešajai konsultacijai paskelbėme Radijo ryšio plėtros 3400–3800 MHz radijo dažnių juostoje planą, vykdėme derybas su kaimyninėmis šalimis dėl reikalingų išteklių suderinto naudojimo.

Džiugina tarptautinės ataskaitos, pagal kurias Lietuva išlieka tarp šviesolaidinio interneto lyderių. Organizacijos „FTTH Council Europe“ (FTTH – angl. „Fiber to the Home“)¹ ataskaitoje paskelbta, kad Lietuva pagal šviesolaidinio interneto tinklo skvarbą užima antrą vietą Europoje. Lietuvoje šviesolaidinio tinklo skvarba siekia 46,8 proc.²

Pažymėtina, kad elektroninių ryšių sektoriaus nuoseklus pajamų augimas tęsiasi 4 metus iš eilės. Bendrosios el. ryšių pajamos išaugo 1,9 proc. Labiausiai, vertinant pagal pajamas, išaugo interneto prieiga: naudojant judriojo ryšio technologijas, daugiausia LTE, padidėjo 31,8 proc. Vienu pagrindinių augimo variklių vis dar išlieka augantis naudojimas mobiliuoju internetu. 2018 m. daugiau kaip 92 proc. duomenų buvo persiųsta per LTE tinklą.

Pašto sektoriaus statistikos kreivės toliau auga. 2018 m. pajamos, gautos už pašto siuntinių perdavimą padidėjo 15,5 proc. – nuo 82,97 mln. Eur 2017 m. iki 95,86 mln. Eur 2018 m. Tokį augimą lėmė nuolatos augantis perduotų pašto siuntinių skaičius. 2018 m. įsigaliojęs Reglamentas (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų dar labiau skatins e. prekybą ir užtikrins kokybiškesnes tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugas vartotojams ES.

Sukūrėme naujus skaitmeninius rinkos priežiūros įrankius. 2018 m. pristatėme operatorių tinklų informacinę sistemą (OTIS), kuri padeda apskaičiuoti Lietuvos Respublikos teritorijos padengiamumą fiksuotojo ryšio tinklais. Jau turime ir surinktų duomenų rezultatus. Apibendrinus visų operatorių pateiktus duomenis, nustatyta, kad bendras Lietuvoje esančių gyvenamųjų patalpų padengiamumas fiksuotojo ryšio prieiga siekė 76,9 proc., o naujos kartos prieigos tinklais – 62,6 proc. Taip pat rengiame LTE tinklų greitaveikų skaičiavimų metodiką (<http://epaslaugos.rrt.lt/apreptis/>) ir jau pristatėme preliminarinius atliktų skaičiavimų rezultatus. Skaičiavimo metodika

¹ Duomenų šaltinis: FTTH Council Europe ir Informacinės visuomenės plėtros komitetas

² Pasaulyje Lietuva užima 13 vietą ir nusileidžia tokioms šalims kaip Jungtiniai Arabų Emyratai, Kataras, Singapūras, Pietų Korėja, Honkongas, Japonija, Kinija, Mauricijus, Naujoji Zelandija, Urugvajus, Latvija ir Taivanas.

bus toliau tobulinama bendradarbiaujant su judriojo ryšio operatoriais ir jau šių metų pabaigoje planuojama parengti detalius greitaveikų žemėlapius. RRT – viena iš pirmųjų Europos reguliuotojų, atliekanti sudėtingus tokio tipo skaičiavimus ir kurianti jais pagrįstą judriojo ryšio spartų įvertinimo modelį.

Kaip reguliuotojas vykdėme veiklą ir naujose srityse: geležinkelių transporto rinkos ir atlyginimo už dokumentų teikimą ir duomenų registravimą apskaičiavimo priežiūros srityse. Naujų funkcijų priskyrimas pareikalavo iš mūsų nuolatinių pastangų stiprinti reikalingas kompetencijas ir ugdyti naujų sričių ekspertus.

RRT ir toliau ypatingą dėmesį skiria vartotojų apsaugai. Didėjantis paklausimų ir skundų skaičius liudija augantį vartotojų sąmoningumą ir savo teisių išmanymą. RRT uždavinys – būti kompetentingu tarpininku tarp vartotojų ir ūkio subjektų sprendžiant problemas, o to pirmiausia siekiame prevencinėmis priemonėmis: informuodami vartotojus apie jų teises, o įmonėms teikdami reikalingą metodinę pagalbą.

Per 2018 m. aktyviai dalyvavome tarptautinėse iniciatyvose ir projektuose. Dirbome tarptautinių ir Europos Sąjungos organizacijų darbe, gerąją ES praktika dalijomės su Rytų partnerystės valstybėmis, tęsiame Saugesnio interneto projektą, kaip vyresnysis partneris, kartu su Vokietijos ir Lenkijos institucijomis įgyvendiname ES Dvynių projektą Sakartvele. Tarptautiniuose forumuose RRT vertinama už galias ekspertines žinias, kuriomis esame visada pasirengę dalytis su savo užsienio partneriais, kartu perimdami jų geriausią patirtį, kurią galime pritaikyti savo veiklai Lietuvoje.

Su tuo, kas nuveikta įvairiose RRT veiklos srityse, kokios iniciatyvos įgyvendintos ir kokie rezultatai pasiekti, kviečiu susipažinti šioje 2018 metų veiklos ataskaitoje.

Pagarbiai

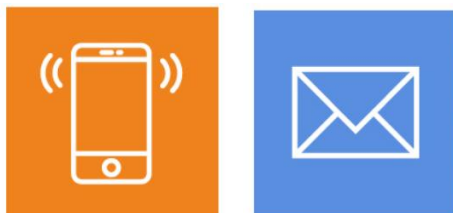
Feliksas Dobrovolskis

1 RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS MISIJA IR STRATEGINAI TIKSLAI

Misija

Užtikrinti kiekvienam Lietuvos gyventojui technologiškai pažangių, kokybiškų, saugių, įperkamų informacinių ir ryšių technologijų (toliau – IRT) ir pašto paslaugų pasirinkimo įvairovę bei veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių, pašto ir geležinkelių transporto sektoriuose ir vertinti atlyginimo už registro objektų registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumą.

1 strateginis tikslas

Didinti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių ir pašto srityse, užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą ir apsaugoti IRT ir pašto paslaugų naudotojų teises, taip spartinant skaitmeninės visuomenės plėtrą.

2 strateginis tikslas

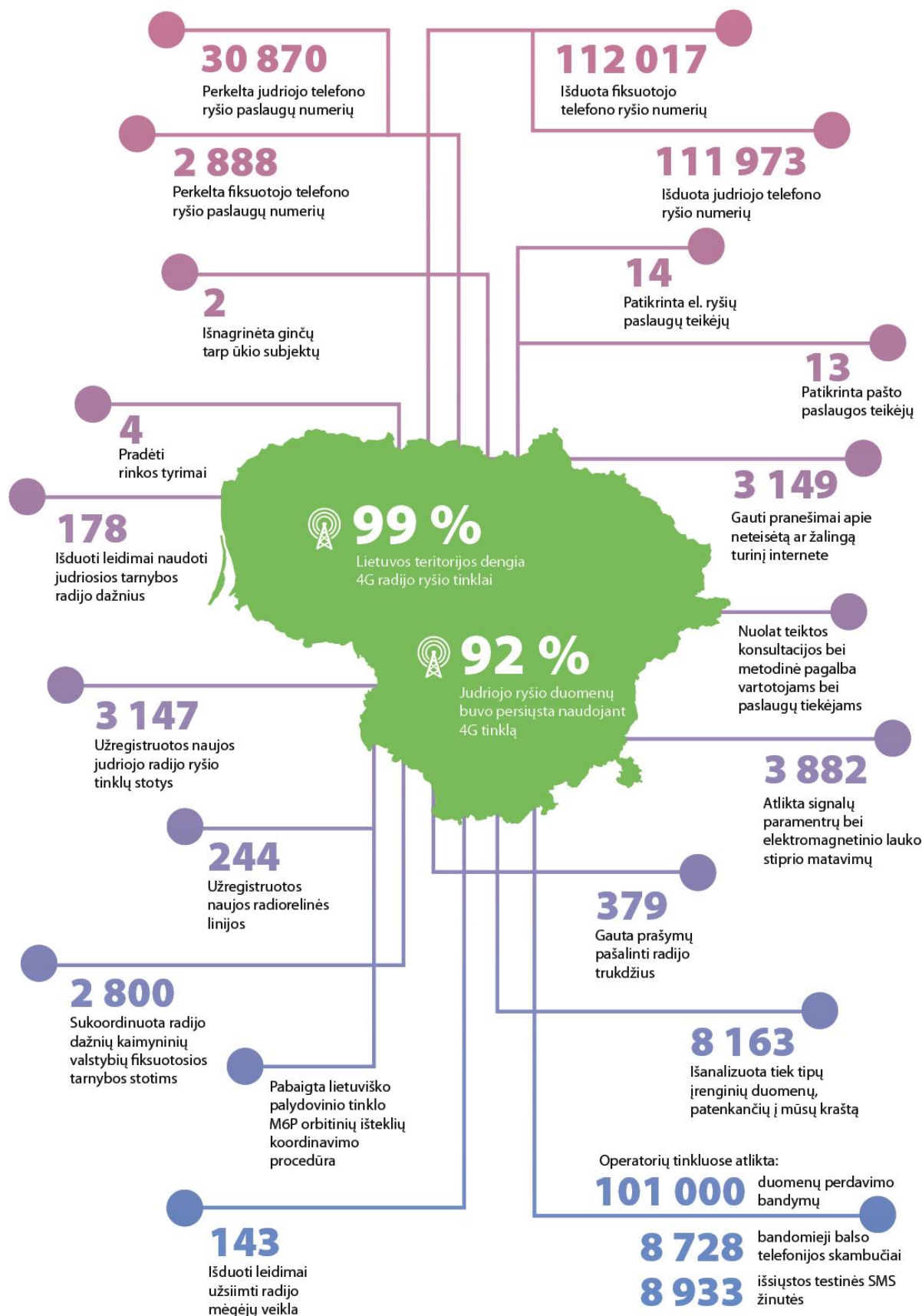
Siekti, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje sąlygos ir būtų užkirsta galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelio įmonėms (vežėjoms), geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje.

3 strateginis tikslas

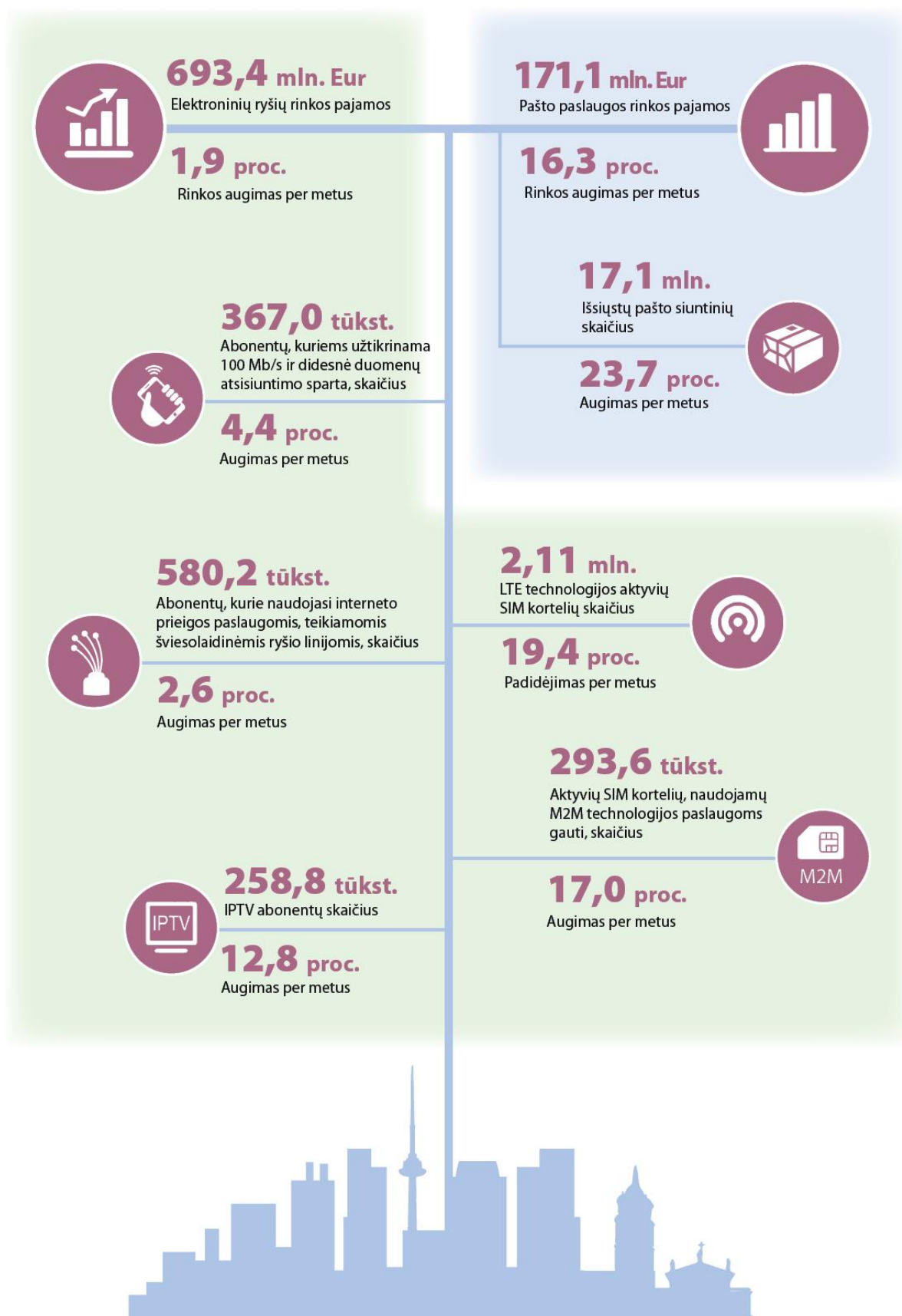

Užtikrinti atlyginimo už registro objektų registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūrą.

2 RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS 2018 METŲ VEIKLA SKAIČIAIS

3 TRUMPA 2018 M. RYŠIŲ SEKTORIAUS PLĖTROS APŽVALGA

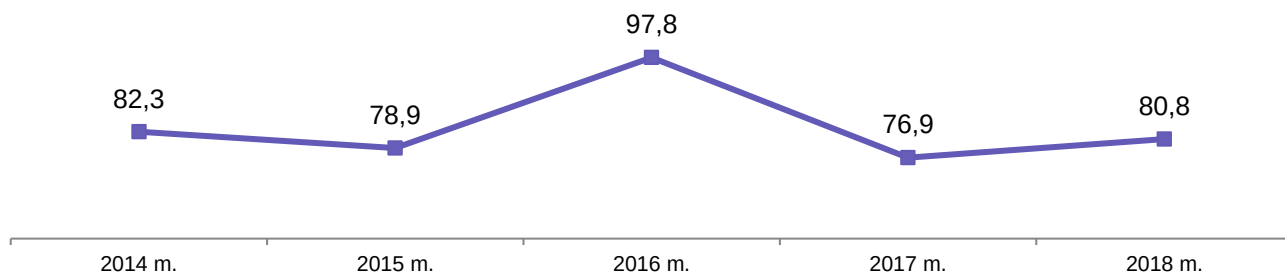
4 RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS VEIKLOS SRITYS

4.1 Elektroninių ryšių sektorius

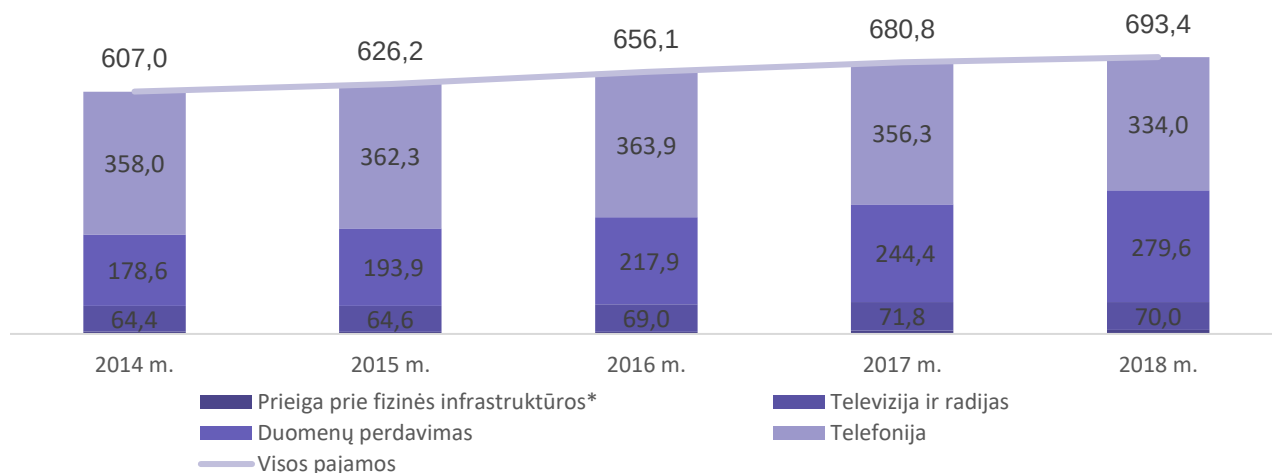
2018 m. pabaigoje elektroninių ryšių veiklą vykdė 117 ūkio subjektų (10 ūkio subjektų mažiau nei 2017 m.).

2018 m. elektroninių ryšių rinkos dalyviai į elektroninių ryšių tinklo infrastruktūrą investavo 80,8 mln. Eur, ir tai buvo 5,0 proc. daugiau nei 2017 m. (žr. 1 pav.). Operatoriai daugiausia investavo į šviesolaidinio prieigos tinklo ir 4G tinklų infrastruktūros, kuria teikiamos duomenų perdavimo paslaugos, plėtrą.

1 pav. Investicijų į elektroninių ryšių infrastruktūrą dinamika, mln. Eur, 2014–2018 m.

2018 m. bendrosios elektroninių ryšių sektoriaus pajamos buvo 693,4 mln. Eur ir, palyginti su 2017 m., padidėjo 1,9 proc. arba 12,6 mln. Eur (žr. 2 pav.). Elektroninių ryšių sektoriaus pajamų augimas tęsiasi ketvirtus metus iš eilės. Didžiausią šio sektoriaus pajamų dalį sudarė pajamos, gautos iš didmeninių ir mažmeninių telefonijos paslaugų teikimo (48,2 proc.) ir duomenų perdavimo paslaugų teikimo (40,3 proc.). Pajamos gautos teikiant televizijos ir radijo paslaugas sudarė 10,1 proc., prieigos prie fizinės infrastruktūros – 1,4 proc.

* 2018 m. prieigos prie fizinės infrastruktūros pajamos apima pajamas, gautas už WLR, pajamas, gautas už visiškai atsietos prieigos prie vietinės linijos teikimą, pajamas, gautas už iš dalies atsietos prieigos prie vietinės linijos teikimą, pajamas, gautas už prieigos prie nenaudojamų fizinių šviesolaidinių linijų skaidulų teikimą, pajamas, gautas už prieigos prie ryšių kabelių kanalų sistemos teikimą, pajamas, gautas už prieigos prie kitos fizinės infrastruktūros teikimą. Šios pajamos 2016 m. ir ankstesniais laikotarpiais buvo išskiriamos tik pajamas, gautas už prieigos prie nenaudojamų fizinių šviesolaidinių linijų skaidulų teikimą.

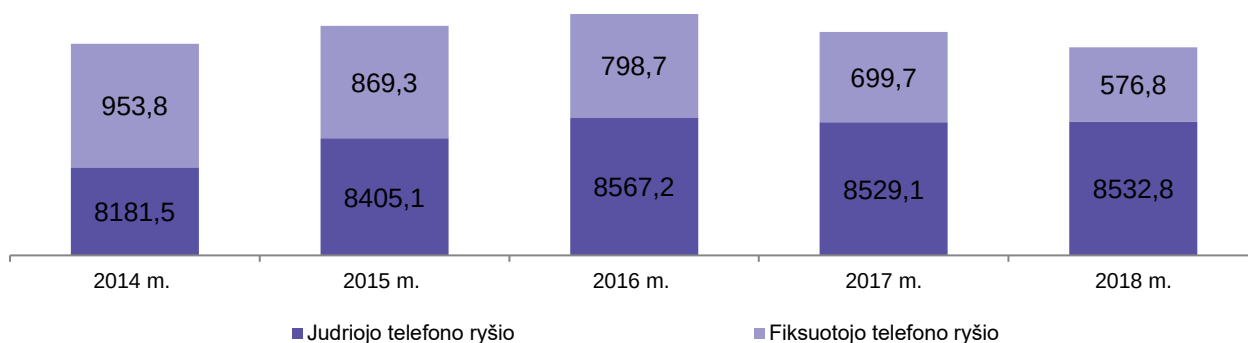
2 pav. Elektroninių ryšių sektoriaus pajamų struktūra, mln. Eur, 2014–2018 m.

Telefono ryšys. Aktyvių abonentų identifikavimo kortelių (SIM kortelių), naudojamų viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti, skaičius³ per 2018 m., palyginti su 2017 m., padidėjo nuo 3 700,3 tūkst. iki 3 776,1

³ Į šį skaičių nėra įtrauktos SIM kortelės, naudojamos interneto prieigos paslaugoms teikti, kai taikomas ne viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų, o interneto prieigos paslaugų mokėjimo planas, taip pat SIM kortelės, naudojamos tik M2M paslaugoms teikti.

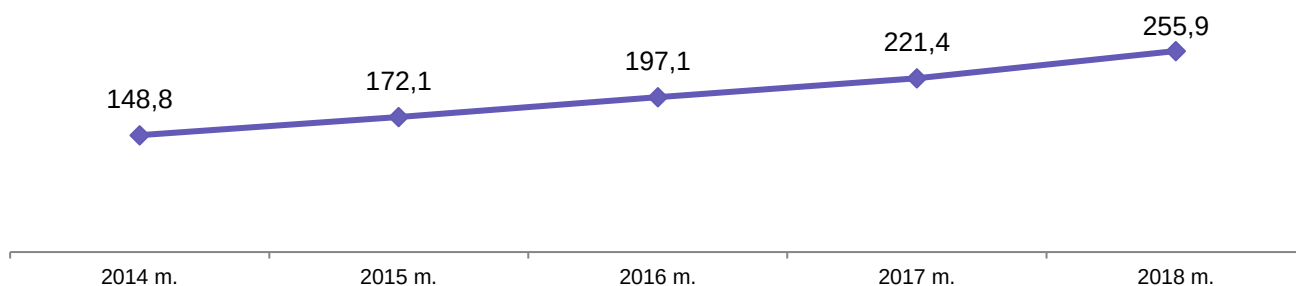
tūkst. arba 2,1 proc. Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius per 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo nuo 485,9 tūkst. iki 426,5 tūkst. arba 12,2 proc.

Vertinant naudojamąsi telefono ryšio paslaugomis, 2018 m. matoma panaši tendencija kaip ir 2017 m.: Lietuvos viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose 2018 m. inicijuotų pokalbių trukmė, palyginti su 2017 metais, išaugo 0,04 proc. (buvo 3,7 mln. min. ilgesnė nei 2017 m.) tuo tarpu 2018 m., palyginti su 2017 m., viešuose fiksuotojo telefono ryšio tinkluose inicijuotų pokalbių trukmė sutrumpėjo 17,6 proc. arba 122,9 mln. min. (žr. 3 pav.).

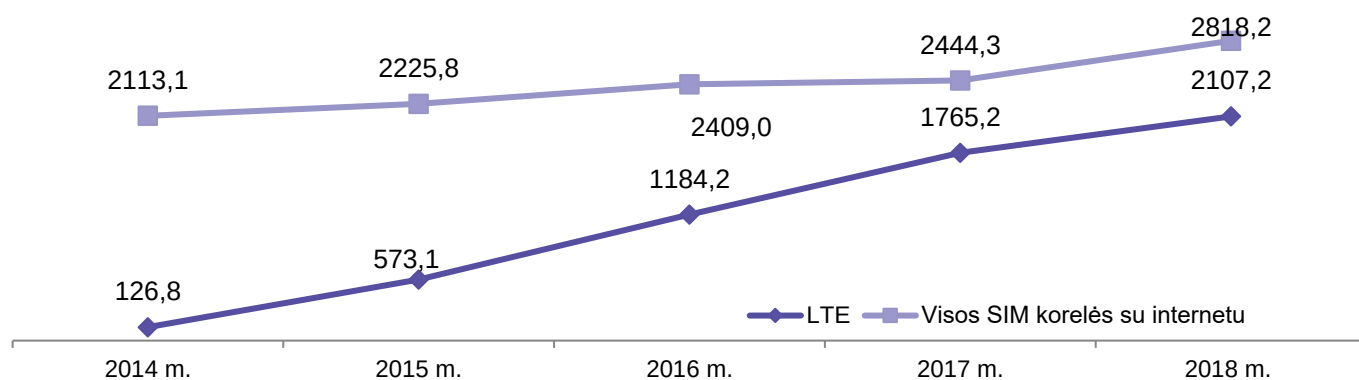
3 pav. Inicijuotų pokalbių trukmė, mln. min., 2014–2018 m.

Internetas. 2018 m., palyginti su 2017 m., pajamos iš interneto prieigos paslaugų teikimo padidėjo 15,6 proc. ir sudarė 255,9 mln. Eur (žr. 4 pav.). Interneto prieigos paslaugų teikimo pajamos susideda iš dviejų paslaugų grupių: mažmeninių interneto prieigos paslaugų ir didmeninių interneto prieigos paslaugų. 2018 m., palyginti su 2017 m., mažmeninių interneto prieigos paslaugų teikimo pajamos padidėjo 17,0 proc. ir siekė 252,2 mln. Eur, o didmeninių interneto prieigos paslaugų teikimo pajamos sumažėjo 16,2 proc. ir siekė 3,7 mln. Eur.

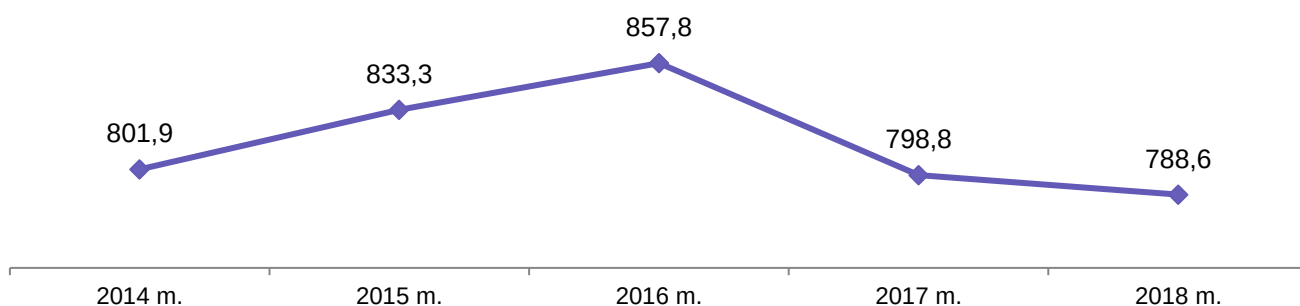
4 pav. Pajamos, gautos iš interneto prieigos paslaugų teikimo, mln. Eur, 2014–2018 m.

Vertinant interneto prieigos paslaugas 63,5 proc., arba 160,1 mln. Eur iš jų sudarė pajamos, gautos už interneto prieigos, naudojant judriojo ryšio technologijas, paslaugas. 36,5 proc. arba 95,8 mln. Eur siekė pajamos, gautos už interneto prieigos, naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, paslaugas. Pastebėtina, kad judriojo interneto pajamos per metus išaugo 31,8 proc. ir buvo sparčiausiai augančios pajamos iš visų el. ryšių sektoriaus pajamų. Augančių pajamų augimą atspindi ir didėjantis aktyvių SIM kortelių, naudojamų teikti interneto prieigos, ypač LTE paslaugas, skaičius (žr. 5 pav.).

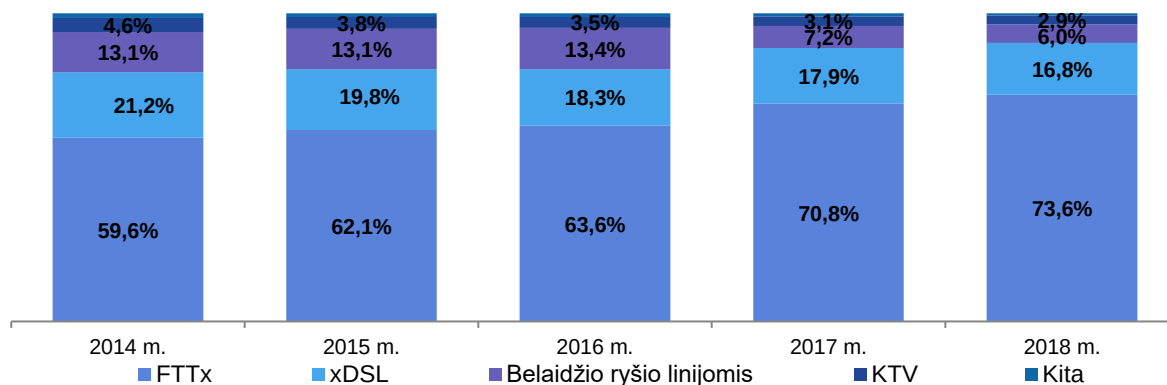
5 pav. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų judriojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius, tūkst., 2014–2018 m.

Lietuvoje 2018 m., palyginti su 2017 m., plačiajuosčio interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius sumažėjo 10,2 tūkst. arba 1,3 proc. ir siekė 788,6 tūkst. (žr. 6 pav.). Per pastaruosius dvejus metus interneto prieigos abonentų, naudojančių fiksuotojo ryšio technologijas, skaičius Lietuvoje mažėja dėl šių migravimo prie judriojo ryšio technologijos (LTE).

6 pav. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius, tūkst., 2014–2018 m.

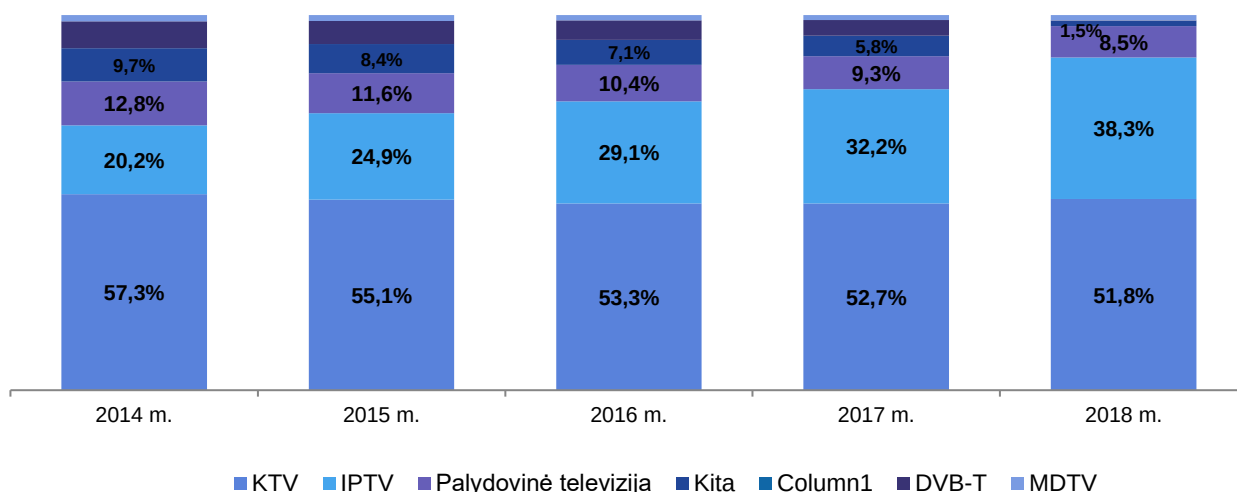
Vertinant abonentų struktūrą pagal naudojamas technologijas, 2018 m. šviesolaidinės ryšio linijos (FTTx) Lietuvoje išliko pagrindine interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, teikimo technologija. 2018 m. duomenimis, Lietuvoje buvo 580,2 tūkst. šviesolaidinių ryšio linijų, t. y. 14,6 tūkst. linijų arba 2,6 proc. daugiau nei 2017 m. 73,6 proc. interneto prieigos paslaugų abonentų naudojami šviesolaidinėmis ryšio linijomis (žr. 7 pav.). Šios technologijos rinkos dalis per metus padidėjo 2,8 procentinio punkto, o xDSL technologija, kuri yra antroje vietoje pagal populiarumą, teikiamų interneto prieigos paslaugų abonentų dalis sumažėjo 1,1 procentinio punkto.

7 pav. **Interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, abonentų struktūra pagal technologijas, proc., 2014–2018 m.**

30 Mb/s ir didesnės spartos interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos šviesolaidinėmis ryšio linijomis (FTTx), kabelinės televizijos tinklais, naudojant DOCSIS 3.0 technologiją, ir kitomis linijomis (vietiniais tinklais LAN). Per metus abonentų, kuriems užtikrinama 30 Mb/s ir didesnė duomenų perdavimo sparta, skaičius sumažėjo 2,7 proc.⁴ 2018 m. gruodžio 31 d. 75,2 proc. fiksuotojo plačiajuosčio ryšio abonentų naudojos 30 Mb/s ir didesne interneto sparta, tarp jų 46,6 proc. naudojos 100 Mb/s ir didesne interneto sparta.

Televizija. 2018 m. pabaigoje mokamos televizijos abonentų skaičius siekė 676,2 tūkst., ir tai buvo 4,7 proc. mažiau nei 2017 m. pabaigoje. Populiariausiomis mokamos televizijos paslaugomis išliko kabelinės televizijos tinklais teikiamos televizijos paslaugos – šią televiziją 2018 m. rinkosi 51,8 proc. visų mokamos televizijos abonentų (0,7 procentinio punkto mažiau nei 2017 m.) (žr. 8 pav.). Lietuvoje 2018 m. augo tik IPTV (*angl.* Internet Protocol Television) abonentų skaičius – tokias paslaugas teikė 20 bendrovių, o šiuo būdu televizijos programas žiūrėjo 258,8 tūkst. abonentų (palyginti su 2017 m. duomenimis, abonentų skaičius išaugo 12,8 proc.).

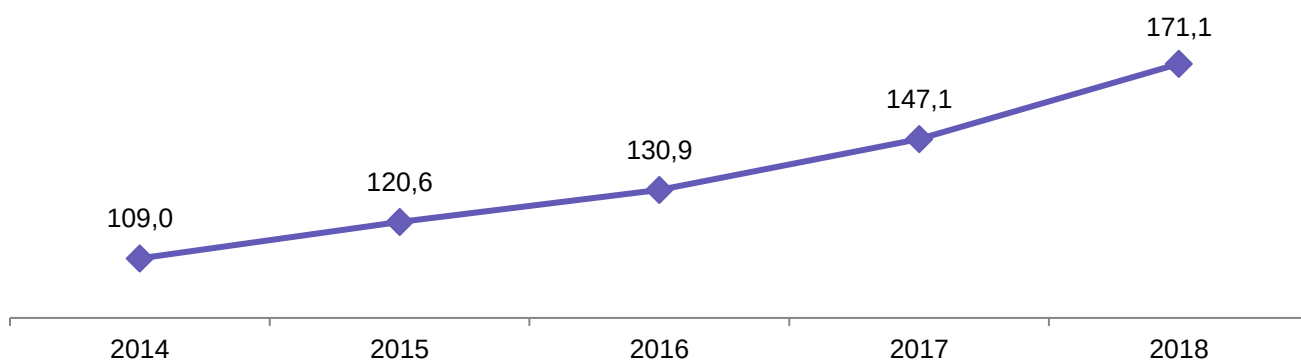
8 pav. **Mokamos televizijos abonentų struktūra pagal televizijos paslaugų teikimo būdus, proc., 2014–2018m.**

4.2 Pašto sektorius

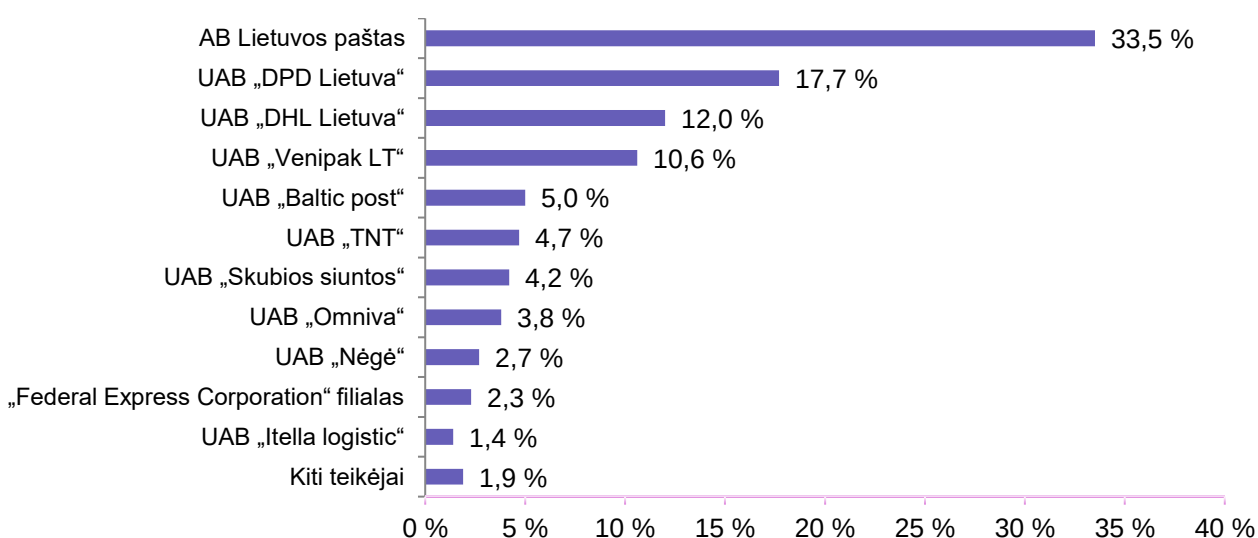
2018 m. pabaigoje pašto paslaugas teikė 45 asmenys, t. y. 1 pašto paslaugos teikėju mažiau nei 2017 m. pabaigoje.

Bendra pašto rinka apima korespondencijos, siuntinių siuntimą ir pristatymą bei kitas pašto paslaugas. Vertinant pagal pajamas, 2018 m., palyginti su 2017 m., bendroji pašto rinka išaugo 16,3 proc. ir pasiekė 171,1 mln. Eur (žr. 9 pav.).

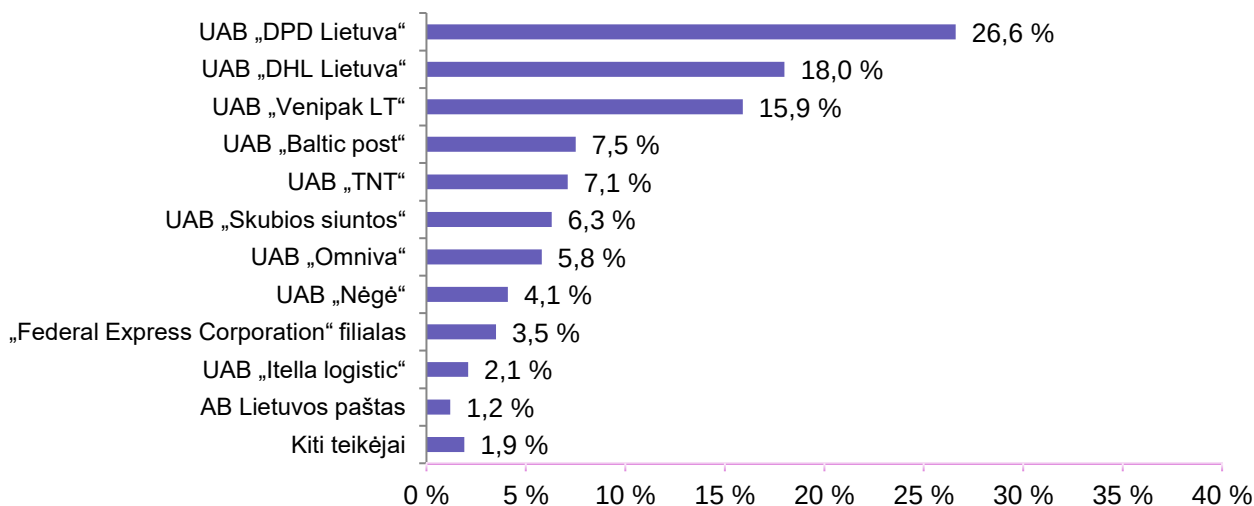
⁴ sumažėjusią skvarbą įtakoja ir sumažėjęs vidutinio namų ūkio dydis (Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2018 m. vidutinis namų ūkio dydis buvo 2,08 asmens, o 2017 m. - 2,24 asmens).

9 pav. **Pajamos, gautos už pašto paslaugos teikimą, mln. Eur, 2014–2018 m.**

Didžiausią pašto rinkos dalį, vertinant pagal pajamas, užėmė AB Lietuvos paštas (žr. 10 pav.).

10 pav. **Pašto rinkos dalyvių užimamos rinkos dalys vertinant pagal pajamas, proc., 2018 m.**

Tradicinio pašto rinka, vertinant pagal pajamas, per 2018 m. išaugo 6,3 proc. ir siekė 57,2 mln. Eur. Šioje rinkoje, vertinant pagal pajamas, didžiausią dalį užėmė AB Lietuvos paštas – 98,0 proc., kiti teikėjai užėmė 2,0 proc. rinkos. Netradicinio pašto rinka (anksčiau vadinta siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, rinka) pagal pajamas 2018 m., palyginti su 2017 m., padidėjo 22,1 proc. ir pasiekė 113,9 mln. Eur. Šioje rinkoje 2018 m. didžiausi paslaugų teikėjai buvo: UAB „DPD Lietuva“, UAB „DHL Lietuva“ ir UAB „Venipak LT“ (žr. 11 pav.).

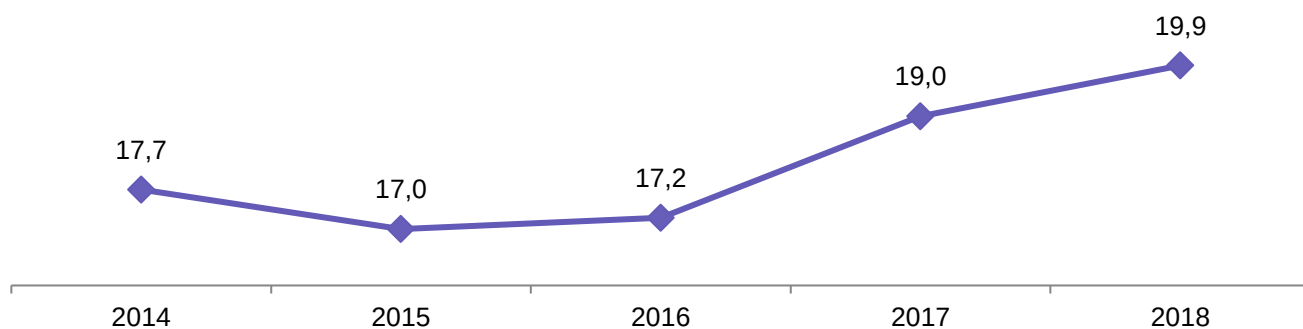
11 pav. **Netradicinio pašto rinkos rinkos dalyvių užimamos rinkos dalys vertinant pagal pajamas, proc., 2018 m.**

Bendra korespondencijos rinka, vertinant pagal siuntų kiekį, per 2018 m. išaugo 3,8 proc. ir siekė 63,8 mln. korespondencijos siuntų. Tuo tarpu perduotų pašto siuntinių skaičius 2018 m., palyginti su 2017 m., išaugo 23,7 proc. ir siekė 17,1 mln. vnt. Pastaraisiais metais stebima tendencija, kad siuntiniai sudaro vis didesnę visų pašto siuntų dalį (2016 m. – 16,5 proc. visų pašto siuntų, 2017 m. – 18,4 proc., o 2018 m. – 21,1 proc.). Tarptautinių siuntinių kiekis 2018 m., palyginti su 2017 m., išaugo 49,3 proc., o vidaus siuntinių kiekis išaugo 20,6 proc. Siuntinių kiekio augimui didelės įtakos turi elektroninės prekybos populiarėjimas šalyje.

Universalioji pašto paslauga

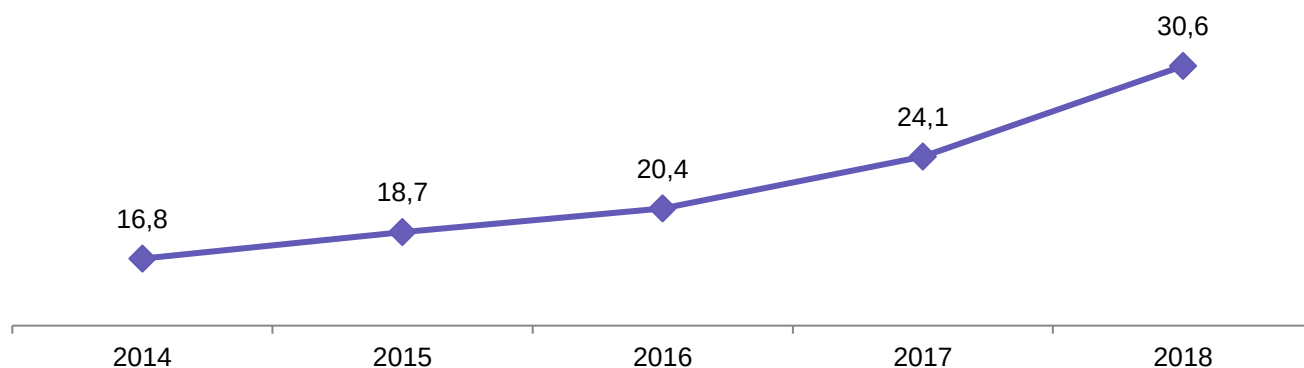
Universalioją pašto paslaugą Lietuvoje teikia AB Lietuvos paštas. Ši paslauga itin svarbi atokių gyvenamųjų vietovių gyventojams, kuriems suteikiama galimybė siųsti ir gauti įvairius pašto siuntinius ar korespondencijos siuntas.

Universaliosios pašto paslaugos kiekis. 2018 m. buvo išsiųsta ir gauta 19,9 mln. universaliosios pašto paslaugos vienetų, ir tai buvo 4,6 proc. daugiau nei 2017 m. (žr. 12 pav.).

12 pav. **Suteiktos universaliosios pašto paslaugos mastas, mln. vnt., 2014–2018 m.**

Pajamos. Pajamos iš universaliosios pašto paslaugos teikimo 2018 m. siekė 30,6 mln. Eur ir, palyginti su 2017 m., padidėjo 27,1 proc. (žr. 13 pav.). 2018 m. pajamos augo sparčiau nei pastaraisiais metais – tam įtakos turėjo ir tebesitęsiantis elektroninės prekybos augimas ir 2018 m. pasikeitę (išaugę) universaliosios pašto paslaugos teikimo tarifai.

13 pav. **Pajamos, gautos už universalioją pašto paslaugą, mln. Eur, 2014–2018 m.**

4.3 Geležinkelių sektorius

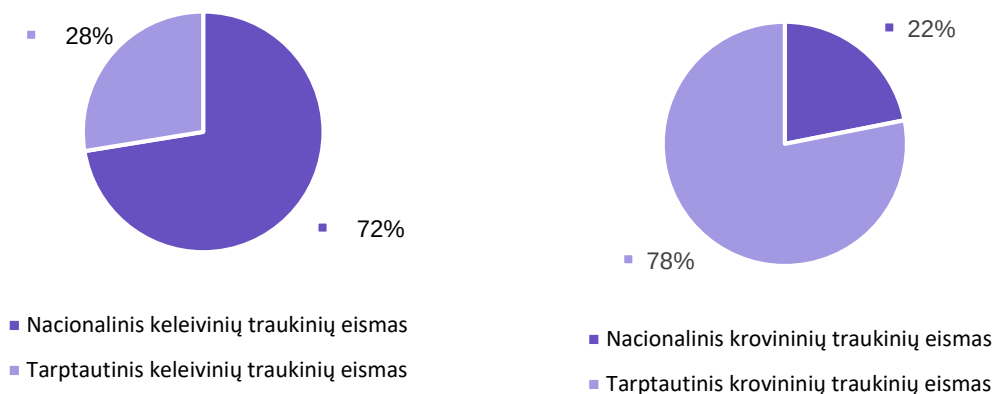
2018 m. pabaigoje geležinkelio kelių ilgis buvo 1911 km, iš jų 152 km sudarė elektrifikuoti keliai.

2018 m. pervežtų keleivių skaičius išaugo 9,9 %, o pervežtų krovinių kiekis – 7,3% (žr. 13A pav.).

13A pav. Pervežtų keleivių skaičiaus ir krovinių kiekio dinamika 2016-2018 m.

2018 m. keleivinių traukinių eismo, kuris, palyginti su 2017 m., padidėjo 9,4 %, didžiąją dalį sudarė nacionalinių keleivinių traukinių eismas, o krovinių traukinių eismo, kuris, palyginti su 2018 m., padidėjo 8,7%, – tarptautinis krovinių traukinių eismas.

13B pav. Keleivinių ir krovinių traukinių eismo pasiskirstymas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu 2018 m.

5 KONKURENCIJOS SKATINIMAS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO SEKTORIUOSE

5.1 Konkurencija elektroninių ryšių sektoriuje. Rinkų tyrimai

RRT atliekamų rinkų tyrimų tikslas – įvertinti, ar konkurencija tam tikroje elektroninių ryšių rinkoje yra veiksminga, ir jei ji nėra veiksminga, neleisti susidaryti galimybėms piktnaudžiauti įtaka toje rinkoje.

2018 m. RRT pradėjo 4 rinkų tyrimus:

- Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimą;
- Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimą;
- Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimą;
- Vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos prieigos prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkos tyrimą.

Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkoje veikiantys ūkio subjektai teikia skambučių užbaigimo savame tinkle paslaugas kitiems operatoriams. Skambučių užbaigimo kaina lemia ir mažmeninių telefono ryšio paslaugų kainą, todėl rinkos tyrimo metu, atsižvelgiant į su skambučių užbaigimo paslauga susijusias išlaidas, nustatoma didžiausia galima šių paslaugų kaina.

Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje veikiantys ūkio subjektai teikia prieigą prie vietinių linijų, šviesolaidinių ryšio linijų skaidulų ir ryšių kabelių kanalų sistemų.

Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje teikiamos didmeninio duomenų srauto perdavimo paslaugos. Visos šios paslaugos itin svarbios mažmeninių paslaugų, tokių kaip fiksuotojo telefono ryšio, interneto prieigos ar mokamos televizijos, plėtrai. Todėl rinkų reguliavimu siekiama užtikrinti prieigą prie šių didmeninių paslaugų visiems operatoriams vienodomis sąlygomis.

Vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos prieigos prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkoje teikiamos paslaugos supaprastina operatoriams, norintiems pradėti teikti fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, bet neturintiems plačiai išplėto elektroninių ryšių tinklo, įėjimo į rinką sąlygas. Pabrėžtina, kad šios rinkos reguliavimas darosi vis mažiau aktualus, todėl tyrimo metu bus analizuojama galimybė šio reguliavimo atsisakyti.

Visų aukščiau išvardintų rinkų tyrimus planuojama užbaigti 2019 metais.

Informacija apie didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčius ūkio subjektus ir jiems 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusius įpareigojimus pateikiama šios ataskaitos 5 priede.

5.2 ES Reglamento dėl tarptautinių siuntinių pristatymo įgyvendinimas

Naujasis tarptautinių siuntinių reglamentas įpareigoja RRT stebėti rinką, rinkti iš siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų statistinę informaciją, taip pat vertinti universaliųjų pašto paslaugų teikėjo AB Lietuvos pašto tarifų preinamumą.

2018 m. gegužės 22 d. įsigaliojo 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų (OL 2018 L 112, p. 19) (toliau – Reglamentas).

Esminiai Reglamento tikslai:

- paskatinti e. prekybą ES bendrojoje rinkoje;
- sumažinti tarifus, taikomus asmenims ir mažoms įmonėms, bei nepagrįstus jų skirtumus tarp ES valstybių narių;
- didinti tarptautinių siuntinių pristatymo tarifų skaidrumą ir suteikti galimybę palyginti kainas visoje ES.

Reglamento⁵ nuostatos taikomos siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams: skubių siuntų ir kurjerių paslaugų teikėjams, taip pat tarpininkams, paslaugų teikėjams, kurie įsisteigę daugiau kaip vienoje ES valstybėje narėje.

Reglamente **nustatyta pareiga siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams**, kurių vykdoma pašto paslaugos teikimo veikla patenka į Reglamento priežiūros sritį, **pateikti nacionalinei reguliavimo institucijai** Reglamente apibrėžtą informaciją, susijusią su tarptautinių siuntinių pristatymu – nurodyti tarptautinių siuntinių pristatymo kainą, siuntinių apyvartą, darbuotojų skaičių, informaciją apie subrangovus bei kitą Reglamente numatytą informaciją.

RRT Reglamentu įpareigojama stebėti rinką, rinkti iš siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų statistinę informaciją, pagal objektyvius kriterijus vertinti universaliųjų pašto paslaugų teikėjo AB Lietuvos pašto tarifų prieinamumą ir pateikti vertinimą Europos Komisijai.

Siekdama tarifų skaidrumo, Europos Komisija iki kiekvienų kalendorinių metų balandžio 30 d. skelbs siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų tarifus svetainės EUROPA⁶ specialiojoje dalyje.

Siekdama tinkamai pasirengti Reglamento įgyvendinimui, RRT 2018 m. raštu bei žodžiu konsultavo siuntinių pristatymo paslaugų teikėjus. RRT, atsižvelgdama į pašto paslaugų teikėjų paslaugų pobūdį, pašto siuntų srautus, kitą teikiamą statistinę informaciją, nustatė, kad 13 pašto paslaugos teikėjų vykdoma pašto paslaugos teikimo veikla patenka į Reglamento priežiūros sritį. RRT informavo Europos Komisiją apie šiuos pašto paslaugos teikėjus, pateikdama jų kontaktinius duomenis, kad jiems būtų suteikta prieiga prie Parcel duomenų bazės.

RRT 2019 m. toliau tęs konsultacijas, kurių metu bus aptariami su Reglamento įgyvendinimu susiję klausimai.

5.3 Ūkio subjektams nustatytų įpareigojimų vykdymo priežiūra

Atlikti „Telia Lietuva“, AB, ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centro 2017 m. sąnaudų apskaitos sistemų ir apskaitos atskyrimo auditai.

Patikrinta, ar AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, teikdamas paslaugas VŠĮ Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai, laikėsi atitinkamų teisės aktų reikalavimų.

2018 m. RRT, skatindama konkurenciją, vykdė didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams nustatytų įpareigojimų laikymosi priežiūrą⁷. Ūkio subjektams nustatytų įpareigojimų sąrašas pateiktas RRT ataskaitos 5 priede.

2018 m. buvo **atlikti „Telia Lietuva“, AB, ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centro 2017 m. sąnaudų apskaitos sistemų ir apskaitos atskyrimo auditai**.

⁵ Reglamentas netaikomas teikėjams, kurių darbuotojų skaičius mažesnis nei 50, išskyrus atvejus, kai paslaugų teikėjai veikia daugiau nei vienoje ES valstybėje narėje.

⁶ http://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/parcel-delivery_en

⁷ RRT tikrino ir vertino, kaip didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintys ūkio subjektai vykdo jiems nustatytus skaidrumo, nediskriminavimo, prieigos suteikimo ir kainų kontrolės įpareigojimus.

Rezultatas. AB Lietuvos radijo ir televizijos centro audito išvadoje auditoriai pateikė nuomonę, kad ūkio subjekto parengtos 2017 m. sąnaudų apskaitos ir apskaitos atskyrimo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais atitinka teisės aktų reikalavimus bei pateikė pastabą dėl neefektyvios vidaus kontrolės (buvo identifikuotos duomenų perkėlimo klaidos). „Telia Lietuva“, AB audito metu buvo nustatyti trūkumai, susiję su sąnaudų priskyrimu nesilaikant priežastingumo principo, taip pat auditorius nurodė, kad negalėjo įsitikinti, ar apsauginių vamzdelių ilgalaikio turto atskyrimas ir su tuo susijusios sąnaudos tinkamai priskiriamos ryšių kabelių kanalų sistemai, nes „Telia Lietuva“, AB tik nuo 2017 m. (atsižvelgusi į 2017 m. atlikto audito už 2016 m. metu nustatytus trūkumus dėl netinkamo apsauginių vamzdelių sąnaudų skaičiavimo), renka informaciją apie apsauginių vamzdelių atskyrimą. Taip pat buvo akcentuotos techninės klaidos, atsirandančios dėl struktūrinių pokyčių, dėl ko atsiranda galimybė manipuliuoti sąnaudomis.

Abiejų auditų metu buvo pateiktos šios rekomendacinio pobūdžio pastabos:

1. AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui auditoriai rekomendavo efektyvinti vidaus kontrolę, nes AB Lietuvos radijo ir televizijos centro iki audito jau įgyvendintos vidaus kontrolės priemonės (automatizuotos sąsajos tarp lentelių ir perkeliamų duomenų) yra nepakankamos ir 2018 m. audito metu identifikuotos duomenų perkėlimo klaidos. Auditas rekomendavo AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui sukurti kuo daugiau automatizuotų sąsajų tarp lentelėse pateikiamų duomenų ir taip užtikrinti perkeliamų iš vienos lentelės į kitą duomenų palyginimą ir teisingumą, taip pat formalizuoti „keturių akių“ vidaus kontrolės sistemą, įvedant atitinkamas priemones, kurios leistų identifikuoti vidaus kontrolės darbuotojų veiklą.
2. „Telia Lietuva“, AB, auditoriai rekomendavo papildyti esamą sąnaudų apskaitos (verslo sąnaudų paskirstymo) ir apskaitos atskyrimo metodiką detaliu procesų žemėlapiu, kuriame būtų galima identifikuoti detalų sąnaudų judėjimo kelią. Auditoriai taip pat siūlė bendrovei parengti nešiklių apskaičiavimo tvarką ir metodiką, kuri būtų taikoma veikloms, turinčioms didžiausią įtaką reguliuojamoms paslaugų sąnaudoms, bei pateikė rekomendaciją parengti ekspertiniu vertinimu grįstų nešiklių apskaičiavimo tvarkos ir metodikos aprašus, tvirtinamus vadovybės. Auditoriai akcentavo technines klaidas, atsirandančias sistemoje dėl struktūrinių pokyčių, dėl kurių iškyla grėsmė manipuliuoti sąnaudomis, ir rekomendavo sukurti kontrolės priemones klaidoms nustatyti ir užkirsti kelią jų atsiradimui.

Atsižvelgdama į auditų rezultatus, RRT kreipėsi į ūkio subjektus „Telia Lietuva“, AB, ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą su prašymais pašalinti auditų metu nustatytus trūkumus. Audito išvados skelbiamos RRT svetainėje.

2018 m. taip pat buvo **patikrinta, ar AB Lietuvos radijo ir televizijos centras tinkamai atskyrė** VŠĮ Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai teikiamas paslaugas nuo kitų paslaugų, ar sąnaudos šioms paslaugoms buvo paskirstytos teisingai ir ar kainos nebuvo didesnės, nei nustatyta teisės aktuose.

Rezultatas. Patikrinimo metu neatitikimų nenustatyta. LR susisiekimo ministerijai pateikta RRT atlikto patikrinimo išvada, kurioje nurodyta, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pajamos už VŠĮ Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai suteiktas paslaugas viršijo patirtas sąnaudas 0,43 proc., t. y. neviršijo 10 proc. leistinos ribos.

5.4 Telefono ryšio numerio perkėlimo paslauga

Numerio perkėlimo paslauga suteikia vartotojams galimybę pakeisti paslaugų teikėją, atsižvelgiant į teikiamų paslaugų kokybę ir įvairovę, kainas, lojalumo sistemas, aptarnavimo patrauklumą ir kitus svarbius paslaugų parametrus, išlaikant savo naudojamą telefono ryšio numerį.

RRT duomenimis, nuo numerio perkėlimo paslaugos teikimo pradžios (2004 m.) iki 2018 m. gruodžio 31 d. į kitą paslaugų teikėjo tinklą buvo perkeltas **1 731 981** numeris, iš jų – 1 647 664 judriojo telefono ryšio numeriai ir 84 317 fiksuotojo telefono ryšio numerių. Numerio perkėlimo paslauga jau yra pasinaudoję 34 proc. visų aktyvių telefono ryšio paslaugų abonentų (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. **Perkeltų telefono ryšio numerių skaičius 2014–2018 m., vnt.**

	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Perkelti judriojo telefono ryšio paslaugų numeriai	160 775	89 091	111 902	135 036	165 906
Perkelti fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	6 352	6 406	12 535	7615	10503

5.5 Ginčų tarp ūkio subjektų sprendimas RRT ginčų komisijoje

2 – tiek ginčų RRT ginčų sprendimo komisija išnagrinėjo per 2018 m.

2018 m. RRT ginčų tarp ūkio subjektų ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo komisija (toliau – Ginčų sprendimo komisija) nagrinėjo vieną naują ginčą tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių paslaugas, taip pat baigė nagrinėti 2017 m. pabaigoje gautą ir pradėtą nagrinėti ginčą.

2018 m. Ginčų sprendimo komisija gavo prašymą išnagrinėti ginčą, kilusį tarp „**Telia Lietuva**“, **AB**, ir **UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“** dėl elektroninių ryšių kabelių kanalų nuomos UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“ valdomoje ryšių infrastruktūroje, nustatant protingumo kriterijus atitinkančius užmokesčius.

Rezultatas. Ginčų sprendimo komisija išnagrinėjo ginčą ir priėmė sprendimą įpareigoti UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“ sudaryti su „Telia Lietuva“, AB, infrastruktūros nuomos sutartį dėl vietos ryšių kabelių kanalų sistemoje (RKKS) nuomos mėnesio užmokesčio, kuris nebūtų didesnis nei 61 Eur/mėn., taip pat įpareigoti UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“ sudaryti su „Telia Lietuva“, AB, infrastruktūros nuomos sutartį dėl pastatų vidinės infrastruktūros nuomos, laikantis Elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 39 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų nediskriminavimo ir skaidrumo principų.

Taip pat 2018 m. Ginčų sprendimo komisija baigė nagrinėti 2017 m. kilusį ginčą tarp **UAB „TCG Telecom“** ir **UAB „Tele2“** dėl trumpųjų žinučių siuntimo sutarties nutraukimo. UAB „TCG Telecom“ prašė Ginčų sprendimo komisijos pripažinti, kad UAB „Tele2“ nepagrįstai nori nutraukti sutartį. Pareiškėjas taip pat prašė įpareigoti UAB „Tele2“ nenutraukti sutarties, kol bus išspręstas ginčas tarp paslaugų teikėjų, ir pritaikyti laikinąsias priemones, kol bus baigtas nagrinėti tarp šalių kilęs ginčas.

Rezultatas. Prašyme nurodyti UAB „TCG Telecom“ reikalavimai buvo patenkinti. Ginčų sprendimo komisija pritaikė laikinasias apsaugos priemones ir ginčo nagrinėjimo sprendime konstatavo, kad UAB „Tele2“ neturėjo teisės nutraukti sutarties nurodytais pagrindais, todėl UAB „Tele2“ buvo įpareigota nenutraukti sutarties vykdymo ir joje numatytų paslaugų teikimo UAB „TCG Telecom“.

5.6 Elektroninių ryšių ir pašto veiklą vykdančių ūkio subjektų veiklos priežiūra

14 – tiek atlikta planinių **elektroninių ryšių paslaugų** teikėjų patikrinimų.

13 – tiek atlikta planinių **pašto paslaugos** teikėjų patikrinimų.

2018 m. atlikta 14 planinių **elektroninių ryšių paslaugų** teikėjų patikrinimų (2017 m. – 20). Patikrinimų metu visų ūkio subjektų veikloje buvo nustatyti teisės aktų, reglamentuojančių elektroninių ryšių veiklą, reikalavimų nesilaikymai. Ūkio subjektai buvo konsultuojami ūkio subjektų veiklos klausimais. Vidutinė elektroninių ryšių paslaugų teikėjų planinio patikrinimo trukmė vietoje – 1 val. 40 min.

Rezultatas. Suteikus metodinę pagalbą, nustatytais terminais visi teisės aktų reikalavimų nesilaikymai buvo pašalinti.

2018 m. atlikta 13 planinių **pašto paslaugos teikėjų** patikrinimų (2017 m. – 17). Patikrinimų metu ūkio subjektų veikloje nebuvo nustatyta teisės aktų, reglamentuojančių pašto paslaugos teikimo veiklą, reikalavimų nesilaikymai. Pašto paslaugos teikėjai buvo konsultuojami ūkio subjektų veiklos klausimais. Vidutinė pašto paslaugos teikėjų planinio patikrinimo trukmė vietoje – 1 val.

Rezultatas. Suteikus metodinę pagalbą, nustatytais terminais visi teisės aktų reikalavimų nesilaikymai buvo pašalinti.

2018 m. RRT, siekdama išsiaiškinti paslaugų teikėjų nuomonę apie RRT vykdomą ūkio subjektų veiklos priežiūrą, atliko ūkio subjektų⁸, besiverčiančių elektroninių ryšių veiklą, ir pašto paslaugos teikėjų, kurių planiniai patikrinimai buvo atlikti 2018 m. (toliau – apklausos dalyviai) (27), apklausą (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. 2018 m. atliktos ūkio subjektų apklausos rezultatai

27 – tiek apklausta ūkio subjektų.

100 proc. apklausos dalyvių teigė, kad išankstinė informacija (siunčiamas elektroninis pranešimas apie planuojamą patikrinimą, taip pat prisegamas kontrolinis klausimynas) yra naudinga.

100 proc. apklaustųjų pašto paslaugos teikėjų ir 77 proc. apklaustųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teigė, kad klausimai, kurie pateikti kontroliniuose klausimynuose, yra aiškūs ir suprantami.

⁸ RRT po atliktų patikrinimų kiekvienam ūkio subjektui elektroniniu būdu išsiuntė klausimynus.

91 proc. apklaustųjų pašto paslaugos teikėjų ir 94 proc. apklaustųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų RRT įgaliotųjų pareigūnų nustatyti terminai neatitikimams pašalinti juos tenkino.

100 proc. apklaustųjų ūkio subjektų teigė, kad RRT teikiamos informacijos, susijusios su ūkio subjektų veiklos priežiūra, jiems netrūko.

73 proc. apklaustųjų pašto paslaugos teikėjų ir 59 proc. apklaustųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų nežinojo, kad RRT svetainėje yra skelbiamas išsamus administracinės konsultavimo paslaugos aprašymas⁹.

100 proc. apklaustųjų ūkio subjektų RRT įgaliotųjų pareigūnų darbą vertina gerai.

Pažymėtina, kad 2017 m. Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų pažangumo vertinimo ataskaitoje (švieslentėje)¹⁰ RRT yra minima kaip priežiūros institucija, kurios parengti kontroliniai klausimynai atitinka kokybės kriterijus. RRT yra 3 vietoje pagal viešai skelbiamų kontrolinių klausimynų aiškumą, patogumą vartotojui, nes įtraukiami tik svarbiausi klausimai.

Minėtoje ataskaitoje RRT užima ketvirtą vietą pagal viešai privalomą skelbti informaciją¹¹, tai – RRT metinė veiklos ataskaita, kurioje kiekvienais metais pateikiama informacija apie konsultavimo veiklą, vykdytus patikrinimus, jų skaičių, pažeidimų analizę, trukmę. Tai užtikrina skaidrumą, padeda ūkio subjektams lengvai ir greitai rasti reikiamą informaciją, susipažinti su pagrindiniais reikalavimais, gerina bendrą institucijos įvaizdį.

⁹ Asmenų konsultavimo Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos kompetencijos klausimais aprašymas – administracinė paslaugos aprašymas skelbiamas RRT svetainėje adresu <https://www.rrt.lt/paslaugos/administraciniu-paslaugu-aprasai/>

¹⁰ 2018 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos raštas Nr. (39.1-36)-3-5072 „Dėl pažangių ūkio subjektų veiklos priežiūros priemonių taikymo institucijoje 2017 metais įvertinimo“.

¹¹ Viešojo administravimo įstatymas įpareigoja priežiūros institucijas teikti metines veiklos ataskaitas, pateikiant informaciją apie konsultavimo veiklą, vykdytus patikrinimus, pažeidimų analizę, iniciatyvas dėl teisės aktų.

6 VARTOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA

6.1 Elektroninių ryšių paslaugų gavėjų prašymų (skundų) nagrinėjimas

297 – tiek išnagrinėta skundų dėl elektroninių ryšių paslaugų.

94 – tiek skundų buvo išspręsta taikiai.

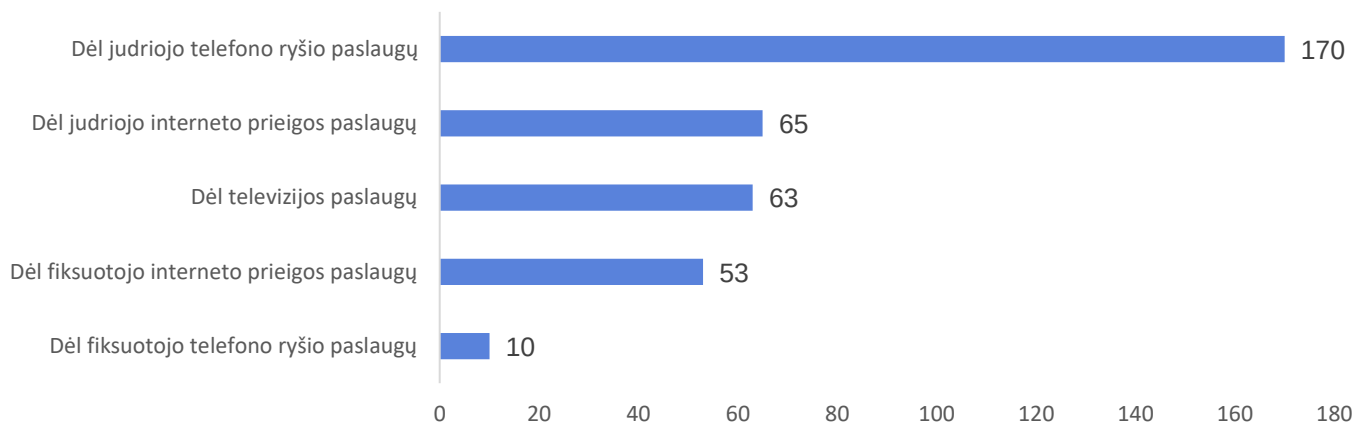
12 – tiek kartų teikta metodinė pagalba, kai buvo nustatytas teisės aktų nesilaikymas.

6 – tiek peržiūrėta elektroninių ryšių paslaugų teikėjų tipinių sutarčių.

2018 m. RRT išnagrinėjo 297 pareiškėjų prašymus ir skundus (toliau kartu – skundai) dėl elektroninių ryšių paslaugų teikimo ir dėl to kylančių klausimų.

2018 m. išnagrinėta 270 fizinių asmenų skundų ir 27 juridinių asmenų skundai. Daugiausia klausimų ir nesutarimų 2018 m. kilo dėl judriojo telefono ryšio paslaugų teikimo (žr. 14 pav.).

14 pav. Skundų pasiskirstymas 2018 m. pagal rūšis

Išanalizavus skundus pagal jų priežastis, nustatyta, kad daugiausia skundų 2018 m. buvo gauta dėl užmokesčių už paslaugas (žr. 3 lentelę.).

3 lentelė. Skundų skaičius pagal priežastis

Skundo priežastis	Skundų skaičius
Dėl užmokesčių už paslaugas	92
Dėl sutarties nutraukimo pasekmių (netesybų, nuostolių, kt.)	46
Dėl sutarties sąlygų keitimo	42
Dėl sutarties vykdymo	40

Dėl sutarties nutraukimo	33
Dėl elektroninių ryšių paslaugų kokybės	29
Dėl tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų	20
Dėl kredito limitų (finansinės ribos)	5
Dėl telefono ryšio numerio perkėlimo	2
Kitos priežastys (dėl diskriminavimo, dėl paslaugų saugumo ir kt.)	32

Pažymėtina, kad beveik trečdalis išnagrinėtų skundų (**94 skundai**) buvo **išspręsti taikiai**, 12 atvejų buvo nustatytas teisės aktų nesilaikymas ir paslaugų teikėjams suteikta metodinė pagalba, 11 kartų RRT gautus skundus (ar dalį juose keliamų klausimų) persiuntė nagrinėti kitoms institucijoms pagal jų kompetenciją.

Vykdydama galutinių paslaugų gavėjų teisių ir teisėtų interesų pažeidimų prevenciją, RRT 2018 m. peržiūrėjo 6 standartines paslaugų teikėjų parengtas elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartis, patikrindama, kaip jos atitinka Elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių reikalavimus. Įžvelgusi neatitikimą ar galimą riziką dėl teisės aktų nesilaikymo, RRT teikė konsultacijas ir rekomendacijas elektroninių ryšių paslaugų teikėjams dėl: sutartiniuose dokumentuose įtvirtintos sutarčių nutraukimo sąlygų ir tvarkos; galutinių paslaugų gavėjų informavimo apie sutarčių sąlygas (įskaitant visus mokesčius) ir jų keitimą; sąskaitų galutiniams paslaugų gavėjams išrašymo ir reikalavimo jas apmokėti atitikimas teisės aktų nuostatomis; paslaugų teikimo apribojimo ir nutraukimo aspekta ir kt.

RRT tęsė bendradarbiavimą su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – VVTAT), siekdama užtikrinti visokeriopą vartotojų teisių apsaugą ryšių sektoriuje. 2018 m. RRT inicijavo diskusijas ir prašė VVTAT įvertinimo, ar elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutarties sąlyga atitinka nesąžiningų sąlygų kriterijų.

2018 m. buvo suteikta 1 000 konsultacijų telefonu, įskaitant nemokamą pasitikėjimo ir pagalbos liniją 8 800 20 030, taip pat 382 konsultacijos dėl elektroniniu paštu gautų paklausimų, susijusių su elektroninių ryšių paslaugų teikimo klausimais.

6.2 Pašto paslaugos naudotojų prašymų (skundų) nagrinėjimas

46 – tiek išnagrinėta skundų dėl pašto paslaugos.

11 – tiek skundų buvo išspręsta taikiai.

2 – tiek kartų teikta metodinė pagalba, kai buvo nustatytas teisės aktų nesilaikymas.

RRT 2018 m. išnagrinėjo 46 pašto paslaugos naudotojų skundus dėl pašto paslaugos teikimo, iš jų – 42 buvo fizinių asmenų ir 4 juridinių asmenų skundai. Daugiausia klausimų ir nesutarimų 2018 m. kilo dėl universaliosios pašto paslaugos teikimo – iš viso gauta 30 skundų. Dėl AB Lietuvos pašto veiksmų išnagrinėti 32 skundai (tiek dėl universaliosios pašto paslaugos, tiek dėl kitų paslaugų teikimo), dėl kitų pašto paslaugos teikėjų – 14 skundų.

Išanalizavus skundų pateikimo priežastis nustatyta, kad 2018 m. daugiausia buvo skundžiamasi dėl paslaugų kokybės (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Skundų skaičius pagal priežastis

Skundo priežastis	Skundų skaičius
Dėl paslaugų kokybės (pažeistos, sugadintos, dingusios pašto siuntos; vėluojančios pristatyti pašto siuntos; įteiktos netinkamam gavėjui pašto siuntos, įteiktos ne tuo adresu pašto siuntos, negrąžintos siuntos ir pan.)	23
Dėl žalos atlyginimo	8
Dėl siuntų grąžinimo	3
Dėl užmokesčio už paslaugą	1
Kitos priežastys (dėl mutinės procedūrų, dėl pašto siuntų gavimo pranešimų, dėl siuntos svorio, dėl reikalavimų pašto siuntos pakuotei ir kt.)	11

Iš visų per 2018 m. išnagrinėtų skundų dėl pašto paslaugos teikimo 11 skundų buvo išspręsta taikiai, į 31 skundą atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka, pateikiant RRT situacijos įvertinimą, 2 kartus nustatytas teisės aktų, kurių laikymosi priežiūrą atlieka RRT, nesilaikymas ir suteikta metodinė pagalba paslaugų teikėjams, o 3 atvejais RRT skundą ar jo dalį persiuntė nagrinėti kitoms institucijoms pagal kompetenciją.

Skirdama dėmesį teisės aktų laikymosi priežiūrai bei vartotojų teisių apsaugos užtikrinimui ir prevencijai pašto srityje, RRT papildomai suteikė 2 konsultacijas (rekomendacijas) pašto paslaugos teikėjams, rengė pranešimus spaudai ir skelbė aktualią informaciją pašto paslaugos naudotojams RRT interneto svetainėje, taip pat organizavo susitikimus su pašto paslaugos teikėjais, siekdama iškelti probleminius klausimus ir rasti jų sprendimo būdus.

2018 m. buvo suteikta 100 konsultacijų telefonu bei atsakyta į 62 pašto paslaugos naudotojų paklausimus, pateiktus elektroniniu paštu dėl klausimų, susijusių su pašto paslaugos teikimu.

6.3 Ginčų ne teismo tvarka nagrinėjimas

RRT yra įgaliota neteismine tvarka spręsti ginčus tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų bei ginčus tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų. Siekiant atkurti pažeistų interesų pusiausvyrą, kilusį ginčą šalys gali spręsti keliais būdais, vienas iš jų – vadinamasis alternatyvus ginčų nagrinėjimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymu¹² (toliau – VTAĮ), Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu (toliau – ERĮ), Lietuvos Respublikos pašto įstatymu (toliau – Pašto įstatymas), RRT yra įgaliota neteismine tvarka spręsti ginčus tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų bei ginčus tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų.

RRT, siekdama didinti visuomenės informuotumą apie RRT vykdomą neteisminį ginčų nagrinėjimą ir skatinti galutinius paslaugų gavėjus ir naudotojus tokiu būdu ginti savo teises, interneto svetainės skyriuje „Alternatyvus ginčų nagrinėjimas“ skelbia informaciją apie alternatyvius ginčų sprendimo būdus, kur yra pateikiama pavyzdinė kreipimosi forma, skelbiami RRT priimti sprendimai ir kita aktuali informacija.

¹² Vadovaujantis VTAĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 punkto, ERĮ 8 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir 36 straipsnio, Pašto įstatymo 13 straipsnio nuostatomis, RRT yra įgaliota neteismine tvarka spręsti ginčus tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų bei ginčus tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų.

6.3.1 Ginčų tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų nagrinėjimas

98 – tiek išnagrinėta ginčų dėl elektroninių ryšių paslaugų.

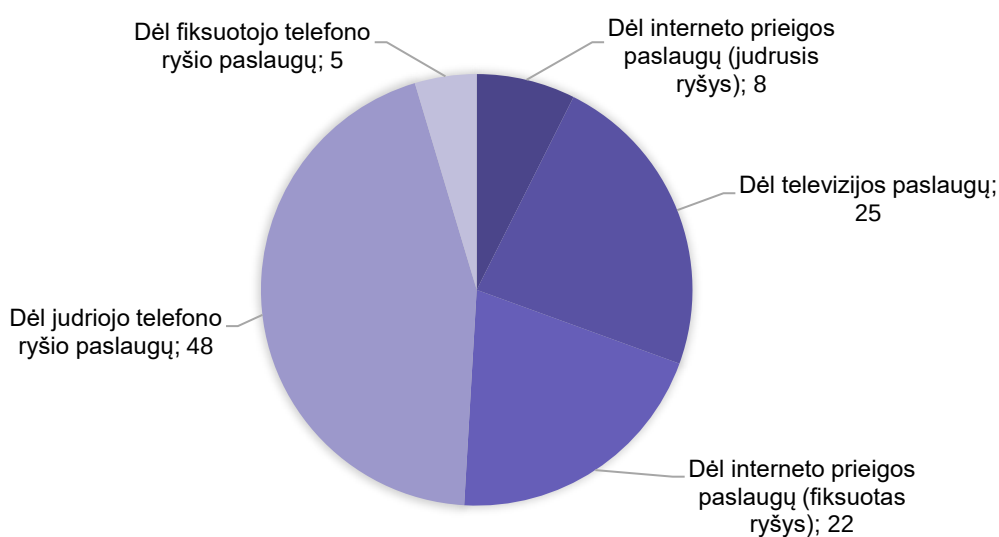
34 – tiek kartų prašymuose išnagrinėti ginčą keltas reikalavimas, susijęs su užmokesčiais už paslaugas.

2018 m. RRT buvo gauti 102 prašymai išnagrinėti ginčus tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų (iš jų 86 ginčai buvo išnagrinėti 2018 m., likusių 16 ginčų nagrinėjimas bus baigtas 2019 m.), taip pat baigta nagrinėti 12 ginčų, kurie buvo gauti 2017 m.

Taigi, iš viso 2018 m. išnagrinėti 98 ginčai (2017 m. – 72) tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų. Didžiąją dalį išnagrinėtų ginčų (75 proc.) pateikė fiziniai asmenys, kurie naudojo elektroninių ryšių paslaugomis asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti.

Vidutinė ginčų dėl elektroninių ryšių paslaugų nagrinėjimo RRT trukmė 2018 m. buvo 55 dienos (teisės aktuose numatytas 90 dienų ginčo išnagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo terminas).

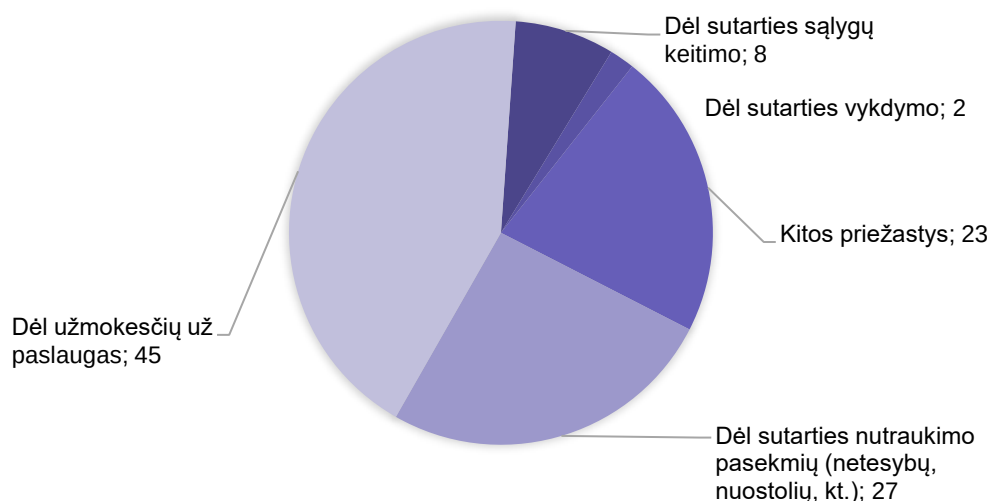
2018 m. galutiniai paslaugų gavėjai dažniausiai (44 proc.) į RRT kreipėsi prašydami išnagrinėti ginčus dėl judriojo telefono ryšio paslaugų (15 pav.).

15 pav. Prašymų išnagrinėti ginčą pasiskirstymas 2018 m. pagal paslaugų rūšis¹³, vnt.

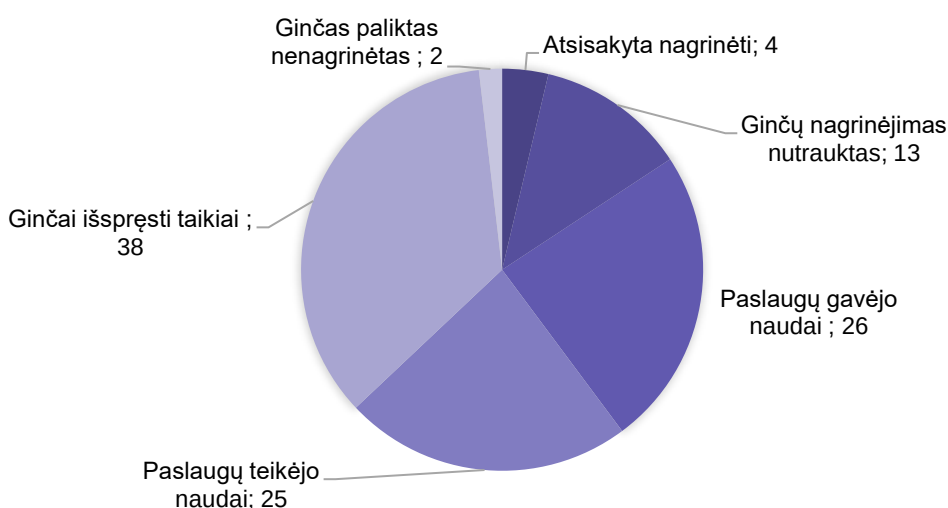
16 pav. pateikiamas ginčų pasiskirstymo pagal ginčų pobūdį grafikas. Daugiausia (37 proc.) prašymuose išnagrinėti ginčą keltų reikalavimų buvo susiję su elektroninių ryšių paslaugų teikėjų taikomais užmokesčiais. Taip pat buvo aktualūs elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutarčių sąlygų keitimo ir sutarčių nutraukimo pasekmės (netesybų) klausimai.

¹³ Įtraukti ir atvejai, kai vienu prašymu išspręsti ginčą buvo kreipiamasi dėl kelių elektroninių ryšių paslaugų rūšių.

16 pav. **Ginčų pasiskirstymas 2018 m. pagal ginčo pobūdį (kai kuriuose prašymuose buvo nurodomos kelios kreipimosi priežastys), vnt.**

Pažymėtina, kad daugelis (35 proc.) RRT gautų galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ginčų buvo išspręsti taikiai (17 pav.).

17 pav. **Ginčų dėl elektroninių ryšių paslaugų sprendimų baigtis¹⁴, vnt.**

Atkreiptinas dėmesys, kad RRT 2018 m. nagrinėjo paslaugų gavėjų prašymus ne tik dėl netesybų pagrįstumo, bet ir dėl netesybų mažinimo. Toliau pateikiami 2 pavyzdžiai, kai RRT, išnagrinėjusi ginčus, tenkino paslaugų gavėjų reikalavimus sumažinti netesybas.

RRT praktika – nagrinėti ginčai

Vartotojas ginčijo sutarties terminą – 36 mėnesius, nurodydamas, kad sutarties pradinis terminas negali būti ilgesnis nei 24 mėnesiai, taip pat ginčijo paslaugų teikėjo apskaičiuotas netesybas, nutraukus sutartį, praėjus 24 mėn. terminui (bet nepasibaigus 36 mėn. terminui). Vartotojo manymu, kadangi sutarties terminas negali būti ilgesnis nei 24 mėnesiai, o sutartis buvo nutraukta praėjus 24 mėn. terminui, paslaugų teikėjas neturėjo teisės apskaičiuoti netesybų. Paslaugų teikėjas su šiais teiginiais nesutiko, motyvuodamas tuo, kad,

¹⁴ buvo kompleksinių sprendimų.

pasirašydamas sutartį vartotojas buvo supažindintas su visomis sutartyje numatytais sąlygomis, įskaitant sutarties terminą, vartotojas turėjo galimybę pasirinkti ir trumpesnį terminą, tačiau sutiko su sutartyje numatytu 36 mėn. terminu, todėl, nutraukus sutartį nepraėjus 36 mėn. terminui, paslaugų teikėjas apskaičiavo netesybas.

RRT, išnagrinėjusi ginčą, priėmė sprendimą vartotojo naudai. RRT konstatavo, jog, atsižvelgiant į tai, kad tai buvo pradinė sutartis, vadovaujantis Elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklėmis, sutarties terminas negalėjo būti ilgesnis nei 24 mėn. Atsižvelgdama į tai, kad sutartis buvo nutraukta praėjus 24 mėn. terminui, RRT konstatavo, jog paslaugų teikėjas neturėjo teisės priskaičiuoti 153,32 Eur netesybų.

Paslaugų gavėjas reikalavo sumažinti paslaugų teikėjo reikalaujamas 665,15 Eur netesybas, kurios, išnagrinėjus ginčą iš esmės, buvo sumažintos iki 345,76 Eur. Paslaugų gavėjas su paslaugų teikėju pasirašė 2 sutartis dėl viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų 10 telefono ryšio numerių teikimo. Paslaugų gavėjas sutartis nutraukė likus 4 mėnesiams iki sutarčių galiojimo pabaigos. Paslaugų teikėjas nurodė, kad atsižvelgdamas į tai, jog paslaugų gavėjas pažeidė sutartis ir nutraukė jas anksčiau minimalaus naudojimosi paslaugomis termino pabaigos, jis prašo grąžinti nuolaidas, kurios paslaugų gavėjui suteiktos būtent dėl to, kad paslaugų gavėjas įsipareigojo naudotis paslaugų teikėjo paslaugomis ne trumpiau kaip 12 mėnesių. Iš viso paslaugų gavėjui suteikta 665,15 Eur nuolaidų. Paslaugų gavėjo manymu, paslaugų teikėjas visiškai nepagrįstai apskaičiavo netesybų sumas ir prašė RRT įvertinti paslaugų teikėjo apskaičiuotas netesybas ir atitinkamai sumažinti iki sumos, kuri būtų pagrįsta ir teisinga.

RRT, palyginusi paslaugų teikėjo reikalaujamą netesybų sumą su likusiais iki minimalaus naudojimosi paslaugomis termino pabaigos mokėtiniais mėnesiniais mokesčiais, konstatavo, kad nepagrįsta, nesąžininga ir neteisinga reikalauti iš paslaugų gavėjo didesnės netesybų sumos (paslaugoms suteiktų nuolaidų) nei paslaugų gavėjas sumokėtų mėnesinių mokesčių už paslaugas iki minimalaus naudojimosi paslaugomis termino pabaigos. Atitinkamai RRT tenkino paslaugų gavėjo prašymą ir pripažino, kad paslaugų teikėjas neturi teisės reikalauti didesnės nei 345,76 Eur sumos nutraukus sutartis.

6.3.2 Ginčų tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų nagrinėjimas

10 – tiek išnagrinėta ginčų dėl pašto paslaugų.

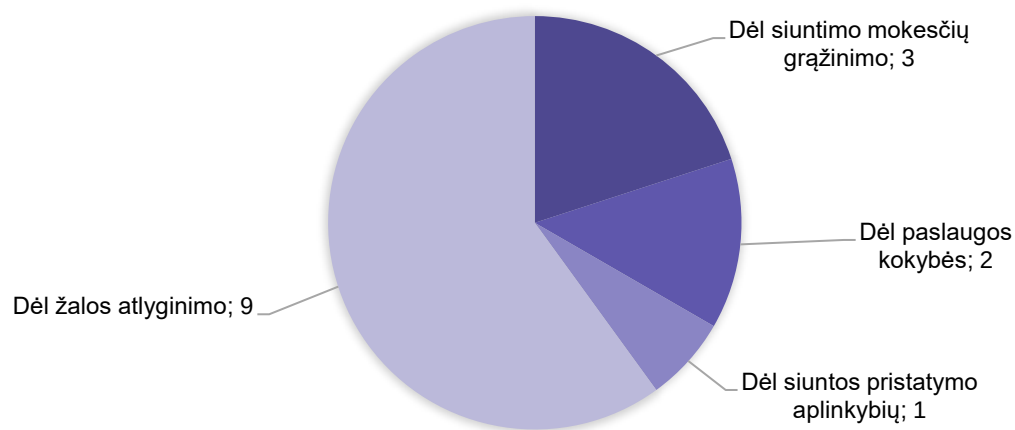

7 – tiek priimta sprendimų netenkinti naudotojų prašymų.

2018 m. RRT buvo gauta 10 prašymų išnagrinėti ginčus tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų (iš jų 7 ginčai buvo išnagrinėti 2018 m., likusių 3 ginčų nagrinėjimas bus baigtas 2019 m.), taip pat baigti nagrinėti 3 ginčai, kurie buvo gauti 2017 m. Taigi, iš viso 2018 m. išnagrinėta 10 ginčų (2017 m. – 9) tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų. 4 prašymus dėl ginčo pateikė juridiniai asmenys, o likusius – fiziniai asmenys, kurie naudojo pašto paslauga asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti.

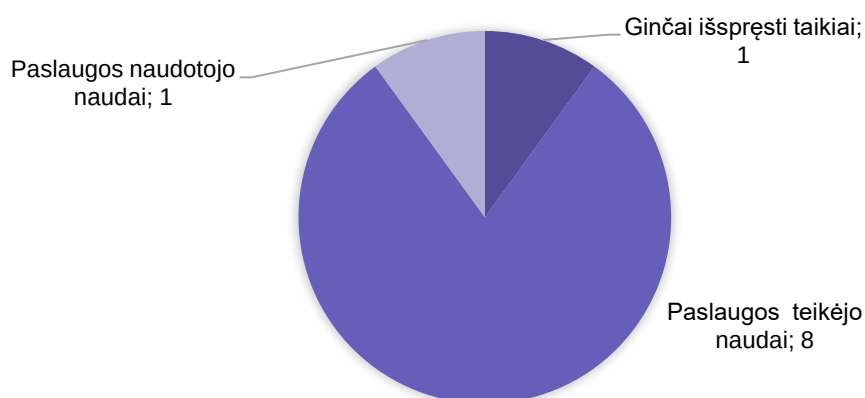
Vidutinė ginčų dėl pašto paslaugos nagrinėjimo RRT trukmė 2018 m. buvo 52 dienos (teisės aktuose numatytas 90 dienų ginčo išnagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo terminas).

18 paveiksle pateikiamas ginčų pasiskirstymo pagal ginčų pobūdį grafikas. Dažniausiai (60 proc.) prašymuose išnagrinėti ginčą reikalauja atlyginti žalą.

18 pav. **Ginčų pasiskirstymas 2018 m. pagal ginčo pobūdį (kai kuriuose prašymuose buvo nurodomos kelios kreipimosi priežastys), vnt.**

8 prašymuose išnagrinėti ginčą nurodyti naudotojų reikalavimai nebuvo patenkinti, 1 ginčas buvo išspręstas naudotojo naudai ir 1 ginčas buvo išspręstas taikiai (19 pav.)¹⁵.

19 pav. **Ginčų dėl pašto paslaugos sprendimų baigtis 2018 m., vnt.**

6.4 Tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų priežiūra

4 — tiek RRT gavo prašymų leisti taikyti papildomą užmokestį už tarptinklinio ryšio paslaugas ES/EEE šalyse.

RRT leido paslaugų teikėjams taikyti papildomus užmokesčius tarptinklinio ryšio paslaugoms, kad būtų išvengta nuostolių ir dėl jų gresiančio vietinių paslaugų kainų didėjimo.

RRT yra atsakinga už 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje (OL 2012 L 172, p. 1), (toliau –

¹⁵ 1 sprendimas buvo kompleksinis.

Tarptinklinio ryšio reglamentas) bei Europos Komisijos 2016 m. gruodžio 15 d. įgyvendinamojo Reglamento (ES) Nr. 2016/2286 (OL 2016 L 34 p. 46), kuriuo nustatomos išsamios sąžiningo naudojimo taisyklių taikymo, papildomų mažmeninių tarptinklinio ryšio mokesčių panaikinimo tvarumo vertinimo metodikos taikymo ir prašymo, kurį to vertinimo tikslu turi pateikti tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, teikimo taisyklės, (toliau – **EK reglamentas**) priežiūrą.

Tarptinklinio ryšio reglamente nustatyta, kad nuo 2017 m. birželio 15 d. tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, teikdami paslaugas ES ir Europos Ekonominės Erdvės (toliau – ES/EEE) šalyse, negali taikyti jokių papildomų užmokesčių ir privalo savo paslaugų gavėjams taikyti tokią pačią kainodarą, kaip ir Lietuvoje (toliau – „mokėk kaip namie“ kainodara).

Siekiant subalansuoto „mokėk kaip namie“ kainodaros įgyvendinimo ir nacionalinių paslaugų kainų stabilumo, **Tarptinklinio ryšio reglamente** ir **EK reglamente** numatyta išimtis bei sudaryta galimybė teikėjams kreiptis į rinkos reguliuotoją su prašymu įvertinti nuostolius ir leisti taikyti papildomą užmokestį už tas tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas ES/EEE šalyse, kurios būtų teikiamos nuostolingai. 2018 m. RRT gavo 4 paslaugų teikėjų prašymus leisti taikyti papildomą užmokestį už tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas ES/EEE šalyse, atsižvelgiant į įvertintus pagrįstus prognozuojamus nuostolius. RRT, atliktusi pateiktos informacijos datalų patikrinimą ir patikslinimą bei nustatiusi pagrįstą prognozuojamą nuostolių dydį, nustatė maksimalias priemokas, kurias gali taikyti šie operatoriai (žr. 5 lentelę), 12 mėnesių laikotarpiu. Ar taikyti priemokas, ir kokio dydžio, neviršijant leistino maksimalaus - sprendžia patys operatoriai.

5 lentelė. RRT leisti taikyti maksimalūs papildomi mokesčiai

	Nuo 2018-06-15 iki 2019-06-15 leistas maksimalus papildomas mažmeninis tarptinklinio ryšio mokestis *			
	UAB „Bitė Lietuva“	UAB „Tele2“	„Telia Lietuva“, AB	UAB „Teledema“
Skambučiai (skambinimas)	0,83 ct/min. Mažėja** – 28 proc.	0,50 ct/min. Mažėja** – 62 proc.	1,04 ct/min. Mažėja** – 40 proc.	1,74 ct/min. Mažėja** – 55 proc.
Skambučiai (atsiliepinimas)	Netaikoma	0,50 ct/min. Mažėja** – 51 proc.	0,91 ct/min. Mažėja** – 3 proc.	0,91 ct/min. Mažėja** – 67 proc.
SMS	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma
Duomenų perdavimas	2,37 Eur/GB Mažėja** – 56 proc.	1,02 Eur/GB Mažėja** – 58 proc.	2,56 Eur/GB Mažėja** – 40 proc.	3,42 Eur/GB. Mažėja** – 47 proc.

Pastabos. Kainos pateikiamos be PVM.

* Šie maksimalūs papildomų užmokesčių dydžiai buvo patvirtinti RRT, atsižvelgiant į operatorių prašymuose nurodytas paslaugų teikimo sąlygas, kurios buvo taikomos galimiems nuostoliams apskaičiuoti. Keičiantis šioms sąlygoms, RRT turi teisę pareikalauti operatorių perskaičiuoti taikytinus papildomus mokesčius arba nutraukti jų taikymą.

** Pokytis, lyginant su maksimaliu papildomu mokesčiu, kuris galėto būti taikomas nuo 2017-06-15 iki 2018-06-14.

Rezultatas. Naujos priemokos, pradėtos taikyti nuo 2018 m. vidurio, buvo gerokai mažesnės nei galiojusios metus prieš tai – vadinasi, e.ryšių paslaugų kainos keliaujantiems lietuviams toliau mažėjo, jie e. ryšių paslaugomis naudojasi dar pigiau. Atliekant **Tarptinklinio ryšio reglamento** įgyvendinimo stebėseną, 2018 m. buvo nustatyti keli šio reglamento reikalavimų nesilaikymo atvejai, pvz., ne visiems mokėjimo planams buvo taikoma „mokėk kaip namie“ kainodara, nesąžiningo naudojimo stebėseną buvo atliekama trumpiau, nei nustatyta **EK reglamente**. Visus RRT nustatytus pažeidimus paslaugų teikėjai operatyviai pašalino.

6.5 Interneto karštosios linijos veikla „Švarus internetas“

RRT jau dvyliktus metus kartu su partneriais vykde „Saugesnio interneto“ projektą. RRT interneto karštosios linijos www.svarusinternetas.lt tikslas – priimti interneto vartotojų, skaitmeninėje erdvėje susidūrusių su vaikų seksualiniu išnaudojimu, smurtu ar patyčiomis, pornografija, narkotinių medžiagų platinimu, rasinės ir tautinės nesantaikos kurstymu, kita neteisėta arba žalinga informacija, pranešimus, juos operatyviai ištirti ir pasitvirtinus gautai informacijai – perduoti atsakingoms institucijoms, RRT partneriams.

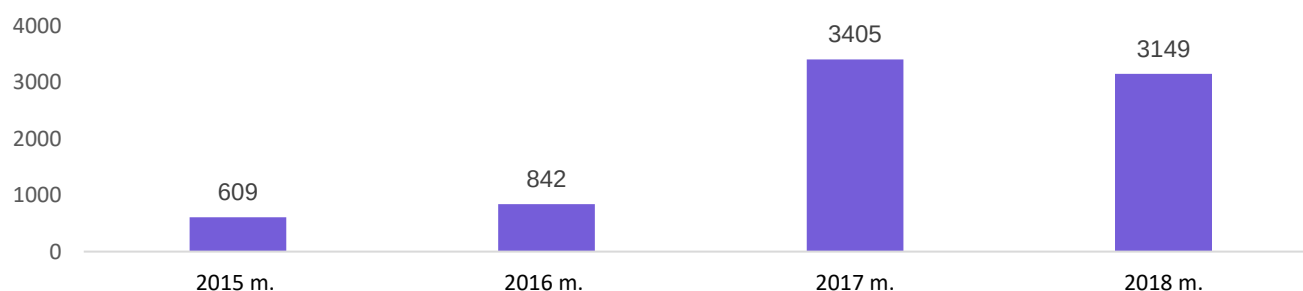

3 149 – pranešimų gauta apie neteisėtą ar žalingą turinį internete.

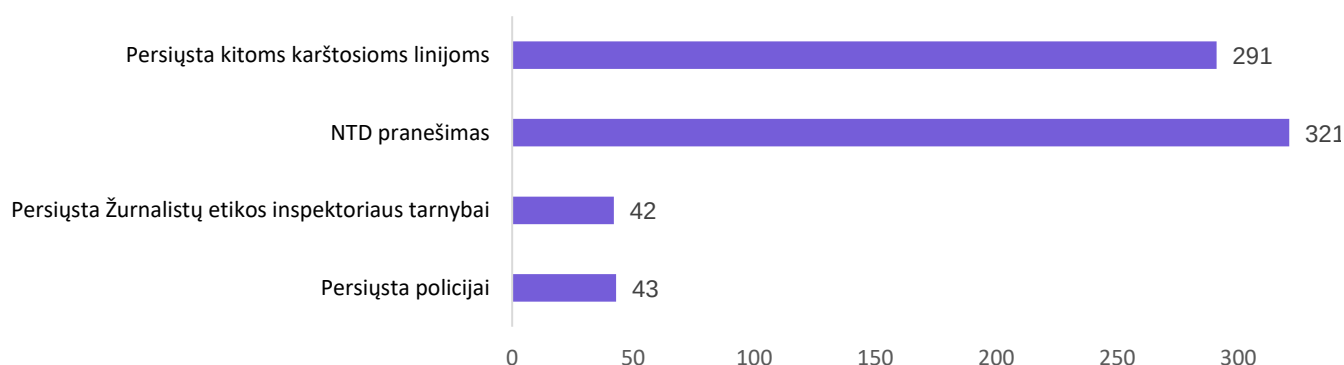
7 – tiek procentų pranešimų gauta mažiau, palyginti su 2017 m.

Vykdydama interneto karštosios linijos funkcijas, RRT 2018 m. gavo 3 149 pranešimus apie neteisėtą ar žalingą turinį internete (žr. 20 pav.). Palyginti su 2017 m. (gauti 3 405), pranešimų skaičius sumažėjo 7 proc.

20 pav. Interneto karštosios linijos gautų pranešimų statistika 2015–2018 m.

Atlikus tyrimus, tolesnių veiksmų imtasi dėl 697 atvejų (žr. 21 pav.), – tai sudarė 22 proc. visų gautų pranešimų.

21 pav. 2018 m. interneto karštosios linijos pranešimų statistika

NTD (angl. *Notice and Take Down*) įvairių šalių interneto paslaugų teikėjams, svetainių savininkams, socialinių tinklų valdytojams siunčiami pranešimai apie jų tinkluose esantį neteisėtą interneto turinį, siekiant kad kuo skubiau jis būtų pašalintas.

Dėl kitų pranešimų nesiimta jokių veiksmų, kadangi juose buvo pranešta apie interneto turinį, kuris nebuvo žalingas ar neteisėtas pagal Lietuvos teisės aktus, arba kuris buvo paskelbtas užsienio šalių, kuriose toks turinys nėra laikomas neteisėtu, tarnybinėse stotyse, arba buvo nepasiekiamas (pvz., apsaugotas slaptažodžiu, skelbiamas privačiose uždaroje grupėse ir pan.) ar nerastas (turinys pašalintas arba nuoroda nebeaktyvi).

Pažymėtina, kad siekiant informuoti visuomenę, RRT kartu su partneriais 2018 m. tradiciškai organizavo socialinę kampaniją, skirtą tarptautinei Saugesnio interneto dienai paminėti. Ji visame pasaulyje buvo minima 2018 m. vasario 6 d., o jos šūkis – „Junkis, kurk ir dalinkis pagarbiai: geresnis internetas prasideda nuo tavęs!“ (angl. „Create, connect and share respect a better internet starts with you“).

6.6 Ryšių paslaugų kokybės užtikrinimas

6.6.1 Universalųjų elektroninių ryšių paslaugų priežiūra

527 — tokį privalomą taksofonų skaičių RRT nustatė 2018 m.

926 — toks privalomų taksofonų skaičius buvo nustatytas anksčiau.

Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, yra įpareigotas užtikrinti universalųjų elektroninių ryšių paslaugų, įskaitant taksofonais teikiamas telefono ryšio paslaugas, teikimą Lietuvos teritorijoje.

Iki 2017 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje buvo nustatyta ne mažesnė nei **926 taksofonų skaičiaus riba**. Dar 2017 m. „Telia Lietuva“, AB, inicijavo diskusijas dėl paslaugų, teikiamų taksofonu, apimties mažinimo.

Pagal metinę „Telia Lietuva“, AB, taksofonų ataskaitą, kuri pateikta RRT, matyti, kad per 2017 m. buvo skambinta iš 792 taksofonų: **iš 611 buvo atlikti skambučiai pagalbos tarnybų telefono ryšio numeriais**, iš 144 taksofonų nebuvo skambinama nė karto, o iš 181 taksofono atliktų skambučių vidutinė trukmė buvo trumpesnė nei 1 min. Skambučių, atliktų taksofonais, analizė parodė, kad daugiausia buvo skambinama iš taksofonų, kurie veikė kalėjimuose, tardymo izoliatoriuose, pataisos namuose.

RRT kasmet atlieka tyrimą, siekdama nustatyti, ar universalųjų paslaugų mastas atitinka paslaugų gavėjų poreikius. 2017 m. atlikta gyventojų apklausa parodė, kad 2017 m. taksofonais naudojosi mažiau nei 1 proc. respondentų. 90,2 proc. visų respondentų nebuvo poreikio naudotis taksofonais, nes naudojosi judriojo telefono ryšio paslaugomis. Pagrindinė nesinaudojimo taksofonais priežastis – galimybė paslaugas, analogiškas paslaugoms, teikiamoms taksofonu, gauti kitais būdais.

Rezultatas. Įvertinusi tyrimo rezultatus, RRT nustatė, kad nuo 2018 m. gegužės mėnesio „Telia Lietuva“, AB, privalo užtikrinti, kad taksofonų ir (arba) kitų viešai prieinamų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikimo vietų Lietuvos Respublikoje skaičius būtų **ne mažesnis nei 527**.

Paminėtina, kad RRT direktoriaus 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1V-1113 buvo pakeistos Universalųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklės (toliau – Taisyklės). Taisyklių pakeitimu buvo patikslinta įpareigojimų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams teikti universaliasias elektroninių ryšių paslaugas nustatymo tvarka.

Iki šio pakeitimo buvo nustatyta, jog viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas turinčiu didelę įtaką prisijungimo prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkoje, nuo pripažinimo dienos privalo teikti universaliasias elektroninių ryšių paslaugas, t. y. įpareigojimas teikti universaliasias paslaugas reiškė, kad ūkio subjektas pripažįstamas turinčiu didelę įtaką rinkoje. Pastaruoju metu vykstanti intensyvi elektroninių ryšių paslaugų plėtra ir elektroninių ryšių rinkoje vyraujančios tendencijos leidžia daryti prielaidas, jog ateityje gali susiklostyti situacija, kai nė vienas viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas teisės aktų nustatyta tvarka nebus pripažintas turinčiu didelę įtaką prisijungimo prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkoje. Todėl tam, kad ateityje būtų užtikrintas nenutrūkstamas universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimas, buvo patikslinta viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjo įpareigojimo teikti universaliasias elektroninių ryšių paslaugas nustatymo tvarka, numatant atskirą tyrimą, kurio metu būtų įvertintas paslaugų teikėjo gebėjimas ir galimybės teikti universaliasias paslaugas.

6.6.2 Viešųjų ryšių tinklų vientisumo užtikrinimas

Vienas iš RRT uždavinių yra užtikrinti, kad viešųjų ryšių tinklų teikėjai įgyvendintų tinkamas technines ir organizacines priemones savo teikiamų viešųjų ryšių tinklų vientisumui užtikrinti.

9 – tiek pranešimų gauta apie įvykusius viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus.

2017 m. gruodžio 19 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Kibernetinio saugumo įstatymo pataisas, kuriomis buvo konsoliduota informacinių išteklių saugumo sritis, o RRT atliekamos nacionalinio elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumo incidentų tyrimo padalinio funkcijos nuo 2018 m. sausio 1 d. perduotos naujai įsteigtam Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos. Dėl šios priežasties buvo pakeistos ERĮ nuostatos, apibrėžiančios RRT kompetenciją, ir kibernetinio saugumo klausimai perkelti į Kibernetinio saugumo įstatymą, RRT paliekant kompetenciją užtikrinti viešųjų elektroninių ryšių tinklų vientisumą.

Vadovaujantis ERĮ, viešųjų ryšių tinklų teikėjai privalo įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones savo teikiamų viešųjų ryšių tinklų vientisumui užtikrinti, kad šiais tinklais būtų nepertraukiamai teikiamos viešosios elektroninių ryšių paslaugos. Taip pat ERĮ numatyta, kad įvykus vientisumo pažeidimui, kuris turėjo didelę įtaką viešojo ryšių tinklo veikimui arba viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimui, viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas privalo **nedelsdamas apie šį vientisumo pažeidimą informuoti RRT**.

2018 m. balandžio 26 d. įsigaliojo Viešųjų ryšių tinklų vientisumo užtikrinimo taisyklės, patvirtintos 2018 m. balandžio 25 d. RRT direktoriaus įsakymu Nr. 1V-394, (toliau – Vientisumo taisyklės). Vientisumo taisyklės reglamentuoja viešųjų ryšių tinklų teikėjų teises ir pareigas užtikrinant jų teikiamų viešųjų ryšių tinklų vientisumą, informacijos apie vientisumo pažeidimus teikimo RRT tvarką ir sąlygas.

2018 metais **RRT gavo 9 pranešimus** iš penkių viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų apie įvykusius viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus. Du viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai RRT pateikė 3 pranešimus apie jų judriojo ryšio tinkluose įvykusius pažeidimus, o likusieji 6 pranešimai buvo gauti iš 3 viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų dėl pažeidimų įvykusių fiksuotojo ryšio tinkluose. Pagrindinės viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimų priežastys nurodytos lentelėje (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų pranešimų apie įvykusius viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus statistika

Viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimų tipai	Pranešimų apie pažeidimus skaičius	Galutinių paslaugų gavėjų, kuriems turėjo įtakos tinklo vientisumo pažeidimai, skaičius
Elektros energijos tiekimo sutrikimai	2	151 200
Kabelio nutraukimas	3	5 195
Tarptinklinio ryšio paslaugų sutrikimai	2	53 000
Tinklo įrangos gedimai	2	220 558

2018 m. RRT nustatė, kad du vientisumo pažeidimų atvejai atitiko įvykių, kurie gali sukelti ar sukėlė ypatinguosius ir (ar) ekstremaliuosius įvykius, todėl apie įvykusius vientisumo pažeidimus pranešė Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui ir Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos.

6.7 Universaliosios pašto paslaugos tarifai ir sąnaudų apskaita

Viena iš RRT funkcijų – tvirtinti universaliosios pašto paslaugos didžiausius tarifus, kurie turi būti pagrįsti šios paslaugos teikimo sąnaudomis.

2018 m. pakeisti kai kurie AB Lietuvos pašto teikiamos universaliosios pašto paslaugos tarifai.

Universaliosią pašto paslaugą Lietuvoje 2018 m. teikė AB Lietuvos paštas.

2018 m. buvo gautas AB Lietuvos pašto prašymas dėl universaliosios pašto paslaugos tarifų keitimo. Įvertinus AB Lietuvos pašto pateiktus argumentus, t. y. didėjančių bendrovės darbuotojams mokamą darbo užmokestį, investijų į ilgalaikius projektus poreikį, taip pat kartu su prašymu pateiktą informaciją apie universaliosios pašto paslaugos sąnaudas, kai kurie universaliosios pašto paslaugos tarifai buvo pakeisti.

2018 m. liepos 12 d. RRT direktoriaus įsakymu Nr. 1V-661 buvo patvirtinti nauji tarifai, kurie įsigaliojo nuo 2018 m. rugpjūčio 1 d. Nauji tarifai yra taikomi Lietuvoje siunčiamoms mažosioms ir didžiosioms korespondencijos siuntoms (laiškams ir smulkiems daiktams). Pažymėtina, kad didžioji dalis minėtų tarifų padidėjo (vidutiniškai apie 0,12 Eur), o kai kurie iš jų sumažėjo (vidutiniškai apie 0,09 Eur).

Lietuvoje siunčiamiems siuntiniams, taip pat tarptautiniams korespondencijos siuntoms ir tarptautiniams siuntiniams bei registravimo ir įvertinimo paslaugoms taikomi tarifai nesikeitė.

2018 m. atliktas AB Lietuvos pašto 2017 m. naudotos sąnaudų apskaitos sistemos patikrinimas.

2018 m. RRT užsakymu UAB „Rosk Consulting“ atliko universaliosios pašto paslaugos teikėjo AB Lietuvos pašto 2017 m. sąnaudų apskaitos sistemos auditą.

Rezultatas. Audito metu nustatyta, kad AB Lietuvos pašto naudojama sąnaudų apskaitos sistema, taip pat už 2017 m. parengta metinė universaliosios pašto paslaugos ataskaita ir jos analitiniai priedai iš esmės atitinka teisės aktų reikalavimus. Taip pat audito išvadoje pateikta sąlyginė nuomonė dėl AB Lietuvos pašto naudojamų darbo laiko normatyvų, kurie įtraukti į sąnaudų paskirstymą, pagrįstumo ir kuriuos, auditorių nuomone, būtina iš naujo peržiūrėti ir įvertinti, atsižvelgiant į per pastaruosius 5 metus pasikeitusius bendrovės vidinius procesus. Audito išvada skelbiama RRT svetainėje.

2018 m. RRT patikrino AB Lietuvos pašto prašymo kompensuoti universaliosios pašto paslaugos nuostolius pagrįstumą.

2018 m. AB Lietuvos paštas pateikė RRT prašymą kompensuoti dėl įpareigojimo teikti universaliąją pašto paslaugą 2017 m. patirtą 1,24 mln. Eur nuostolį.

Rezultatas. RRT, išnagrinėjusi kartu su AB Lietuvos pašto prašymu pateiktą informaciją bei kitus turimus duomenis ir nustačiusi tam tikrus universaliosios pašto paslaugos nuostolių apskaičiavimą ir kompensavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų neatitikimus, priėmė sprendimą, kad šis bendrovės prašymas yra nepagrįstas ir tokią išvadą pateikė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai.

2018 m. RRT įvertino ir konstatavo, kad AB Lietuvos pašto prašymas kompensuoti periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolius yra pagrįstas.

RRT 2018 m. gavo AB Lietuvos pašto prašymą kompensuoti 2017 m. II pusmečio ir 2018 m. I pusmečio periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolius. Bendrovės apskaičiuotas 2017 m. II pusmečio nuostolis buvo 2,71 mln. Eur, o 2018 m. I pusmečio nuostolis – 2,65 mln. Eur.

Rezultatas. Atlikus AB Lietuvos pašto pateiktos informacijos ir RRT turimų duomenų analizę, nustatyta, kad bendrovės prašymai kompensuoti 2017 m. II pusmetį ir 2018 m. I pusmetį susidariusius periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolius yra pagrįsti. Atliktos analizės išvados pateiktos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai.

6.7.1 Universaliosios pašto paslaugos kokybės priežiūra

Iš AB Lietuvos pašto RRT pateiktų 2018 m. universaliosios pašto paslaugos (UPP) kokybės patikrinimo rezultatų matyti, kad universaliai pašto paslaugos reikalavimai 2018 m. iš esmės buvo įvykdyti (žr. 7 lentelę). AB Lietuvos pašto užsakyto UAB „Spinter tyrimai“ atliktas 2018 m. pirmenybinių korespondencijos siuntų siuntimo trukmės patikrinimas parodė, kad kitą darbo dieną (D+1) Lietuvoje pristatyta 84,62 proc. (2017 m. – 88,60 proc.) pirmenybinių korespondencijos siuntų, o trečią darbo dieną (D+3) – 98,27 proc. (2017 m. – 98,60 proc.) pirmenybinių korespondencijos siuntų.

Metai	D+1	D+2	D+3
Nustatyti reikalavimai	85 proc.	--	97 proc.
2015	81,10	96,30	99,00
2016	83,10	98,60	98,60
2017	88,60	97,50	98,60
2018	84,62	96,01	98,27

Šaltinis: AB Lietuvos pašto pateikta informacija

Pastaba: D yra korespondencijos siuntos priėmimo siųsti data. D+2 rodiklis nėra nustatytas.

6.7.2 Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo atitikties nustatytiems reikalavimams įvertinimas

Pašto įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 11 punkte nustatyta, kad RRT prižiūri, kaip universaliosios pašto paslaugos teikėjas laikosi Susisiekimo ministerijos nustatytų universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų.

RRT 2018 m. spalio–gruodžio mėn. atliko AB Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo atitikties Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikoms, patvirtinoms Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 3-46 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų patvirtinimo“ (toliau – Charakteristikos), vertinimą. Siekiant įvertinti, ar AB Lietuvos pašto tinklas atitinka Charakteristikų reikalavimus, buvo naudojama vieša žemėlapių kūrimo taikomoji programa www.arcgis.com, taikomoji programa „Akis“, taip pat papildomi duomenys iš interneto svetainių www.geoportal.lt, www.regia.lt ir www.maps.lt.

Rezultatas. AB Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo vertinimo metu buvo nustatyti nežymūs Charakteristikose nustatytų universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų reikalavimų neatitikimai.

Pažymėtina, kad kintant administraciniam (teritoriniam) susiskirstymui, plečiantis miestams bei keičiantis tam tikrų vietovių gyventojų skaičiui, AB Lietuvos pašto valdomas pašto tinklas bei atliekami pašto tinklo pakeitimai turi užtikrinti, kad universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų išdėstymas atitiktų Charakteristikose nustatytus reikalavimus. Pastebėtina, kad yra teritorijų, dėl kurių geografinio išskirtinumo Charakteristikose nustatytų reikalavimų įgyvendinimas nėra įmanomas ir netikslingas (pvz. Kuršių nerija), be to, gyventojų skaičius tam tikrose vietovėse gana sparčiai keičiasi (pvz., plečiasi dalies miestų aprėpties teritorijos, mažėja gyventojų kaimo gyvenamosiose vietovėse). Kadangi yra sudėtinga greitai reaguoti į tokius pokyčius, atsiranda neatitikimų tarp Charakteristikose išdėstytų reikalavimų ir realios pašto tinklo situacijos.

6.8 Viešojo fiksotojo telefono ryšio paslaugų kokybė

2018 m. RRT atliko kokybės rodiklių matavimus¹⁶ „Telia Lietuva“, AB, viešajame fiksotojo telefono ryšio tinkle, kurių metu užfiksuotos vertės pateikiamos žemiau.

¹⁶ RRT, siekdama įvertinti, ar paslaugų teikėjai neviršija jiems nustatytų paslaugų kokybės rodiklių ribinių verčių, nepriklausomai atlieka kokybės rodiklių matavimus paslaugų teikėjų tinkluose ir skelbia paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo ataskaitas.

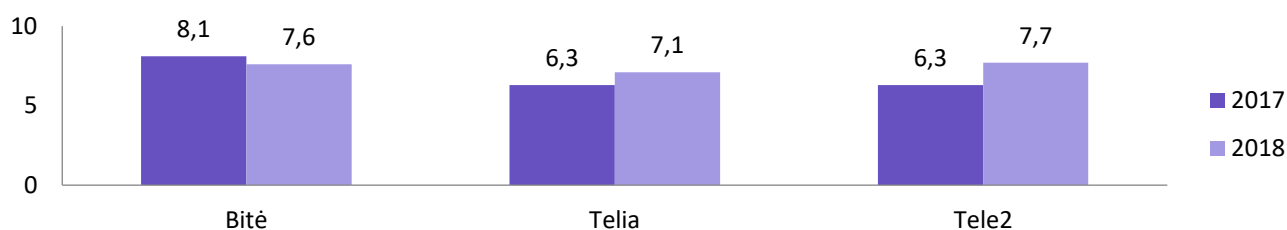
Atlikti kokybės rodiklių matavimai „Telia Lietuva“, AB, tinkle	
 Nesėkmingų kvietimų dalis: 0,20 proc.	 Sujungimo trukmė: 0,43 s
28 829 tūkst. – tiek atlikta matavimų	28 716 tūkst. – tiek atlikta matavimų

6.9 Viešojo judriojo telefono ryšio paslaugų kokybė

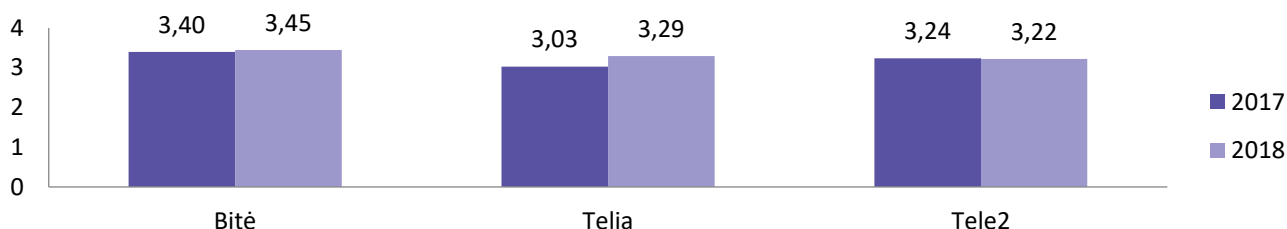
 8 728 – tiek atlikta bandomųjų balso telefonijos skambučių	 8 933 – tiek išsiųsta trumpųjų tekstinių žinučių
--	--

2018 m. tęsiant judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių bandomuosius matavimus, atlikta 8 728 bandomųjų balso telefonijos (toliau – BT) skambučių, išsiųstos 8 933 trumposios tekstinės žinutės (toliau – SMS) UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ viešojo judriojo telefono ryšio tinkluose.

Toliau pateikiami (žr. 22, 23 ir 24 pav.) kokybės rodikliai – BT skambučio sujungimo trukmės, BT balso perdavimo kokybės ir SMS pristatymo trukmės – verčių palyginimai tarp trijų operatorių¹⁷.

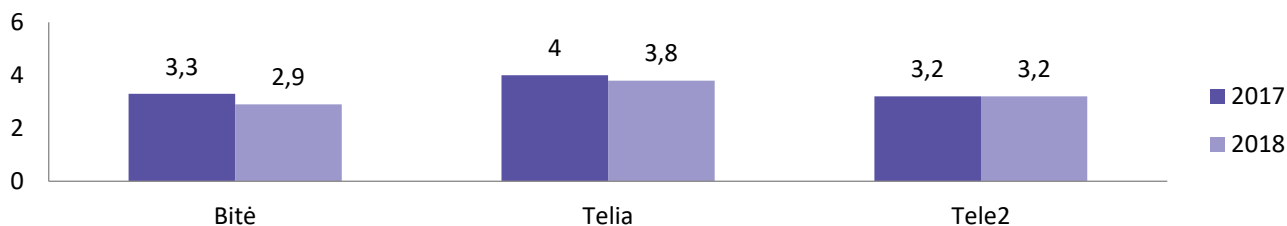
22 pav. Vidutinė BT skambučio sujungimo trukmė (s)

23 pav. Vidutinės BT balso perdavimo kokybės vertės (plačiajuosčio įverčio P.863-SWB 'POLQA' balais)

Pastaba: kuo didesnis MOS-LQO balas, tuo geresnė balso perdavimo kokybė.

¹⁷ Viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodikliai įvertinti vadovaujantis Europos telekomunikacijų standartų instituto techninėmis specifikacijomis ETSI TS 102 250-2 V2.2.1 (2011-04) ir Viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo metodika, patvirtinta 2009 m. kovo 3 d. RRT direktoriaus įsakymu Nr. 1V-260.

24 pav. Vidutinė SMS pristatymo trukmės (s)

6.9.1 Belaidės interneto prieigos paslaugų kokybė

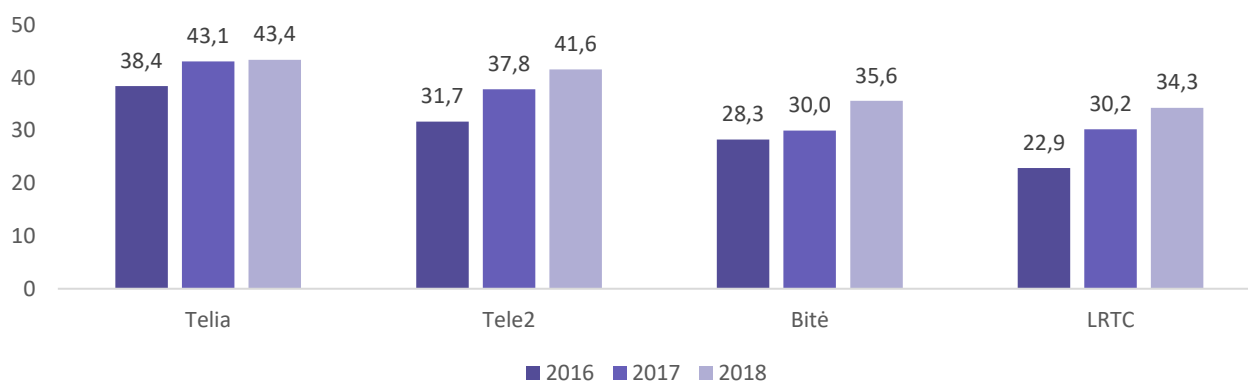
101 000 – tiek atlikta duomenų perdavimo bandymų operatorių tinkluose.

Belaidžio interneto prieigos stebėsenos matavimų rezultatus RRT nuolat atnaujina ir skelbia tinklalapyje www.matavimai.rrt.lt. Ši informacija naudinga vartotojams vertinant mobiliojo interneto prieigos paslaugų kokybę ir renkantis jų poreikius atitinkančias paslaugas.

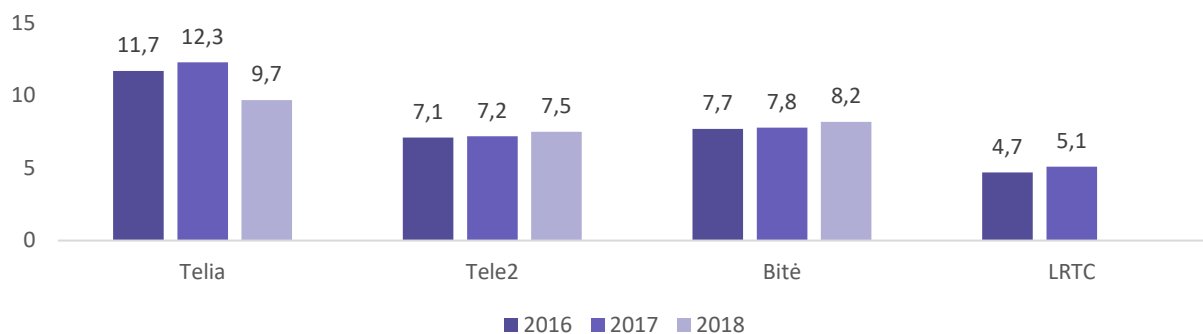
2018 m. atlikta 101 000 duomenų perdavimo bandymų AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ operatorių tinkluose. Matavimai atlikti daugumoje Lietuvos miestų ir pagrindiniuose keliuose, naudojant matavimo įrangą, sumontuotą tarnybiniame RRT automobilyje.

2018 m. buvo pradėti matavimai ir geležinkelių keleiviniuose maršrutuose.

Interneto prieigos kokybės rodiklių – vidutinės duomenų gavimo spartos, apskaičiuotos pagal stebėsenos sistemos surinktus duomenis, – vertės yra pateikiamos toliau (žr. 25 ir 26 pav.).

25 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta LTE tinkluose 2016 – 2018 m., Mb/s

26 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta 2016–2018 m., Mb/s¹⁸

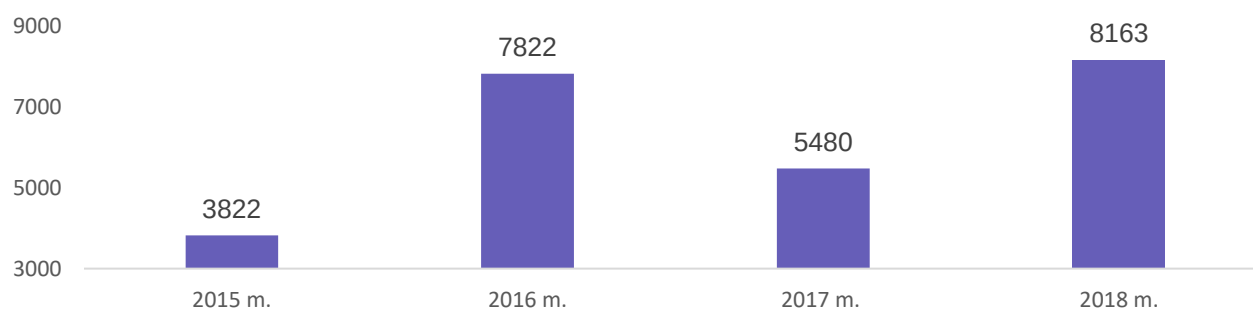
6.10 Vartotojų teisių ir teisėtų interesų gynimas įrenginių sektoriuje

6.10.1 Radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų rinkos priežiūra

RRT atlieka Lietuvos Respublikos rinkoje esančių radijo ryšio įrenginių atitikties privalomiems Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento (toliau – **RRĮ reglamentas**) reikalavimams priežiūrą.

RRT atlieka Lietuvos Respublikos rinkoje esančių elektrinių ir elektroninių aparatų atitikties privalomiems Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento (toliau – **EMS reglamentas**) reikalavimams priežiūrą.

2018 m. išanalizuoti duomenys apie 8 163 radijo ryšio įrenginių, įvežtų iš trečiųjų šalių, tipus (27 pav.). Palyginti su 2017 m. duomenimis (5 480 tipų), įvežamų radijo ryšio įrenginių tipų skaičius 2018 m. padidėjo. Išlaikoma tendencija, kad tiek privatūs asmenys, tiek ir smulkusis verslas dažniausiai elektronikos prekes perka iš internetinių parduotuvių, esančių trečiojoje šalyje, ypač iš Kinijos Liaudies Respublikos. Išaugusį prekių kiekį nulėmė tai, kad vis daugiau imama naudoti „daiktų interneto“ (angl. Internet of Things, IoT) technologijai priskiriamų įrenginių. Be mobiliųjų telefonų, yra perkami įvairūs išmanūs buitiniai prietaisai (kamos, išmanūs kištukiniai lizdai, televizoriai ir kt.).

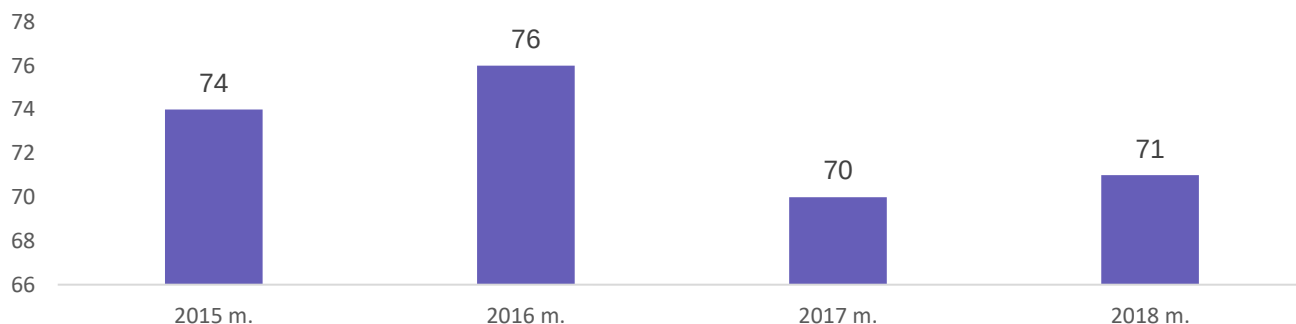

27 pav. 2015–2018 m. iš trečiųjų šalių įvežtų radijo ryšio įrenginių tipų skaičius, vnt.

Radijo ryšio įrenginių atitiktis RRĮ reglamento administraciniais reikalavimams. 2018 m. buvo patikrinta 71 radijo ryšio įrenginių tipo (28 pav.) atitiktis RRĮ reglamento administraciniais reikalavimams. 2018 m. rinkoje buvo rasti 5 tipų radijo bangomis valdomi žaislai, kurie nebuvo paženklinėti CE ženklu. Šie žaislai nedelsiant pašalinti

¹⁸ Rezultatai pateikti tik pagal 3G technologijos tinkluose atliktus matavimus; LRTC atveju – WiMAX, 2018 m. interneto prieigos teikimas WiMAX tinklu buvo nutrauktas

iš rinkos. 23 radijo ryšio įrenginių tipai netenkino administracinių RRĮ reglamento reikalavimų: 7 tipų įrenginiai neturėjo instrukcijų lietuvių kalba, o 16 – ES atitikties deklaracijų. RRT pareikalavus, visi trūkumai buvo pašalinti.

28 pav. 2015–2018 m. patikrintų radijo ryšio įrenginių tipų skaičius, vnt.

Radijo ryšio įrenginių atitiktis RRĮ reglamento esminiems reikalavimams. 2018 m. iš rinkos buvo paimti ir RRT laboratorijoje patikrinti 25 tipų radijo ryšio įrenginiai. RRĮ reglamento esminių reikalavimų neatitiko 8 tipų įrenginiai. Tarp netenkinančių reikalavimų įrenginių buvo 2 tipų radijo stotys ir 6 tipų mažojo nuotolio įrenginiai (nuotoliniu būdu valdomi žaislai, radijo mikrofonai). Pagrindinis neatitikimo parametras – šalutinės siųstuvo spinduliuotės neatitiko standartuose nustatytų reikalavimų. Dėl reikšmingos neatitikties esminiems reikalavimams iš rinkos buvo pašalinti visi vieno Kinijos gamintojo radijo bangomis valdomi žaislai (16 modelių). Kitų gaminių tiekimas į rinką sustabdytas iki tol, kol trūkumai bus pašalinti.

Elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktis EMS reglamento administraciniams ir esminiems RRĮ reglamento reikalavimams. 2018 m. patikrinta 35 tipų elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktis EMS reglamento administraciniams (ženklavimo, ES atitikties deklaracijos pateikimo) reikalavimams. Šių reikalavimų neatitiko 4 tipų aparatai, nes pagal reikalavimą nebuvo pateiktos ES atitikties deklaracijos. Aparatų tiekimas į rinką buvo sustabdytas iki nustatytų trūkumų pašalinimo. Iš 35 tipų aparatų 27 buvo paimti bandymams RRT laboratorijoje atlikti, nes buvo nuspręsta patikrinti, ar jie atitinka esminius RRĮ reglamento reikalavimus. Iš akredituotoje laboratorijoje patikrintų elektrinių ir elektroninių aparatų EMS reglamento esminių reikalavimų neatitiko 12 tipų aparatai. Dažniausiai pasitaikanti neatitiktis EMS reglamento esminiems reikalavimams priežastis – trikdžiai maitinimo prieigoje ir trikdžių spinduliuotė. Visų trikdžių keliančių ir EMS reglamento esminių reikalavimų neatitinkančių aparatų tiekimas bus sustabdytas, kad jie nepatektų į šalies rinką, t. y. kad nepasiektų vartotojų namų ūkių.

Apie visus pašalintus iš rinkos gaminius buvo informuotos ES šalių rinkos priežiūros institucijos ir EK, pasinaudojant Bendrosios rinkos priežiūros informacijos archyvavimo ir informacijos mainų duomenų baze (angl. ICMS).

6.10.2 RRT veikla užtikrinant laisvą įrenginių judėjimą ir tiekimą rinkai

Išbandyti 60 tipų 68 radijo ryšio įrenginiai. Atlikus **288** bandymus, nustatyta jog 14 tipų radijo įrenginiai neatitiko efektyvaus spektro naudojimo bei elektromagnetinio suderinamumo esminių reikalavimų.

Akredituotas RRT Aparatūros ir įrenginių elektromagnetinio suderinamumo kontrolės skyrius atliko ES rinkai pirmą kartą pateikiamų bei iš rinkos paimtų elektrinių ir elektroninių aparatų bei radijo įrenginių vertinimą¹⁹.

Radijo ryšio įrenginių atitiktis esminiams reikalavimams. 2018 m. RRT, siekdama įvertinti, ar ES rinkai pateikiami nauji bei rinkoje esantys radijo ryšio įrenginiai atitinka esminius efektyvaus radijo spektro naudojimo bei elektromagnetinio suderinamumo reikalavimus, atliko 288 bandymus pagal darniuosius standartus. Išbandyti 60 tipų 68 radijo ryšio įrenginiai. Buvo nustatyta, kad 14 tipų iš rinkos paimtų ir rinkai pateikiamų radijo ryšio įrenginių neatitiko Direktyvos 2014/53/ES²⁰ ar RRĮ reglamento esminių reikalavimų. **Sustabdyta prekyba** šiais esminių reikalavimų neatitinkančiais įrenginiais, **o nauji radijo ryšio įrenginiai nebuvo pateikti šalies rinkai**, kol nebuvo pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo lygis bei efektyvus radijo dažnių spektro naudojimas.

Tarp esminių reikalavimų neatitinkančių radijo ryšio įrenginių buvo **bepiločiai orlaiviai (skraidyklės)**, radijo ryšiu valdomos apsaugos sistemos, mažojo nuotolio įrenginiai (radijo bangomis valdomi **žaislai** bei kitokie elektriniai aparatai), belaidė plačiajuostė duomenų perdavimo įranga (WLAN), veikianti 5 GHz dažniais, radijo mikrofonai. Pagrindinis neatitikimo parametras – **šalutinės siųstuvo spinduliuotės neatitiktis** darniuosiuose standartuose EN nustatytiems reikalavimams. Šių įrenginių tiekimas rinkai²¹ sustabdytas iki nustatytų trūkumų pašalinimo.

Aparatūros ir įrenginių atitiktis elektromagnetinio suderinamumo (EMS) reikalavimams. 2018 m. RRT vykdė ES rinkai pirmą kartą pateikiamų bei rinkoje esančių elektrinių bei elektroninių aparatų (t. y. buityje naudojamų elektrinių įrenginių, apšvietimo prietaisų, pramonėje, mokslo srityje, medicinoje naudojamos elektrinės ir elektroninės įrangos, taip pat liftų, eskalatorių bei judamųjų takų, transporto priemonių) atitikties vertinimą esminiams elektromagnetinio suderinamumo reikalavimams.

Išbandyta 132 tipų 150 elektrinių ir elektroninių aparatų bei transporto priemonių. Atliktus **610** bandymų, nustatyta, jog 35 tipų aparatai neatitiko esminių elektromagnetinio suderinamumo reikalavimų.

Nustačius, kad 35 tipų aparatai (buitiniai elektros prietaisai, moksliniai bei medicinos aparatai, informacinių technologijų įrenginiai, bei kt.) neatitinka EMS techninio reglamento esminių reikalavimų – **šie aparatai nebuvo pateikti šalies rinkai**, kol nebuvo pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo (tiek trikdžių spinduliuotės, tiek atsparumo trikdžiams) lygis. Tokiu būdu šalies vartotojai buvo apsaugoti nuo nekokybiškų, žalingus elektromagnetinius trikdžius skleidžiančių įrenginių.

Taip pat pagal sutartis su gamintojais ir atitikties vertinimo įstaigomis 2018 m. buvo patikrinta 6 transporto priemonių ir 23 naujų elektroninių medicinos prietaisų tipų atitiktis elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento reikalavimams²². Nustatyta, kad vieno tipo transporto priemonė, bei 2 tipų elektroniniai medicinos prietaisai neatitinka esminių elektromagnetinio suderinamumo reikalavimų. Dėl to, šie nauji įrenginiai nebuvo pateikti rinkai.

¹⁹ Aparatai turi atitikti esminius Direktyvos 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79) ir Direktyvos 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL 2014 L 153, p. 62) reikalavimus.

²⁰ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB

²¹ Tiekimas rinkai – radijo ryšio įrenginio, skirto platinti, vartoti ar naudoti Europos Sąjungos rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba be jo.

²² Pagal Jungtinių Tautų 10 reglamentą dėl transporto priemonių ir ES direktyvos 93/42/EEB (medicinos prietaisų) darniuosius standartus

Vertinant ES rinkai tiekiamų elektrinių ir elektroninių aparatų bei transporto priemonių atitiktį darniesiems standartams, 2018 m. iš viso buvo atlikta 898 elektromagnetinio suderinamumo bandymai (iš jų – 580 elektromagnetinių trikdžių spinduliuotės ir 318 atsparumo trikdžiams bandymai). Iš viso buvo parengtos 192 bandymų ataskaitos. 49 ataskaitose (26 proc.) konstatuota elektrinių bei elektroninių aparatų bei radijo ryšio įrenginių neatitiktis esminiems elektromagnetinio suderinamumo bei efektyvaus radijo spektro naudojimo reikalavimams. Šiems darnųjų standartų reikalavimų neatitinkantiems **gaminiais buvo užkirstas kelias patekti į ES rinką**.

2018 m. RRT dalyvavo 10-oje ES šalių rinkos priežiūros kampanijoje **MSC-EMC-10** pagal elektromagnetinio suderinamumo direktyvą 2014/30/ES²³. Vykdam šią kampaniją, akredituotoje laboratorijoje buvo atliekami **ryšio elektros perdavimo linijomis (PLC) aparatų bandymai**, taip pat buvo atliekami PLC aparatų, paimtų iš Suomijos ir Estijos rinkų, bandymai šių šalių administracijų prašymu. Buvo nustatyta, kad 5 tipų ryšio elektros perdavimo linijomis (PLC) aparatai neatitinka esminių reikalavimų.

2018 m. RRT taip pat dalyvavo 9-oje ES šalių rinkos priežiūros kampanijoje **MSC-RED-09** pagal radijo įrenginių Direktyvą 2014/53/ES²⁴. Vykdam šią kampaniją, akredituotoje laboratorijoje buvo atliekami belaidės plačiajuostės duomenų perdavimo įrangos (WLAN), veikiančios 5 GHz dažniais, bandymai. Buvo nustatyta, kad 2 tipų šalies rinkoje paimti 5 GHz dažniais veikiančių duomenų perdavimo įrenginiai neatitinka esminių reikalavimų.

Pažymėtina, kad 44-ame ES šalių administracijų bendradarbiavimo pagal EMC Direktyvą EMC ADCO posėdyje Lietuva pasiūlė, o ES šalys pritarė, 2019 m. vykdyti Europos rinkos priežiūros kampaniją MSC-EMC-12, skirtą rinkoje esančių LED šviestuvų atitikties esminiems bei formaliesiems reikalavimams vertinimui. Kampanija bus vykdoma EEE šalių (ES bei EFTA šalių narių) teritorijoje. RRT specialistai parengė ir pristatė šios kampanijos vykdymo tvarką.

6.11 Patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūra

Patikimumo užtikrinimo paslaugomis vadinamos elektroninio parašo, elektroninio spaudo ir interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikātų kūrimo, laiko žymų kūrimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo galiojimo patvirtinimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo ilgalaikės apsaugos bei elektroninio registruoto pristatymo paslaugos, apibrėžtos 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL 2014 L 257, p. 73), (toliau – eIDAS reglamentas).

3 – tiek teikėjų 2018 m. pabaigoje Lietuvoje teikė kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas: Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, VĮ Registrų centras ir UAB „BalTstamp“.

2018 m. pradžioje kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas²⁵ teikė Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ADIC), VĮ Registrų centras (toliau – RC), UAB „Skaitmeninio sertifikavimo centras“ (toliau – SSC) ir UAB „BalTstamp“. SSC neįrodžius, kad bendrovė ir jos teikiamos patikimumo užtikrinimo paslaugos atitinka joms nustatytus eIDAS reglamento reikalavimus, RRT

²³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija)

²⁴ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nuo 2016 m. RRT buvo paskirta patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaiga ir įstaiga, atsakinga už nacionalinio patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą.

direktorius 2018 m. vasario 5 d. įsakymu²⁶ buvo priimtas sprendimas (įsigaliojęs 2018 m. gegužės 11 d.) panaikinti kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo SSC ir jo teiktų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų kvalifikuotą statusą.

Kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai. Apibendrinus 2018 m. iš ADIC ir RC gautus ir RRT turimus ankstesnių metų duomenis apie patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytus galiojančius kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus (toliau – kvalifikuoti sertifikatai), matyti, kad, palyginti su 2017 m., bendras Lietuvoje išduotų galiojančių Lietuvos paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų sertifikatų skaičius 2018 m. pabaigoje sumažėjo apytiksliai 27 proc. (2017 m. pabaigoje buvo 944 127, 2018 m. pabaigoje – 688 427 ADIC ir RC sudaryti galiojantys sertifikatai). Tačiau bendras Lietuvos gyventojams 2018 m. išduotų kvalifikuotų sertifikatų skaičius (2018 m. pabaigoje buvo 926 164 galiojantys sertifikatai) sumažėjo tik 1,9 proc.

Per 2018 m. ADIC Lietuvos gyventojams sudarė ir išdavė 309 425 kvalifikuotus sertifikatus, RC - 91 849, o Estijos bendrovė „SK ID Solutions“ – 237 737, taigi iš viso per 2018 m. Lietuvos gyventojams išduoti 639 011 kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų.

2018 m. dalis Lietuvos judriojo ryšio operatorių, kurie veikia kaip tarpininkai išduodant mobilųjį elektroninį parašą, pradėjo bendradarbiauti su Estijos bendrove „SK ID Solutions“, dėl ko šiuo metu Lietuvos mobiliojo e. parašo rinkoje yra ir Lietuvos tiekėjo (VĮ Registrų centras), ir Estijos tiekėjo („SK ID Solutions“) išduotų mobiliojo parašo sertifikatų. Pažymėtina, kad visoje ES galiojantis eIDAS reglamentas sudaro sąlygas tokiam patikimumo užtikrinimo paslaugų teikimui, neribojant jo nacionalinių valstybių sienomis. Taip pat ši Estijos bendrovė 2018 m. įgijo teisę sudaryti kvalifikuotus sertifikatus ir asmenims išduoti kartu su Smart-ID programėle, naudojama išmaniajame telefone, todėl taip pat laikytina, kad toks sprendimas gali būti priskiriamas mobiliajam parašui.

Dėl 2018 m. įsigaliojusių pasikeitimų išaugo kvalifikuotų sertifikatų, išduodamų kartu su SIM kortelėmis ir Smart-ID programėle, bendras skaičius. Per 2018 m. Lietuvos gyventojams išduotų tokių sertifikatų skaičius padidėjo daugiau kaip 8 proc. (2017 m. pabaigoje buvo 249 857, o 2018 m. pabaigoje – 270 312). RC išdavė 32 575 sertifikatus kartu su SIM kortelėmis, Estijos bendrovė „SK ID Solutions“ – 163 638 sertifikatus kartu su SIM kortelėmis ir 74 099 sertifikatus su Smart-ID programėle. Taigi vis didesnė Lietuvos gyventojų dalis renkasi elektroninio parašo priemones, kurias gali turėti savo mobiliajame bei išmaniajame įrenginyje.

Kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugas 2018 m. Lietuvoje teikė 2 teikėjai: RC ir UAB „BalTstamp“. 2018 m. iš viso sukurta 35 098 008 kvalifikuotos elektroninės laiko žymos: RC sukūrė 98 008, o UAB „BalTstamp“ – 35 000 000 kvalifikuotų elektroninių laiko žymų.

2018 m. balandžio 26 d. priimtas Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymas, skirtas sudaryti teisinį pagrindą, kad Lietuvos Respublikoje efektyviai veiktų elektroninė atpažintis ir patikimumo užtikrinimo paslaugų rinka ir kad būtų kuo geriau apsaugoti šių paslaugų naudotojų interesai. Siekdama padėti rinkos dalyviams įgyvendinti eIDAS reglamento ir šio įstatymo nuostatas, RRT parengė Kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų statuso suteikimo ir jų įrašymo į nacionalinį patikimą sąrašą bei kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos ataskaitų teikimo tvarkos aprašą, taip pat Asmens tapatybės ir papildomų specifinių požymių tikrinimo išduodant kvalifikuotus elektroninio parašo, elektroninio spaudo, interneto svetainės tapatumo nustatymo sertifikatus tvarkos aprašą.

Teiktos konsultacijos. RRT fiziniams ir juridiniams asmenims 350 kartų teikė konsultacijas bei metodinę pagalbą dėl elektroninių laiko žymų kūrimo, pasirašymo elektroniniu parašu ir kitais klausimais. Dauguma

²⁶ Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. vasario 5 d. įsakymas Nr. 1V-78 „Dėl kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo, teikiančio kvalifikuotų elektroninių parašų sertifikatų kūrimo paslaugas, statuso UAB „Skaitmeninio sertifikavimo centras“ panaikinimo, kvalifikuoto statuso UAB „Skaitmeninio sertifikavimo centras“ teikiamoms kvalifikuotų elektroninių parašų sertifikatų kūrimo paslaugoms panaikinimo ir patikimo sąrašo atnaujinimo“.

konsultacijų (222 konsultacijos) suteiktos dėl SSC kvalifikuoto statuso panaikinimo. 2018 m. bendras konsultacijų skaičius, palyginti su 2017 m. (132 konsultacijos), padidėjo beveik 2,7 karto.

7 INVESTICIJŲ SKATINIMAS IR PAŽANGIŲ IRT PLĖTRA

99 – tiek proc. Lietuvos teritorijos dengia (4G) radijo ryšio tinklai.

RRT patvirtino Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje planą: nustatyta 694–790 MHz radijo dažnių juostos, kurioje gali būti diegiami ir 5G radijo ryšio technologijos tinklai, paskirtis, radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir elektroninių ryšių paslaugų teikimo tvarka.

Pradėtos 3400–3800 MHz radijo dažnių juostos perplanavimo, susijusio su 5G radijo ryšio diegimu, procedūros.

2018 metus galima vadinti ketvirtosios kartos judriojo radijo ryšio tinklų plėtos apogėjumi – judriojo radijo ryšio operatoriai, naudodami 800 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz ir 2600 MHz radijo dažnių juostas, LTE (*angl. Long Term Evolution*) (4G) radijo **ryšio tinklais padengė beveik 99 proc.** Lietuvos teritorijos ir daug kur gali pasiūlyti didelės spartos plačiajuosčio belaidžio ryšio paslaugas.

Svarbu pažymėti, kad operatoriai nuolat domisi ir kitomis radijo dažnių juostomis, kurių panaudojimas leistų teikti didesnės spartos duomenų perdavimo paslaugas: UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ išduoti leidimai eksperimentiniais tikslais naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 1452–1492 MHz radijo dažnių juostos, kuriose bandomos LTE stočių galimybės veikti netrukdam užsienyje veikiančioms radijo ryšio sistemoms, o AB Lietuvos radijo ir televizijos centras 3500 MHz radijo dažnių juostoje naudotą WiMAX technologiją pradėjo keisti naujesne ir labiau pasiteisinusia LTE technologija.

RRT suprasdama, kad judriojo radijo ryšio tinklų operatoriams ir paslaugų gavėjams vis svarbiau tampa ne vien tinklų aprėptis, bet ir teikiamų paslaugų kokybė – pirmiausia duomenų perdavimo sparta – daug dėmesio skyrė duomenų perdavimo spartos įpareigojimams ir LTE spartos skaičiavimo metodikos rengimui. Ruošiama metodika yra pagrįsta radijo bangų sklaidimo modeliu, ji rengiama pagal Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos rekomendaciją ITU-R P.525 „Laisvos erdvės slopinimo skaičiavimai“ (*angl. Calculation of Free Space Attenuation*) ir elektromagnetinių bangų difrakcijos modelį „Deygout 1994“, papildomai įskaičiuojant slopinimą dėl dalinio Frenelio zonos uždengimo. Duomenų perdavimo sparta LTE tinklais skaičiuojama laikant, kad priėmimo antenos aukštis yra 1,5 metro. Skaičiavimams pagal šią metodiką atlikti numatyta naudoti, lazeriniais matavimais gautus Lietuvos reljefo sluoksnio žemėlapius (mastelis 1:6000), kartu įvertinant paviršiaus užstatymą bei miškų įtaką.

Taikydama aukščiau minėtą metodiką, 2018 m. pabaigoje RRT atliko bandomuosius judriojo radijo ryšio operatorių LTE tinklų spartos skaičiavimus. Išanalizavusi metodikos tobulinimo galimybes, RRT 2019 m. parengs LTE tinklais perduodamų duomenų spartos skaičiavimo rezultatų ataskaitą, kurią paskelbs viešai.

Pasaulinės radijo ryšio vystymosi tendencijos rodo, kad pažangių IRT plėtra pastaraisiais metais bus neatsiejama nuo **penktosios kartos judriojo radijo ryšio technologijos (5G) diegimo** ir plėtos. Šios technologijos įdiegimas leis operatoriams pasiūlyti elektroninių paslaugų gavėjams naujos kokybės elektroninių ryšių paslaugų ir padidinti jų pasiekiamumą. 5G technologijos plėtos perspektyvos sietinos ne tik su judriojo radijo ryšio operatoriams jau paskirtomis radijo dažnių juostomis, kurios, laikantis technologinio neutralumo principo, gali būti naudojamos diegiant 5G technologijos elektroninių ryšių sistemas, bet ir naujomis ES mastu suderintomis radijo dažnių juostomis. Tai lėmė, kad judriojo radijo ryšio operatoriai pradėjo rimtai domėtis naujos kartos (5G) technologijos bandymų galimybėmis. Akcinei bendrovei „Telia Lietuva“ **RRT išdavė leidimą** eksperimentiniais tikslais naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 3700-3800 MHz radijo dažnių juostos.

Atsižvelgdama į 5G technologijos diegimą ir plėtrą ateityje, RRT parengė ir 2018 m. rugpjūčio 10 d. patvirtino Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje planą. Šiame plane nustatyta 694–790 MHz (toliau – 700 MHz) radijo dažnių juostos, kurioje gali būti diegiami ir 5G radijo ryšio technologijos tinklai, paskirtis, radijo dažnių (kanalų) skyrimo tvarka, elektroninių ryšių paslaugų teikimo tvarka, bendrosios radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygos ir minimalūs antžeminių radijo ryšio sistemų plėtros reikalavimai, taip pat radijo dažnių (kanalų) iš 470–694 MHz radijo dažnių juostos naudojimo, įskaitant televizijos programoms transliuoti, sąlygos. Pagal minėtą planą, ne vėliau kaip nuo 2022 m. birželio 30 d. bus išduoti leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 703–733 MHz, 738–753 MHz ir 758–788 MHz radijo dažnių juostų. Leidimų turėtojams nustatyti įpareigojimai įrengti antžemines sistemas ir sudaryti galimybę valstybinės reikšmės magistraliniuose keliuose ir tam tikroje teritorijoje esančiuose namų ūkiuose gauti ne mažesnės kaip 30 Mb/s duomenų perdavimo spartos elektroninių ryšių paslaugas. Sėkmingai susiklosčius su tarptautiniu radijo dažnių (kanalų) koordinavimu susijusioms aplinkybėms, šie leidimai galės būti išduoti ir anksčiau. Su Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos elektroninių ryšių veiklos reguliavimo institucijomis susitarta 2019 m. tęsti radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz radijo dažnių juostos tarptautinio koordinavimo susitarimo rengimą.

Pažymėtina, kad minėtame radijo ryšio plėtros plane yra numatytos galimybės radijo ryšio sistemose, skirtose civilinei saugai, pagalbai nukentėjusiems teikti ir nelaimių padaliniais šalinti, naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz radijo dažnių juostos.

Kita 5G radijo ryšio tinklų plėtrai ES mastu harmonizuota yra 3400–3800 MHz radijo dažnių juosta. Lietuvoje dalis šios radijo dažnių juostos yra naudojama, todėl būtina artimiausiu metu pertvarkyti jau paskirtus radijo dažnius (kanalus) dalį jų pakeičiant kitais, tos pačios paskirties radijo dažniais (kanalais), taip, kad kuo greičiau būtų galima šią radijo dažnių juostą naudoti su 5G technologijos diegimu susijusioms reikmėms.

2018 m. RRT paskelbė dvi viešąsias apklausas dėl 3400–3800 MHz radijo dažnių juostos naudojimo perspektyvų 5G radijo ryšiui Lietuvoje ir pirminio Radijo ryšio plėtros 3400–3800 MHz radijo dažnių juostoje plano projekto. Šios apklausos ir jų rezultatų aptarimas aiškiai parodė tiek leidimo turėtojo, tiek potencialių radijo dažnių juostos naudotojų suinteresuotumą perplanuoti radijo dažnių juostą taip, kad ateityje leidimų turėtojai naudotų ne mažiau kaip po 100 MHz pločio radijo dažnių blokus, kuriais iš pradžių galėtų teikti 4G, o vystantis naujoms technologijoms – ir 5G paslaugas. 2019 m. numatoma pabaigti rengti radijo ryšio plėtros planą ir atlikti dažnių iš 3400–3800 MHz radijo dažnių juostos paskyrimo procedūras.

2018 m. RRT išdavė leidimą eksperimentiniais tikslais naudoti 76–77 GHz radijo dažnių juostą automobilių radarų jutiklių bandymams Lietuvos keliuose. Šie jutikliai skirti susidūrimo išvengimo, avarinio stabdymo, perspėjimų apie kliūtis kelyje ir kitoms eismo saugumą užtikrinančioms sistemoms.

Vykdydama Europos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1079/2012 nuostatas, RRT iki 2018 m. gruodžio 31 d. pakeitė dalį oreivystės judriajai tarnybai paskirtų radijo ryšio kanalų iš 117,975–137 MHz radijo dažnių juostos kitais tos pačios paskirties radijo ryšio kanalais, pakeisdama radijo ryšio kanalų atskyrimą iš 25 kHz į 8,33 kHz. Šio Europos Komisijos reglamento įgyvendinimas sudarė sąlygas Europoje efektyviau išnaudoti aviacijai gyvybiškai svarbią 117,975–137 MHz radijo dažnių juostą ir išspręsti radijo dažnių trūkumą, tris kartus padidinant galimų kanalų skaičių toje pačioje radijo dažnių juostoje. Paminėtina, kad Europos Komisija, atsižvelgdama į finansinius sunkumus, su kuriais susidūrė Lietuvos aviacijos bendruomenės nariai, atnaujinanti radijo ryšio įrangą, daliai radijo dažnių (kanalų) naudotojų iki 2022 gruodžio 31 d. atidėjo reikalavimą pakeisti radijo ryšio kanalus, naudojant 8,33 kHz radijo ryšio kanalų atskyrimą.

Siekiant užtikrinti efektyvesnį radijo dažnių valdymą ir naudojimą, pakeistos Radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklės. Taisyklių pakeitimas apribojo radijo dažnių (kanalų) naudotojams galimybes kaupti radijo dažnius (kanalus), neturint realaus tikslo juos naudoti, o tik taikyti kaip priemonę konkurencinėje kovoje,

užsitikrinant, kad jie nebūtų skirti potencialiems konkurentams. Radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklių pakeitimas leido daugiau radijo dažnių (kanalų) skirti nekomerciniams tikslais eksperimentiniam naudojimui, taip sudarant palankesnes sąlygas naujų radijo ryšio technologijų ir radijo ryšio įrenginių bandymams.

RRT, atsižvelgdama į 2017 m. pasirašytą susitarimą su Baltarusijos Respublikos telekomunikacijų ir informatizavimo ministerijos Telekomunikacijų valstybinės priežiūros departamentu dėl radijo dažnių (kanalų) iš 790–862 MHz radijo dažnių juostos naudojimo judriojo radijo ryšio tinkluose pasienyje su Baltarusijos Respublika, parengė ir 2018 m. rugsėjo 6 d. patvirtino Radijo ryšio plėtos 790-862 MHz radijo dažnių juostoje plano pakeitimus. Šiame plane nustatyta radijo dažnių (kanalų) iš 790–862 MHz radijo dažnių juostos, naudojamų antžeminių radijo ryšio sistemų, kuriomis galima teikti elektroninių ryšių paslaugas, skyrimo ir elektroninių ryšių paslaugų, teikiamų antžeminėmis sistemomis, teikimo tvarka, bendrosios šių radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygos, minimalieji antžeminių sistemų plėtos reikalavimai. Plėtos plane pakeistos nuostatos, reguliuojančios radijo dažnių (kanalų) naudojimą pasienyje su Baltarusijos Respublika. Taip užtikrintos sąlygos veiksmingiau ir efektyviau naudoti radijo dažnius, elektroninių ryšių paslaugų įvairovei ir su tokių paslaugų bei elektroninių ryšių tinklų teikimu susijusio verslo plėtra.

Pažymėtina, kad visų radijo ryšio sistemų plėtos galimybės tiesiogiai susijusios su šių sistemų suderinamumu su kaimyninėse valstybėse tomis pačiomis radijo dažnių juostomis veikiančiomis radijo ryšio sistemomis, todėl RRT specialistai nuolat bendradarbiauja su užsienio šalių radijo ryšio administracijų atstovais dėl minėtų radijo dažnių juostų suderinto naudojimo. 2018 m. buvo pasirašyti techninio pobūdžio susitarimai su Latvijos Respublikos ir Lenkijos Respublikos elektroninių ryšių reguliavimo institucijomis dėl 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių juostų naudojimo sąlygų bei pirmenybinių GSM kanalų pasidalijimo, atsižvelgiant į judriojo radijo ryšio operatorių poreikius. Su Švedijos Karalystės elektroninių ryšių reguliavimo institucija pasirašytas susitarimas dėl 700 MHz radijo dažnių juostos naudojimo, su Lenkijos Respublikos elektroninių ryšių reguliavimo institucija – dėl 3400–3800 MHz radijo dažnių juostos naudojimo.

7.1 Judriojo radijo ryšio plėtra

GSM, UMTS ir LTE – pagrindinės technologijos, kurios naudojamos balso ir duomenų perdavimo judriojo radijo ryšio tinklais paslaugoms teikti Lietuvos gyventojams. Jau kelintus metus sparčiausiai auga LTE (4G) tinklų bazinių stočių skaičius.

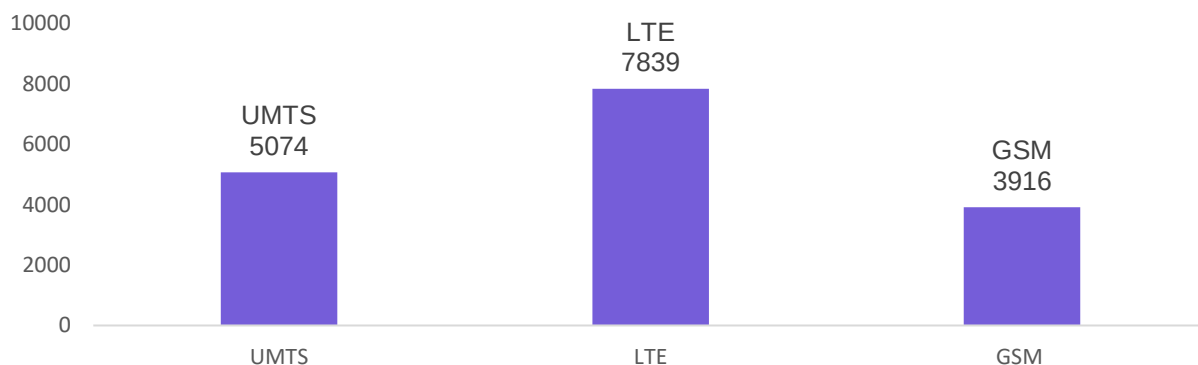
2018 m. RRT buvo gauti 284 prašymai ir paklausimai judriojo radijo ryšio naudojimo klausimais. Juos išnagrinėjus, buvo užregistruotos naujos 3 147 radijo ryšio tinklų stotys ir išduoti 178 leidimai naudoti judriosios tarnybos radijo dažnius.

2018 m. viešųjų judriojo radijo ryšio sistemų GSM, UMTS ir LTE tinklų operatoriai metų pabaigoje naudojo 16 829 bazines stotis. Lyginant su 2017 m., UMTS bazinių stočių skaičius išaugo 17,42 proc., o LTE bazinių stočių skaičius – 41,26 proc. (9 lentelė).

9 lentelė. Viešųjų judriojo radijo ryšio tinklų bazinės stotys 2015–2018 m.

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
GSM	4219	4394	3812	3916
UMTS	3718	3998	4321	5074
LTE	2300	4026	5549	7839

2018 m. sparčiausiai augo LTE bazinių radijo stočių, veikiančių 1800 MHz, 800 MHz, 2100 MHz, 2300 MHz ir 2600 MHz radijo dažnių juostose, skaičius. RRT užregistravo 163 LTE bazines stotis, veikiančias 2300–2600 MHz radijo dažnių juostoje (TDD), 964 LTE bazines radijo ryšio stotis – 1800 MHz dažnių juostoje, 490 LTE bazinių radijo ryšio stočių – 2100 MHz dažnių juostoje ir 437 LTE bazines radijo ryšio stotis – 800 MHz dažnių juostoje. 2018 m. viešųjų judriojo radijo ryšio tinklų bazinių stočių skaičiaus pasiskirstymas pateikiamas 29 paveiksle.

29 pav. 2018 m. Viešųjų judriojo ryšio tinklų bazinių stočių skaičius.

2018 m. RRT atliko UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ LTE (4G) tikėtinų aprėpties zonų apskaičiavimus ir atnaujino tikėtinų aprėpties zonų žemėlapius, kurie skelbiami tinklalapyje <http://epaslaugos.rrt.lt/apreptis>. Aprėpties zonos pateiktos pagal skirtingus elektromagnetinio signalo lygius, pradedant nuo minimalaus, leidžiančio užmegzti ryšį atviroje vietovėje, iki lygio, užtikrinančio ryšį pastatų viduje.

Skaiciavimų rezultatai rodo, kad visų trijų judriojo ryšio operatorių radijo ryšio tinklai vienodai gerai dengia Lietuvos teritoriją (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. GSM, UMTS ir LTE tinklų tikėtina aprėptis, proc. Lietuvos Respublikos teritorijos

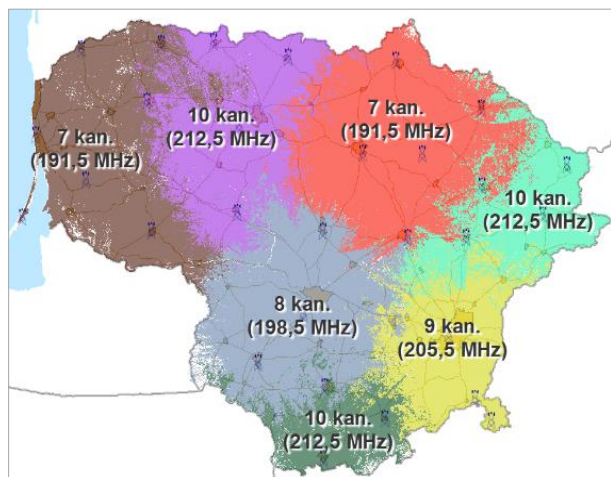
	GSM tinklų tikėtina aprėptis			UMTS tinklų tikėtina aprėptis			LTE tinklų tikėtina aprėptis		
	–95 dBm	–85 dBm	–75 dBm	–105 dBm	–95 dBm	–85 dBm	–115 dBm	–105 dBm	–95 dBm
UAB „Bitė Lietuva“	98,9	89,5	63,6	99,2	95,3	75,8	97,3	75,1	43,4
„Telia Lietuva“, AB	99,7	96	76	99,5	96,9	81,7	98,3	76,7	45,9
UAB „Tele2“	99,7	97,9	83,2	99,7	97,3	79,3	98,8	80,5	48,9

7.2 Skaitmeninė televizija ir radijas

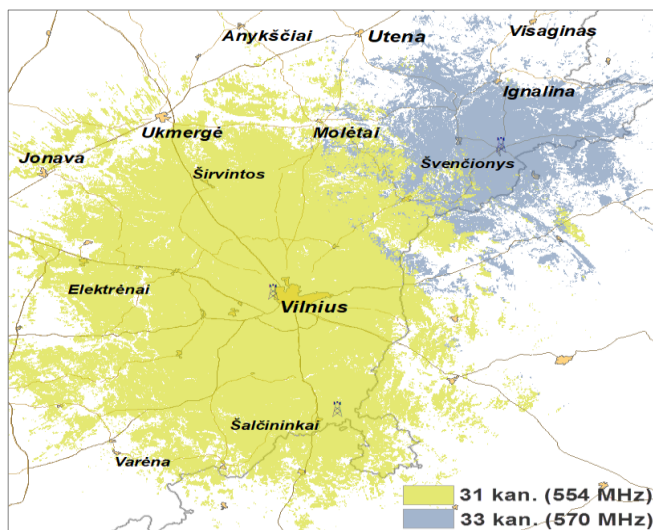
2018 m. Lietuva prisijungė prie negausaus ES šalių, kuriose skaitmeninė antžeminė televizija plėtojama ir VHF diapazone (174–230 MHz radijo dažnių juostoje), būrio.

2018 m. kovo 9 d. RRT bendrovei „Bitė Lietuva“ išdavė leidimą naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 188–216 MHz radijo dažnių juostos, kuriuo buvo suteikta teisė steigti nacionalinės aprėpties skaitmeninės antžeminės televizijos siuntimo tinklą ir teikti televizijos programų siuntimo bei kitas duomenų perdavimo paslaugas šiuo tinklu (30 pav.). Planuojamo tinklo išskirtinumas yra tas, kad pirmą kartą Lietuvoje skaitmeninės televizijos signalams perduoti šiuo tinklu būtų panaudota pažangi RRT skatinama DVB-T2 technologija.

Pirmieji praktiniai žingsniai šio tinklo steigimo link buvo žengti 2018 m. gegužės mėn., kai UAB „Bitė Lietuva“ pagal RRT leidimą įrengė ir eksploatavo laikiną skaitmeninės antžeminės televizijos radijo ryšio stotį Kaune, siekdama atskleisti bei įvertinti praktinius tokio tinklo įgyvendinimo aspektus. Ne tik Lietuvoje, bet ir kitose regiono šalyse VHF diapazono panaudojimą televizijos transliavimui riboja tai, kad vartotojų naudojami įrenginiai turi būti specialiai pritaikyti tinkamai veikti šiame diapazone. Tai gali būti viena iš aplinkybių, kodėl leidimo turėtojas delsia toliau steigti tinklą ir pradėti teikti televizijos programų siuntimo paslaugas šiuo tinklu.

30 pav. UAB „Bitė Lietuva“ skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas

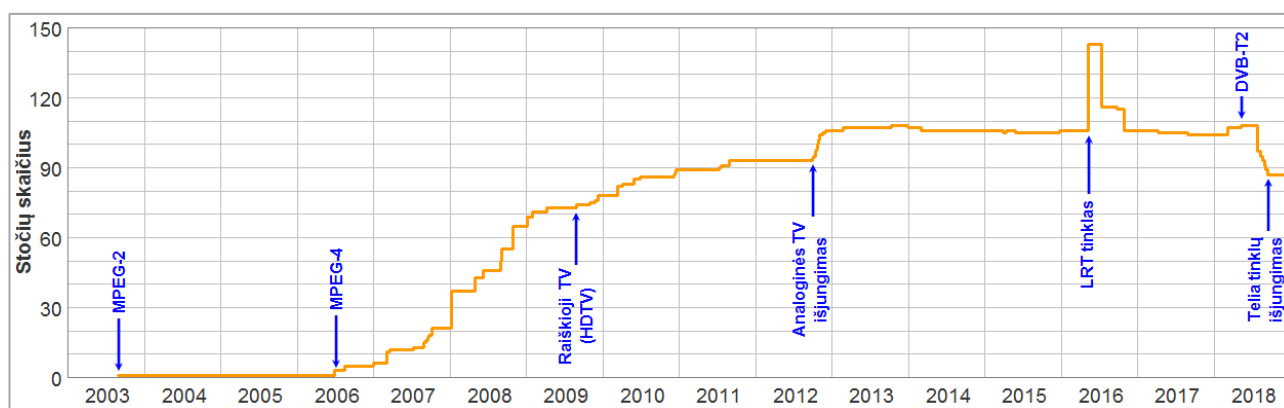

31 pav. Pietryčių Lietuvos regiono skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas

Įgyvendinant Lenkijos nacionalinės televizijos programų retransliavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu pietryčių Lietuvos regiono (Vilniaus, Šalčininkų, Švenčionių miestų ir rajonų) gyventojams projektą, 2018 m. AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui (toliau – LRTC) buvo išduoti leidimai naudoti skaitmeninės antžeminės televizijos radijo ryšio stotis Vilniuje, Šalčininkuose ir Švenčionyse. Šiam tikslui panaudoti LRTC trečiojo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo radijo dažniai. Per keletą mėnesių atlikus tinklo steigimo bei kitus parengiamuosius darbus, 2018 m. gegužės mėn. LRTC oficialiai pradėjo nekoduotu būdu per tris savo stotis retransliuoti 5 naujas televizijos programas: „TVP Polonia“, „TVP Info“, „TVP Historia“, „NUTA.TV“ ir „Power TV“. Šias programas gali priimti daugiau kaip 95 proc. visų Vilniaus, Šalčininkų, Švenčionių miestų ir rajonų gyventojų (žr. 31 pav.).

Vis dėlto anksčiau minėtą skaitmeninės antžeminės televizijos sektoriaus progresą nustelbė dviejų „Telia Lietuva“, AB, valdomų nacionalinės aprėpties skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų išjungimas. 2018 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn. buvo išjungtos visos 20 stočių, veikusių dviejuose skaitmeninės antžeminės televizijos tinkluose, kuriais didžiąja dalimi buvo teikiamos mokamos skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugos. Vienintelė nekoduota televizijos programa „TVP Polonia“, kuri buvo perduodama antruoju „Telia Lietuva“, AB, skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu, po šio išjungimo išliko pasiekama tik pietryčių Lietuvos regiono gyventojams.

Visa tai įvertinus, 2018 m. pabaigoje Lietuvoje liko 87 veikiančios skaitmeninės antžeminės televizijos stotys (jų skaičius per metus sumažėjo 17 vnt. (žr. 32 pav.), 14 iš jų buvo naudojamos vietinių ir regioninių transliuotojų televizijos programoms siųsti, likusios 73 – dviejų nacionalinės aprėpties tinklų (LRTC pirmojo tinklo ir VŠĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tinklo) programoms perduoti.

32 pav. Lietuvoje veikiančių skaitmeninės antžeminės televizijos stočių skaičiaus kitimas

Nepalanki Rusijos Federacijos administracijos laikysena pagal Ženevos 2006 m. susitarimą reguliuojamų televizijos transliavimo dažnių perplanavimo atžvilgiu lėmė menką perplanavimo proceso pažangą Lietuvoje. Tarptautinė perplanavimo veikla prasidėjo dar 2014 m., kad būtų atlaisvinta 694–790 MHz radijo dažnių juosta ir sudarytos sąlygos ją naudoti belaidžio plačiajuosčio ryšio sistemoms. Nors dėl dalies radijo dažnių koordinavimo 2018 m. su Rusijos Federacijos administracija vyko pakankamai konstruktyvus dialogas susirašinėjant, dėl kitų prašomų sukoordinuoti dažnių pateiktos šios administracijos išvados ir kontrapasiūlymai neleido pasiekti norimų tikslų ir Šiaurės-Rytų Europos šalių skaitmeninio dividendo įgyvendinimo forumo (NEDDIF) darbe pasiektų regioninių sprendimų įgyvendinimo. Dėl šios priežasties neišspręsti tarpvalstybinio koordinavimo klausimai vis dar neleido iki galo suplanuoti Skaitmeninės televizijos diegimo ir plėtros Lietuvoje modelio apraše numatytos skaitmeninės antžeminės televizijos tinkluose ir stotyse naudojamų radijo dažnių perskirstymo.

2018 m. pabaigoje veikė 12 nacionalinės aprėpties antžeminio radijo tinklų, kuriuos sudarė 225 ultratrumpųjų bangų radijo stotys, dar 90 stočių transliavo vietines ir regionines radijo programas.

2018 m. naujais radijo dažniais pradėjo veikti 6 radijo transliavimo stotys įvairiose Lietuvos vietovėse. 12 radijo transliavimo stočių pakeistos naudojimo sąlygos, todėl pagerėjo šiomis radijo stotimis transliuojamų programų priėmimo galimybės.

7.3 Fiksuotasis radijo ryšys

2 800 – tiek sukoordinuota kaimyninių valstybių fiksuotosios tarnybos radijo stočių.

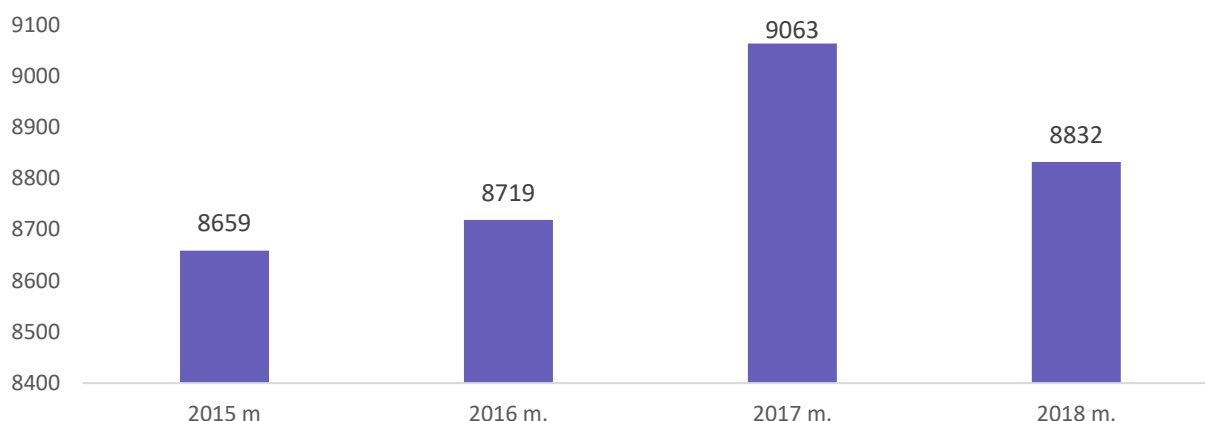
168 – tiek užsienio šalių fiksuotosios tarnybos radijo stočių atsisakyta koordinuoti. Jos būtų trukdžiusios mūsų šalies radijo stočių darbui.

Per paskutinius trejus metus radiorelinių linijų (toliau – RRL²⁷) stočių skaičius mažai kito. Didėjant judriojo radijo ryšio tinklais perduodamų duomenų poreikiui, operatoriai dažniau renkasi naujesnės technologijos didelio efektyvumo RRL, kuriomis galima perduoti didesnius duomenų kiekius. Keičiantis radijo ryšio kartoms, duomenų srautai išauga du ir daugiau kartų, todėl ir mūsų operatoriai naudoja RRL, kurių juostos pločiai dideli, leidžiantys perduoti didelius duomenų srautus.

²⁷ Linijos, skirtos radijo ryšiui tarp nejudančių, tiksliai nustatytų punktų užmegzti, vadinamos radiorelinėmis linijomis.

Pažymėtina, kad rengdamiesi 5G ryšio diegimui, Lietuvos operatoriai naudoja didesnio pločio radijo ryšio kanalus, nes mobiliųjų prietaisų su interneto prieiga (t. y. išmaniųjų telefonų) pripildyta rinka lėmė išaugusius duomenų perdavimo poreikius. Jei per pastaruosius metus naudojamų RRL radijo ryšio kanalų pločiai paprastai buvo 7 MHz, 14 MHz arba 28 MHz, tai šiuo metu dažniausiai naudojami kanalų pločiai yra 28 MHz arba 56 MHz ir net 112 MHz, kurių pralaida gali siekti iki 700 Mb/s.

Lietuvos operatorių prašymu 2018 m. buvo užregistruotos 244 naujos RRL, išduoti leidimai 488 radijo stotims. Lietuvoje šiuo metu veikia 8 832 radiorelinės linijos (žr. 33 pav).

33 pav. Radiorelinių linijų skaičiaus kitimas 2015–2018 m.

RRT svetainėje sukurta RRL stočių, galinčių veikti 64–64,5 ir 65–65,5 GHz bei 74,625–75,875 ir 84,625–85,875 GHz radijo dažnių juostose, elektroninė registracija²⁸. Radijo dažnių naudotojams, norintiems naudoti nurodytas RRL, nebereikia gauti individualaus leidimo, pakanka jas užregistruoti. Tikėtina, kad dėl patrauklios reguliavimo sistemos ir labai mažų eksploatacijos mokesčių ateityje RRL naudotojų daugės.

Per 2018 metus iš kaimyninių šalių buvo gauti paklausimai dėl 2 968 fiksuotosios tarnybos radijo stočių koordinavimo. Iš viso buvo sukoordinuota 2 800 kaimyninių šalių fiksuotosios tarnybos radijo stotys (2017 m. – 2 082). Siekiant apsaugoti Lietuvos radijo dažnių naudotojus nuo galimų žalingų trukdžių, 2018 m. buvo atsisakyta sukoordinuoti 168 (2017 m. – 88) užsienio šalių fiksuotosios tarnybos radijo ryšio stotis, kurios būtų galėjusios trukdyti mūsų šalies radijo stočių sklandžiam darbui.

7.4 Palydovinis radijo ryšys

2018 m. pabaigta lietuviško palydovinio tinklo M6P orbitinių išteklių tarptautinė koordinavimo procedūra.

2018 m. RRT sėkmingai užbaigė lietuviško palydovinio tinklo M6P orbitinių išteklių tarptautinę koordinavimo procedūrą su 25 šalimis ir gavo sutikimą naudoti radijo dažnius iš 2 GHz juostos palydovams, kurie skries Saulės sinchroninėje orbitoje.

²⁸ <http://rvis.rtt.lt/SitePages/ApieRRT.aspx>

Palydovinio ryšio operatoriui UAB „Nanoavionika“ buvo išduotas laikinas leidimas naudoti orbitinius išteklius tik ryšiui su Lietuvos teritorijoje esančia Žemės stotimi ankstyvoje misijos stadijoje reikalingiems palydovo posistemų bandymams atlikti. Šiame tinkle planuojama naudoti 10 palydovų.

Palydovinio ryšio operatorius „Inmarsat Ventures Limited“, kuriam RRT yra išdavusi leidimą naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 2 GHz radijo dažnių juostos diegiant 3G palydovinio ir antžeminio radijo ryšio mišrias duomenų perdavimo technologijas, pateikdamas 2018 metų veiklos ataskaitą informavo, kad palydovinio judriojo radijo ryšio sistema turinti ir papildomus antžeminius komponentus yra visiškai paruošta teikti komercines paslaugas visose ES šalyse.

2018 m. RRT parengė sąlygas be leidimo naudoti fiksuotąsias ir judriąsias Žemės stotis su geostacionariais ir negeostacionariais palydovais. Patvirtinus šias sąlygas, operatoriai be leidimų Lietuvoje galės naudoti žemės stotis Ku ir Ka radijo dažnių juostose, sumontuotas ant judančių platformų (automobilių, traukinių, laivų ir lėktuvų), ir teikti spartesnes plačiajuosčio ryšio paslaugas.

RRT išnagrinėjo 26 palydovinių tarnybų tarptautinio dažnių registro aplinkraščius ir išsiuntė komentarus dėl naujai koordinuojamų palydovinio ryšio tinklų 15 šalių ryšių administracijoms, siekdama apsaugoti nuo trukdžių Lietuvai paskirtus palydovinio ryšio tinklų radijo dažnius ir veikiančias antžemines radijo ryšio sistemas.

Siekiant sklandaus 5G tinklų diegimo Lietuvoje 3,5 GHz juostoje, buvo atlikta detali kaimyninėse šalyse veikiančių palydovinių Žemės stočių analizė ir išnagrinėti galimi šių stočių suderinamumo su judriojo ryšio stočių variantai remiantis ITU Radijo ryšio reglamentu bei procedūrų taisyklėmis.

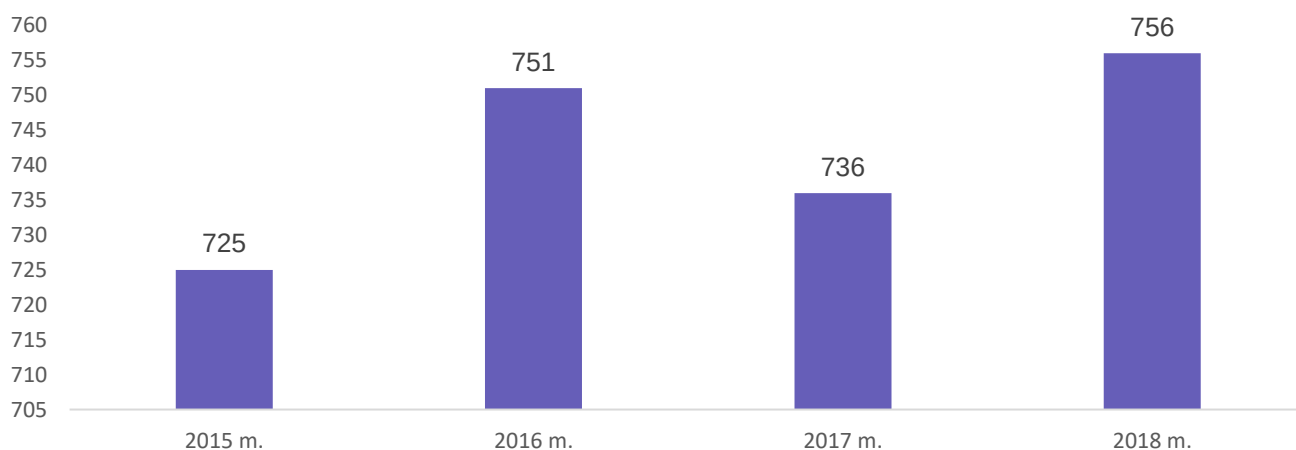
7.5 Radijo mėgėjų veikla

2018 m. Lietuvoje radijo mėgėjų veikla užsiėmė 756 radijo mėgėjai (žr. 34 pav.), turintys galiojančius 502 A klasės ir 237 B klasės (pradedančiųjų) leidimus, veikė 13 radijo mėgėjų klubų.

Radijo mėgėjai naudojo jiems paskirtus 837 radijo šaukinius.

2018 m. RRT išdavė 143 leidimus užsiimti radijo mėgėjų veikla, 30 leidimų naudoti radijo šaukinius, 34 darniuosius radijo mėgėjų egzaminų pažymėjimus.

2018 m. kvalifikacinius egzaminus išlaikė ir leidimus gavo 30 naujų radijo mėgėjų.

34 pav. Radijo mėgėjų skaičius 2015–2018 m.

7.6 Radijo spektro stebėseną

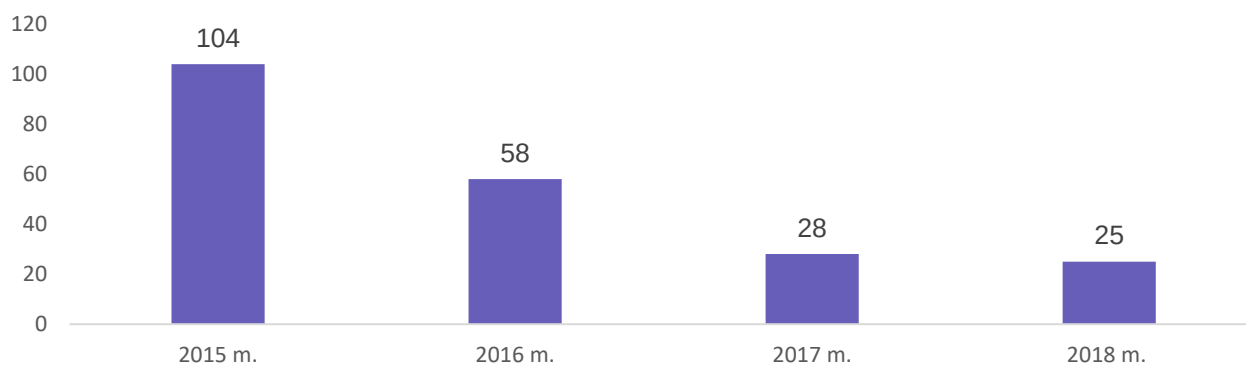
3 882 – tiek atlikta radijo matavimų.

25 – tiek nustatyta neteisėto radijo dažnių naudojimo atvejų.

2018 m. buvo atlikti 3 882 signalų parametrų bei elektromagnetinio lauko stiprio matavimai.

2018 m. nustatyti 25 neteisėto radijo dažnių naudojimo atvejai (35 pav.). Daugeliu tirtų atvejų (20) veikė neregistruotos viešojo judriojo ryšio paslaugų teikėjų radiorelinės stotys.

35 pav. Nustatytų neteisėtai naudojamų radijo dažnių atvejų statistika 2015–2018 m., vnt.

2018 m. vykdyta Lietuvos ir užsienio šalių, t.y. Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos operatoriams priklausančių bazinių judriojo ryšio stočių sukuriama elektromagnetinio lauko stiprio matavimai. Nustatyti pažeidimai:

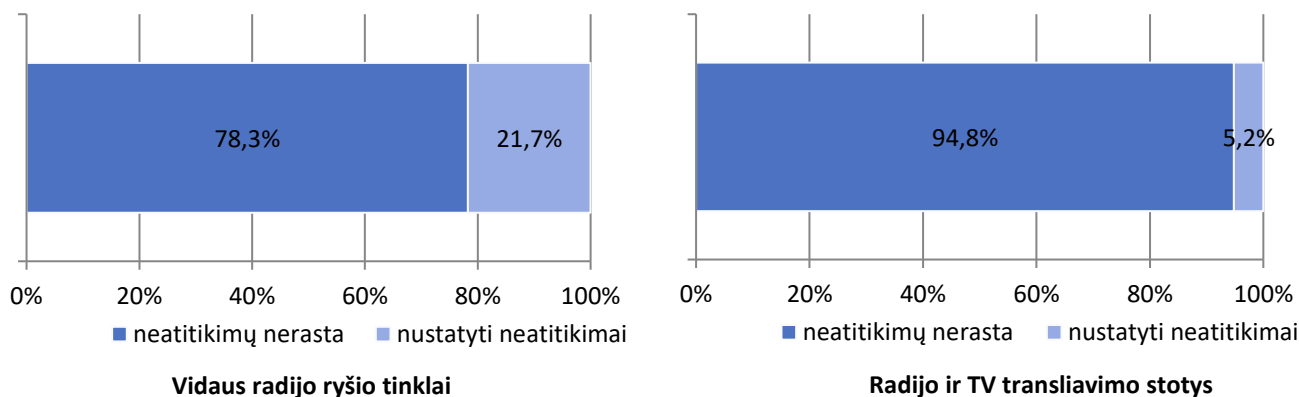
- 275 atvejai kai radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas pažeidė Lietuvos paslaugų teikėjai;
- 303 – kai tarptautinių radijo dažnių naudojimo susitarimų nesilaikė kaimyninių valstybių viešojo judriojo ryšio paslaugų teikėjai.

RRT dėka, visi pažeidimai buvo pašalinti, susisiekus su paslaugų teikėjais arba informavus apie pažeidimus atsakingas užsienio šalių institucijas.

2018 m. RRT įsigijo 2 paskutines iš 5 suplanuotų padidinto pravažumo judriasias radijo stebėsenos stotis, sumontuotas „VW Transporter“ automobiliuose, kurių pagrindas – TCI firmos (JAV) plačiajuostė horizontaliosios ir vertikaliosios poliarizacijos radijo spektro stebėsenos ir pelengavimo sistema, veikianti radijo dažnių diapazone nuo 9 kHz iki 8,5 GHz.

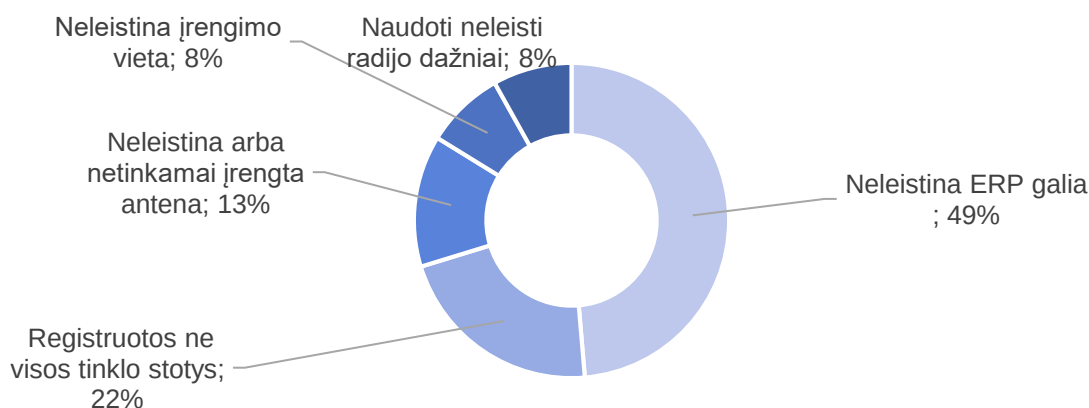
7.7 Radijo ryšio tinklų ir stočių inspektavimas

2018 m. atlikta 171 vidaus radijo ryšio tinklų ir 59 radijo ir televizijos programų transliavimo stočių patikrinimai. Buvo nustatyta, kad dažnių naudojimo sąlygų neatitiko 22,2 proc. vidaus radijo ryšio tinklų ir 10,2 proc. transliavimo stočių. 36 pav. iliustruoja, kiek objektų neatitiko radijo dažnių naudojimo sąlygų, palyginti su visais patikrintais.

36 pav. 2018 m. patikrinimų dėl atitikties projektui ir (arba) leidime nurodytoms sąlygoms rezultatai

Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai – per didelė efektinė spinduliuotės galia (49 proc.), neregistruotos stotys (22 proc.), neleistina įrengimo vieta (8 proc.) (žr. 37 pav.). Taip pat pasitaikydavo ir kitų pažeidimų: naudoti neleistini radijo dažniai, neleistina arba netinkamai įrengta antena, siųstuvo signalo parametrai neatitiko nustatytų normų. Visi nustatyti pažeidimai buvo pašalinti. Tai leido sumažinti galimų radijo trukdžių tikimybę, o dažnių naudotojai galėjo naudoti „švarius“ radijo dažnius (kanalus).

37 pav. Patikrinimų dėl atitikties projektui ir (arba) leidime nurodytoms sąlygoms rezultatai

7.8 Radijo trukdžių šalinimas

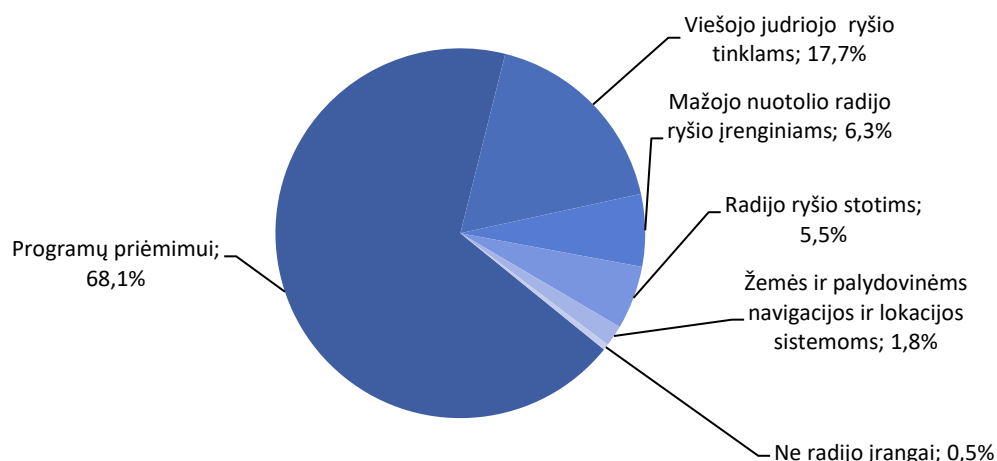
379 – tiek gauta prašymų pašalinti radijo trukdžius.

245 – tiek atlikta tyrimų pagal gautus prašymus pašalinti radijo trukdžius televizijai (DVB-T).

2018 m. RRT iš fizinių ir juridinių asmenų gavo 379 prašymus pašalinti radijo trukdžius.

Didžioji prašymų dalis (žr. 38 pav.) gauta dėl sutrikimų, sukeltų televizijos (DVB-T) programų priėmimui, kiti – dėl radijo trukdžių viešojo judriojo ryšio tinklams (67), mažojo nuotolio radijo ryšio įrenginiams (24), radijo ryšio stotims (21), Žemės ir palydovinėms navigacijos ir vietos nustatymo sistemoms (7) ir neradijo įrangai (2).

38 pav. Gautų prašymų dėl radijo trukdžių pasiskirtymas 2018 m.

Skundų dėl radijo trukdžių antžeminei televizijai tyrimo rezultatai rodo, kad iš tikrųjų dėl radijo trikdytųjų programų priėmimo buvo sutrikęs tik apie šeštadalį atvejų iš visų tirtų. Dažniausia radijo trukdžių priežastis televizijai buvo netoliese veikiančios LTE viešojo judriojo ryšio bazinės stotys. Visais atvejais radijo trukdžiai sėkmingai pašalinti televizijos signalų priėmimo taškuose įrengus užteriamuosius radijo dažnių filtrus. Šiuos darbus, RRT įpareigojus, atliko viešojo judriojo ryšio paslaugų teikėjai. RRT specialistai nuolat konsultavo asmenis dėl tolesnių veiksmų, kuriuos jiems reikėtų atlikti, siekiant išvengti televizijos programų priėmimo sutrikimų bei gerinant priėmimo kokybę.

7.9 Kitų išteklių valdymas

7.9.1 Telefono ryšio numerių valdymas

Vienas iš RRT uždavinių yra užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą, taip pat kad būtų pakankamai nacionalinių telefono ryšio numerių išteklių, reikalingų viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti, kad numeracijos planai ir procedūros būtų taikomi tokiu būdu, kuris užtikrintų vienodas visų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybes.

RRT 2018 m. toliau vykdė Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano priežiūrą ir skyrė telefono ryšio numerus (žr. 11 lentelę)

11 lentelė. 2018 m. išduotų (panaikintų) telefono ryšio numerių suvestinė

Numerių paskirtis	Paskirta numerių	Panaikinta teisė (atsisakyta numerių)	Paskirta numerių, iš viso ¹
Trumpieji numeriai 10XX	0	0	19
Trumpieji numeriai 18XX	8	3	65
Trumpieji numeriai 19XXX	16	1	43
Trumpieji numeriai 116 XXX	0	0	3
Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	112017	0	1136300

Viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numeriai	111973	90489	7379324
Paslaugų numeriai 7XX XXXXX, 8XXXXXXX ir 9XXXXXXX	105	5354	232553

¹ Skaičius apima visus RRT paskirtus telefono ryšio numerius, įskaitant tuos, kurie buvo paskirti 2018 m.

7.9.2 Interneto adresai

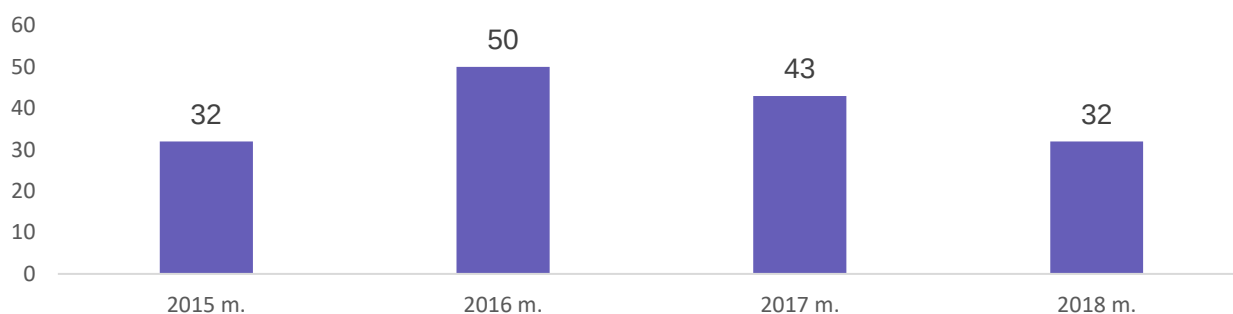
RRT įgaliota išduoti leidimus asmenims vartoti Lietuvos vardą prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“.

RRT suteikti įgaliojimai užtikrina, kad Lietuvos vardas bus vartojamas tinkamai ir Lietuva bus deramai reprezentuojama internete.

Lietuvos vardas – oficialusis ilgasis ar trumpasis Lietuvos valstybės pavadinimas – „Lietuvos Respublika“ ar „Lietuva“ – visomis oficialiomis ES kalbomis ir visomis šių kalbų gramatinėmis formomis.

RRT 2018 m. išdavė 32 leidimus (žr. 39 pav.), suteikiančius teisę asmenims vartoti Lietuvos vardą antrojo lygio domeno varde prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“, vienas leidimas pareiškėjo pageidavimu buvo panaikintas.

Jei paraiška atitinka visus nustatytus reikalavimus, RRT leidimą išduoda ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.

39 pav. Suteiktų leidimų naudoti aukščiausiojo lygio domeną „.lt“ statistika

8 INTEGRACIJA Į ES IR TARPTAUTINĘ REGULIAVIMO ERDVĘ IR EFEKTYVI RRT VEIKLA

8.1 RRT tarptautinė veikla

8.1.1 Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga (ITU)

2018 m. RRT atstovai dalyvavo ITU Tarybos darbe

2018 m. spalio 28 d. – lapkričio 16 d. Dubajuje (JAE) vyko ITU Aukščiausioji plenarinė konferencija, kurioje dalyvavo ir Lietuvos delegacija

2014 m. Lietuva buvo išrinkta į Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) Tarybą ketveriems metams. ITU Taryba yra ITU valdymo organas, kuris ITU veiklos valdymą atlieka tarp konferencijų, vykstančių kas 4 metus. Praėjusiais metais vyko du ITU Tarybos posėdžiai balandžio ir spalio mėn. Jų metu svarstyti šios organizacijos finansiniai, administraciniai, regioninės plėtros, artimiausių metų strategijos klausimai. Didžiausias dėmesys 2018 m. Tarybos posėdžiuose buvo skiriamas pasirengimui spalio 28 d. – lapkričio 16 d. Dubajuje (JAE) vyksiančiai ITU Aukščiausiajai plenarinei konferencijai, kurioje dalyvavo ir Lietuvos delegacija, vadovaujama susisiekimo viceministro R. Degučio.

Aukščiausioji plenarinė konferencija (*angl.* Plenipotentiary Conference, toliau – PP) yra svarbiausias ITU renginys, kurio metu priimami svarbiausi šios specializuotos Jungtinių Tautų agentūros telekomunikacijų srities sprendimai. PP metu tvirtinama ITU finansinė ataskaita, 4 metų kadencijai išrenkami 5 aukščiausi ITU pareigūnai (ITU generalinis sekretorius, jo pavaduotojas ir trijų sektorių – radijo ryšio (ITU-R), telekomunikacijų standartizavimo (ITU-T) ir telekomunikacijų plėtros (ITU-D) vadovai), renkami ITU Tarybos nariai, nariai į Radijo ryšio reguliavimo valdybą (RRB), nagrinėjami ir priimami pasiūlymai dėl ITU įstatų ir konvencijos pakeitimų, sprendžiami kiti telekomunikacijų srities klausimai. PP-18 metu buvo pakeista 51 rezoliucija, priimta 10 naujų svarbių rezoliucijų – dėl telekomunikacijų ir IRT inovacijų, dėl OTT paslaugų, dėl IRT naudojimo finansų sektoriuje ir t.t.

2018 m. daug dėmesio skirta rinkimų veikloms. Lietuvos Respublika siekė perrinkimo į ITU Tarybą 2019–2022 m. periodui (regione B – V. Europa) ir buvo iškelta Lietuvos atstovo, RRT direktoriaus pavaduotojo dr. Mindaugo Žilinsko kandidatūra į ITU-R direktoriaus postą. Visus metus aktyviai dirbta pristatant Lietuvos kandidatūras ir šalies pasiekimus telekomunikacijų srityje. Nepaisant įdėtų pastangų, Lietuvos kandidatūros į minėtus postus išrinktos nebuvo, tačiau RRT, kartu su kitomis Lietuvos institucijomis, toliau įvairiais formatais aktyviai dirbs su ITU, kad būtų užtikrintas tinkamas Lietuvos interesų atstovavimas šioje ryšių sektoriaus vystymui svarbioje pasaulinėje organizacijoje.

2018 m. taip pat vyko pasirengimas 2019 m. vyksiančiam svarbiausiam ITU Radijo sektoriaus renginiui – Pasaulinei radijo ryšio konferencijai (*angl.* World Radiocommunications Conference, toliau – WRC-19). WRC-19 priimti sprendimai turės įtakos antžeminių bei palydovinių radijo ryšio sistemų tolesniam vystymuisi.

Vienas iš svarbiausių judriojo radijo ryšio plėtrai skirtų yra WRC-19 darbotvarkės 1.13 punktas „Atsižvelgiant į Rezoliuciją 238 (WRC-15), apsvarstyti radijo dažnių juostų priskyrimą tolesnei tarptautinių judriojo ryšio telekomunikacijų (*angl.* International Mobile Telecommunications, IMT) sistemų plėtrai, įskaitant galimus papildomus radijo dažnių paskyrimus judriajai tarnybai naudoti pirmine teise“. Dalyvauta ITU Radijo ryšio sektoriaus

darbo grupių WP5D ir TG 5/1, kurios atsakingos už visų IMT radijo ryšio sistemos atmainų – IMT-2000, IMT-Advanced, IMT-2020 – vystymo aspektus, veikloje, teiktos pastabos bei pasiūlymai.

IMT radijo ryšio sistemos pagrindu kuriama pasaulinė platforma ateinančioms judriojo ryšio kartoms bei būsimoms jų paslaugoms, todėl WP5D grupė sprendžia antžeminės IMT sistemos techninius, eksploataavimo bei radijo dažnių valdymo klausimus, kad būtų patenkinti būsimi IMT sistemų poreikiai, o TG 5/1 turi parengti IMT sistemų 24,25–86 GHz radijo dažnių juostoje suderinamumo ir bendro naudojimo studijas. Šie dokumentai bus pristatomi per WRC-19, o jos metu priimti sprendimai turės įtakos pasaulinėms IMT vystymo tendencijoms, taip pat ir Lietuvoje.

8.1.2 ES Tarybos darbo grupėse svarstyti dokumentai

2018 m. įsigaliojo Elektroninių ryšių kodeksas ir BEREC reglamentas.

2018 m. ES Tarybos Telekomunikacijų ir informacinės visuomenės darbo grupėje svarstyti du pagrindiniai dokumentai:

- Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (toliau – **Elektroninių ryšių kodeksas**)
- Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos įsteigimo (toliau – **BEREC reglamentas**).

RRT atstovai nuolat teikė informaciją, ekspertinę nuomonę ir pasiūlymus Lietuvos telekomunikacijų ir pašto atašė, atstovaujančiam Lietuvai, siekdami prisidėti prie Lietuvos pozicijos formavimo svarstant šiuos du dokumentus, kurie **buvo priimti 2018 m. pabaigoje ir įsigaliojo 2018 m. gruodžio 20 d.**

Tiesioginio taikymo **BEREC reglamentu** praplečiami ir naujai nustatomi BEREC tikslai, uždaviniai, valdymo ir sprendimų priėmimo mechanizmai, panaikinant iki tol galiojusį BEREC reglamentą (EB) Nr. 1211/2009.

Naujasis **Elektroninių ryšių kodeksas** konsoliduos ir pakeis iki šiol galiojusius ES telekomunikacijų teisės aktus – keturias 2002 m. ES direktyvas, kurios paskutinį kartą buvo peržiūrėtos 2009 m. Šiuo dokumentu siekiama efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo, kuris atitiktų šiuolaikinių technologijų ir rinkų ypatumus, sparčiai augant internetinių paslaugų ir didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikiui. Strateginis 2016 m. Europos Komisijos inicijuotos ES elektroninių ryšių teisės aktų reformos uždavinys – iki 2025 m. padėti sukurti ES „gigabitinę visuomenę“ ir pasiekti, kad „gigabitinis“ interneto ryšys būtų užtikrintas visiems ES gyventojams ir verslui, ypatingą dėmesį skiriant didelio pralaidumo 5G tinklų plėtrai ir investicijų skatinimui. Valstybės narės Elektroninių ryšių kodekso nuostatas į nacionalinę teisę turės perkelti per dvejus metus iki 2020 m. pabaigos.

Elektroninių ryšių kodekse numatomi šie svarbiausi pokyčiai tiek verslui, tiek vartotojams:

Platesnis elektroninių ryšių paslaugos apibrėžimas. Atsižvelgiant į ryšiui naudojamų paslaugų ir techninių jų teikimo priemonių pokyčius, iki šiol galiojančią elektroninių ryšių paslaugos, sudarytos iš signalų perdavimo elektroninių ryšių tinklais, apibrėžtį keičia platesnė apibrėžtis, grindžiama funkciniais principais, o ne vien techniniais parametrais. Naujoji elektroninių ryšių paslaugos apibrėžtis apims tris paslaugų grupes: interneto prieigos paslaugas, asmenų tarpusavio ryšio paslaugas ir paslaugas, kurias daugiausia sudaro signalų perdavimas. Tai

reikšmingas pasikeitimas elektroninių ryšių sektoriuje, nes elektroninių ryšių paslauga išsiplečia, įtraukiant į reguliavimo sritį ir su numeriu nesiejamas asmenų tarpusavio ryšio paslaugas (pvz., Viber, Whatsapp ir pan.). Kitaip tariant, paslauga, kurios tikslas yra susisiekti su kitu asmeniu, nepriklausomai nuo to, ar naudojamas telefono ryšio numeris ar ne, tampa reguliuojama elektroninių ryšių sektoriaus sritimi.

Radijo dažnių spektro valdymas. Siekiant nuosekliai diegti ir plėtoti 5G belaidžio judriojo ryšio tinklus Europoje, numatomas tam reikalingo radijo dažnių spektro skyrimo ir naudojimo derinimas visos ES mastu. Tai reiškia, kad visoje ES suderintais terminais ir techninėmis sąlygomis iki 2020 m. pabaigos turės būti paskirtos 5G tinklams diegti 3,6 GHz bei 26 GHz, o vėliau ir kitos radijo dažnių juostos. Įtvirtinta ES mastu suderinto radijo dažnių spektro skyrimo tarpusavio peržiūros procedūra, kurios metu ES valstybės narės galės teikti pastabas kitų valstybių narių sprendimų projektams. Taip pat nustatytas ilgesnis leidimų, suteikiančių teisę naudoti ES mastu suderintą radijo dažnių spektrą, galiojimo terminas (20 m.), privalomi efektyvaus radijo dažnių spektro naudojimo reikalavimai, kurie kartu su suderintu radijo dažnių valdymu turėtų skatinti investicijas į 5G tinklus ir jų naudojimą.

Prieiga prie itin didelio pralaidumo tinklų. Operatoriai bus skatinami bendrai investuoti į didelio pralaidumo viešojo ryšio tinklus (tiek fiksuotojo, tiek judriojo), taip pasidalinant ir verslo riziką. Bendrai investuoti į naujų tinklų tiesimą aiškiomis ir skaidriomis sąlygomis galės siūlyti rinkoje didelę įtaką turintis operatorius. Jei pasiūlymą dėl bendro investavimo priims bent vienas alternatyvus operatorius, RRT, atsižvelgdama į poveikį konkurencinei aplinkai, galės nenustatyti papildomų įpareigojimų operatoriui, turinčiam didelę įtaką rinkoje, dėl naujai vystomų didelio pralaidumo tinklų. Tai turėtų pagerinti konkurencinę aplinką ir skatinti bendras investicijas į naujas technologijas ir pažangius tinklus.

Rinkų tyrimai ir prieigos reguliavimas. Elektroninių ryšių kodeksas nustato, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, Lietuvoje – RRT, galės rinkų tyrimus atlikti ir juos kartoti kas penkerius metus, ne trejus, kaip kad buvo iki šiol. Reguliuotojai galės taikyti simetrinį prieigos prie laidų ir kabelių bei susijusių priemonių reguliavimą elektroninių ryšių tinklų teikėjams arba tokių laidų, kabelių ir susijusių įrenginių savininkams, kai šių tinklo elementų ir susijusių priemonių dubliavimas ekonominiu požiūriu nėra efektyvus ar fiziškai įmanomas. Taip pat iki 2020 m. planuojama nustatyti naujus fiksuotojo ir judriojo ryšio skambučių užbaigimo tarifus, kurie bus taikomi visoje ES.

Universalioji elektroninių ryšių paslauga. Elektroninių ryšių kodeksas atnaujinama reikalavimus universaliosioms el. ryšių paslaugoms. Peržiūrėta universalųjų elektroninių ryšių paslaugų apimtis: nebelys privalomumo teikti telefono ryšio paslaugas taksofonais, tačiau įtvirtintas įpareigojimas užtikrinti vartotojams įperkama, pakankamos spartos plačiajuosčio interneto prieigą.

Vartotojų apsauga. Elektroninių ryšių kodeksas įneš palankių pokyčių, užtikrinant ES vartotojų interesų apsaugą. Visoje ES bus suvienodintos vartotojų teisių apsaugos taisyklės, jos leis paprasčiau ir lengviau pakeisti paslaugų teikėją vartotojams, naudojantiems tiek asmenų tarpusavio ryšio, tiek interneto prieigos paslaugas. Bus aiškiau reglamentuotos sąlygos vartotojams, užsisakiusiems įvairių paslaugų paketus. Be to, bus suvienodintos pagrindinės sutarčių nuostatos, Europos Komisijai patvirtinus esminių elektroninių ryšių paslaugų teikimo sąlygų, kurios turės būti pateikiamos vartotojams, sudarantiems elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartį, šabloną.

Tarptautinių skambučių ES viduje kainų mažinimas. Nuo 2019 m. gegužės 15 d. bus mažinamos skambučių kainos ES viduje. Tai didžiausia naujovė, atsiradusi Elektroninių ryšių kodekso svarstymo pabaigoje. Kitaip tariant, ES teisės aktai reguliuos ne tik tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas, kai asmuo naudojasi paslaugomis keliaudamas ir būdamas kitoje ES šalyje (angl. „roaming“), tačiau nustatys ir tarptautinių skambučių kainas, vartotojui skambinant iš vienos ES šalies į kitą ES šalį. Pagal numatomą reguliavimą, ES gyventojams skambutis, būnant savo šalyje ir skambinant į kitą ES šalį, kainuos ne daugiau nei 19 centų už minutę (be PVM), o trumposios žinutės (SMS) siuntimas – ne daugiau nei 6 centai (be PVM) ir ši naujovė įsigalios jau nuo 2019 m. gegužės 15 d. Šiuo metu Lietuvos gyventojams, skambinantiesiems iš didžiųjų Lietuvos operatorių fiksuotojo ryšio

tinklo į kitos ES šalies fiksuotąjį ryšio tinklą, kainuoja nuo 43 iki 47 centų už minutę; skambutis iš fiksuotojo ryšio tinklo į judrųjį – nuo 58 iki 63 centų už minutę; iš judriojo ryšio tinklo į judrųjį ir (arba) fiksuotąjį – nuo 37 iki 89 centų už minutę.

Su naujuoju Europos elektroninių ryšių kodeksu galima susipažinti tinklalapyje²⁹

8.1.3 Europos Komisijos (EK) komitetuose ir darbo grupėse nagrinėti klausimai

RRT atstovai dalyvauja Radijo spektro politikos grupės (toliau – RSPG) ir Radijo spektro komiteto (toliau – RSCOM) veikloje. Šioje darbo grupėje ir komitete svarstomi radijo ryšio suderinimo klausimai ES mastu, rengiami dokumentų projektai ir išvados aktualiais radijo dažnių valdymo ir naudojimo klausimais.

2018 m. parengtos RSPG išvados dėl ITU-R 2019 m. Pasaulinės radijo ryšio konferencijos ir dėl 5G tinklų (Radijo spektro strategijos gairės Europoje diegiant 5G).

RSCOM per 2018 m. parengė ir patvirtino EK įgyvendinimo sprendimus dėl 1427–1517 MHz, 874–876 MHz ir 915–921 MHz radijo dažnių juostų suderinto naudojimo ES, bei pakeitė EK sprendimus dėl 900 MHz ir 1800 MHz bei 3400–3800 MHz radijo dažnių juostų harmonizavimo belaidėms plačiajuosčio elektroninio ryšio sistemoms. Pastarasis sprendimas tiesiogiai susijęs su penktosios kartos judriojo radijo ryšio 5G technologijų diegimu Europos Sąjungos valstybėse.

8.1.4 Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC)

BEREC tikslas - plėtoti nacionalinių reguliavimo institucijų tarpusavio bendradarbiavimą bei bendradarbiavimą su ES Komisija, kad būtų užtikrintas nuoseklus elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų ES reguliavimo sistemos taikymas visose valstybėse narėse.

2018 m. Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC) svarbūs darbai ar veikla.

BEREC ataskaita dėl prieigos prie infrastruktūros ir civilinių darbų kainodaros (angl. *BEREC report on pricing for access to infrastructure and civil works according to BCRD*). Europos Parlamento ir Tarybos priimtos Direktyvos dėl priemonių sparčiojo elektroninio ryšio tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (toliau – Direktyva) tikslas – pigiau ir lengviau diegti sparčiojo elektroninio ryšio tinklus. Tai būtų padaryta užtikrinus geresnę prieigą prie pasyviosios infrastruktūros, tinkamos plačiajuosčiam ryšiui diegti, suteikus daugiau galimybių bendradarbiauti vykdant civilinės inžinerijos darbus bei supaprastinus leidimų suteikimo procedūras. 2017 m. BEREC parengė išsamų dokumentą dėl Direktyvos įgyvendinimo valstybėse narėse, kuriame buvo išsamiai išnagrinėtos valstybių narių priskirtos funkcijos ir atskleista, kaip praktiškai jos buvo įgyvendintos. Rengiant minėtą BEREC ataskaitą, iškilo daug klausimų, kaip turėtų būti nustatoma prieigos prie infrastruktūros kaina, todėl šios ataskaitos pagrindinė tema – prieigos prie infrastruktūros kainos nustatymas. Ataskaita atskleidė, kad ES valstybės narės skirtingai reglamentuoja prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros, nes skirtingai perkėlė Direktyvos nuostatas į nacionalinę teisę. Dėl kainodaros metodologijų, 10 valstybių narių vertina Direktyvoje nustatytą kainodarą kaip „teisingą ir protingą“ (angl. „fair and reasonable“), 7 valstybės narės traktuoja ją kaip orientuotą į sąnaudas (angl. „cost-oriented“). 5 valstybės narės, teikdamos informaciją ataskaitai, nurodė, kad yra nustačiusios taisykles dėl sąnaudų pasidalijimo atliekant civilinių darbų koordinavimą, kai tuo tarpu 14 valstybių narių neturi konkrečių nuostatų ar taisyklių dėl kainodaros. Vienintelis sprendimas dėl ginčo buvo priimtas Vokietijoje, kurioje paprastai numatomos kasimo (angl. „excavation“) sąnaudos. 15 valstybių narių nurodė, kad turėjo nusistačiusios reguliavimą dar prieš

²⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L1972&from=EN>.

priimant direktyvą (toliau – BCRD direktyvą, o 7 VN nurodė, kad tokį reguliavimą priėmė perkeliant BCRD (angl. *Broadband cost reduction directive*) direktyvos nuostatas.

BEREC ataskaita dėl sutarčių nutraukimo ir paslaugų teikėjo keitimo (angl. *BEREC Report on Terminating Contracts and Switching Provider*). Ataskaitoje pateikiama informacija apie ES šalyse taikomas skirtingas sutarčių nutraukimo ir paslaugų teikėjo keitimo sąlygas, taip pat apie skirtingas sąlygas, taikomas fiksuotojo ir judriojo ryšio balso paslaugoms, fiksuotojo ir judriojo plačiajuosčio ryšio bei OTT paslaugoms. Ataskaitos tikslas – padėti NRI atkreipti vartotojų dėmesį į jų galimybes pasirinkti ir suprasti, kokios aplinkybės ir veiksniai turi įtakos jų galimybėms nutraukti sutartį ar pakeisti paslaugų teikėją.

Tinklų neutralumo matavimo įrankis (angl. *Net Neutrality Measurement Tool*). 2017 m. buvo nutarta sukurti įrankį interneto prieigos paslaugų kokybei matuoti, kuriuo galėtų naudotis NRI. Toks įrankis padėtų NRI atpažinti ir nustatyti neteisėtas tinklų srauto valdymo priemones (blokavimą, lėtinimą ir pan.). Projektą įgyvendina viešajame konkurse laimėjusi įmonė „Alladin Zafaco“, projektą valdo BEREC biuras, RRT ekspertai dalyvauja šio įrankio kūrimo (vienas iš rengėjų – RRT kolega). Projektas turėtų būti įgyvendintas per vienerius metus iki 2019 m. rugsėjo mėn. BEREC biuras, vertindamas tarpinius projekto rezultatus, nėra visiškai patenkintas projekto eiga, nes yra nemaža rizika, kad projekto įgyvendinimas gali vėluoti ir nespėti būti įvykdytas pagal iš anksto terminus.

BEREC gairės dėl vidinių ES skambučių Europos Parlamento iniciatyva priėmus 2018 m. Elektroninių ryšių kodeksą, reglamentuotas papildomas vidinių ES skambučių reguliavimas ir nuo 2019 m. gegužės 15 d. bus įgyvendintas tarptautinių skambučių ES viduje kainų mažinimas. BEREC atliko detalią šių kainų mažinimo analizę ir parengė gaires. Tad ES teisės aktai reguliuos ne tik tarptinklinio ryšio paslaugas, kai asmuo naudojami paslaugomis keliaudamas ir būdamas kitoje ES šalyje (angl. „roaming“), tačiau nustatys ir tarptautinių skambučių kainas, t. y. vartotojui skambinant iš vienos ES šalies į kitą ES šalį. Pagal numatomą reguliavimą ES gyventojams skambutis, būnant savo šalyje ir skambinant į kitą ES šalį, kainuos ne daugiau nei 19 centų už minutę, o trumposios žinutės (SMS) siuntimas – ne daugiau nei 6 centai. Kadangi viešajai konsultacijai trūko laiko, 2019 m. sausio 29 d. Briuselyje buvo suorganizuotas seminaras visoms suinteresuotosioms šalims (angl. „stakeholders“), kurio metu jos galėjo pateikti pastabas. BEREC „Roaming EWG“ darbo grupė gairėse atsižvelgė į seminaro metu suinteresuotųjų šalių išsakytas pastabas bei pasiūlymus ir BEREC Plenarinio posėdžio dalyviams pristatė galutinę dokumento versiją.

8.1.5 Europos pašto reguliuotojų grupė (ERGP)

2018 m. RRT pirmininkavo ERGP Konkurencijos ir prieigos reguliavimo darbo grupei. Aktyvus dalyvavimas rengiant šios darbo grupės ataskaitą apie skaidrumo, proporcingumo ir nediskriminavimo principų įtvirtintų Pašto paslaugų direktyvoje³⁰, taikymą suteikiant prieigą prie pašto tinklo, leido įgyti žinių, kurios bus panaudotos reguliuojant prieigą prie pašto tinklo ir susijusių paslaugų.

2018 m. RRT atstovė, kartu su Nyderlandų Karalystės nacionalinės reguliavimo institucijos (ACM) atstovu, pirmininkavo ERGP Konkurencijos ir prieigos reguliavimo darbo grupei. Ši darbo grupė pagal patvirtintą ERGP 2018 m. darbo programą parengė ataskaitą apie Pašto paslaugų direktyvoje įtvirtintų skaidrumo, nediskriminavimo, proporcingumo principų taikymą prieigos prie pašto tinklo reguliavimui Europos Sąjungoje. Kitose ERGP darbo

³⁰ 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo su pakeitimais, padarytais direktyvomis 2002/39/EB ir 2008/6/EB.

grupėse 2018 m. buvo parengti svarbūs dokumentai ir ataskaitos, kuriuose analizuojama ES pašto rinka, jos pokyčiai, tendencijos ir plėtros galimybės:

- ERGP ataskaita apie pašto paslaugų kokybę, vartotojų apsaugą ir skundų nagrinėjimą (tendencijų analizė);
- ERGP ataskaita dėl pagrindinių Europos pašto rinkos stebėsenos rodiklių (2018);
- ERGP ataskaita apie pristatymo išlaidų paskirstymą;
- ERGP nuomonė dėl Europos Komisijos gairių dėl Europos Parlamento reglamento dėl tarptautinių siuntinių 6 straipsnio, reglamentuojančio tarifų nustatymą, taikymo;
- ERGP ataskaita apie pašto paslaugų ir transporto paslaugų nustatymo ribas, siekiant užtikrinti nacionalinių reguliavimo institucijų vykdomų užduočių aiškumą (*angl.* ERGP report on the boundaries around postal services in order to ensure NRAs clarity in the performance of their tasks).

RRT atstovai taip pat aktyviai dalyvavo ERGP e. komercijos tarptautinių pašto siuntinių, ERGP Reguliavimo sistemos darbo grupių veikloje, teikė pastabas ir pasiūlymus ERGP darbo programai ir parengtiems dokumentams bei aktyviai dalyvavo ERGP organizuotose tarptautiniuose renginiuose (ERGP atviras seminaras apie pokyčius pašto srityje ir ateities poreikius, suinteresuotųjų šalių forumas apie besiplečiančią skaitmeninę rinką ir jos įtaką pašto reguliavimo srityje (skaitmeninio ir pašto paslaugų sektorių sąveikos), atviras seminaras pašto reguliavimo sistemos klausimais, kuriame pristatyti tarptautinių siuntinių rinkos tendencijų e. komercijos plėtros kontekste analizės rezultatai).

8.1.6 Europos telekomunikacijų ir pašto administracijų konferencija (CEPT)

2018 m. RRT atstovas išrinktas CEPT ECC pirmosios darbo grupės PT1 pogrupio, atsakingo už spektro inžinerijos klausimus, pirmininku.

2018 m. CEPT vyko aktyvus darbas rengiantis svarbiausiems ryšių srities pasauliniams renginiams. CEPT viena iš užduočių – formuoti bendras 48 valstybių narių pozicijas esminiais ryšių vystymo klausimais ir šias pozicijas ginti pasauliniuose forumuose.

Per 2018 m. CEPT ITU politikos komitete (Com-ITU), kurio paskirtis – koordinuoti CEPT veiksmus prieš svarbiausius ITU renginius ir jų metu, didžiausią dėmesį skyrė bendram CEPT narių pasirengimui ITU Aukščiausiai plenarinei konferencijai (PP-18). Com-ITU narių parengiamųjų susitikimų metu svarstyti CEPT ir kitų regioninių organizacijų pateikti pasiūlymai dėl esamų ITU dokumentų pakeitimų, svarstyti naujų rezoliucijų dėl OTT, daiktų interneto, dirbtinio intelekto ir kt. projektai, derintos bendros šalių pozicijos. Iš viso Com-ITU komitete parengtos 37 bendrosios Europos šalių pozicijos, kurios tapo atspirties tašku PP-18 konferencijoje. PP-18 metu CEPT šalys koordinavo savo veiksmus tarpusavyje ir tai lėmė gerus regiono pasiekimus konferencijoje, nes iš esmės visas bendrąsias Europos pozicijas pavyko apginti.

2018 m. RRT dalyvavo Elektroninių ryšių komiteto (toliau – ECC) pasirengimo 2019 m. Pasaulinei radijo ryšio konferencijai darbo grupės (*angl.* Conference Preparatory Group, CPG) veikloje. Šioje darbo grupėje rengiami Europos valstybių siūlymai visais WRC-19 darbotvarkės klausimais: dėl naujos kartos radijo ryšio sistemų diegimo sąlygų, papildomų radijo dažnių nustatymo, palydovinių radijo ryšio tinklų reguliavimo sąlygų, naujų technologijų taikymo laivybos ir skrydžių saugumui užtikrinti ir kt.

RRT atstovai CPG darbo grupėje ir pogrupiuose taikė dokumentus, kuriais siūlomos 1429–1518 MHz radijo dažnių juostos koordinavimo tarp judriosios tarnybos radijo ryšio sistemų ir aeronautikos telemetrijos sistemų gairės, bei mėgėjų veiklos suderinimo su transliavimo tarnyba 50–54 MHz radijo dažnių juostoje.

Visi aukščiau išvardyti klausimai yra aktualūs Lietuvai, siekiančiai paskatinti judriojo plačiajuosčio ryšio plėtrą ir kartu užtikrinti, kad, radijo ryšio sistemoms numatant naujas radijo dažnių juostas, nebūtų apribojimų Lietuvoje veikiančioms radijo ryšio sistemoms, būtų užtikrintas lankstesnis mažųjų palydovų reguliavimas, taip pat veiksmingas radijo dažnių naudojimas laivybos ir skrydžių saugumui, transporto judėjimo efektyvumui ir saugumui.

2018 m. RRT atstovas išrinktas CEPT ECC pirmosios darbo grupės PT1 pogrupio, atsakingo už spektro inžinerijos klausimus, pirmininku. Paruoštas ECC ataskaitos projektas viešosioms konsultacijoms. 5G radijo ryšio plėtros klausimu ECC PT1 taip pat peržiūri 900 MHz, 1800 MHz, 2,1 GHz ir 2,6 GHz radijo dažnių juostų ECC Sprendimų atitikimą 5G sistemoms.

ECC Radijo dažnių valdymo darbo grupėje WGFM svarstyti su radijo dažnių valdymu susiję klausimai: plačiajuosčio judriojo radijo ryšio bei kitų sistemų vystymo tendencijos, plačiajuosčių sistemų pagalbos tarnyboms (BB-PPDR) poreikis, mažojo nuotolio radijo ryšio įrenginių naudojimo galimybės. Šios darbo grupės 2018 m. gegužės mėn. posėdžiui Lietuva, kartu su Vengrija, Kroatija, Čekija, Slovėnija, Bosnija ir Hercegovina bei Airija pateikė dokumentą, kuriame siūloma dalį 410-430 MHz radijo dažnių juostos naudoti LTE pagrindu veikiančiai BB-PPDR. Dokumentui buvo pritarta ir ši darbo grupė parengs tokio pakeitimo projektą.

RRT prisidėjo prie ECC Spektro inžinerijos darbo grupės WGSE SE45 pogrupio rengiamos studijos, kurioje nagrinėjamas klausimas, susijęs su belaidės vietinės prieigos WAS/RLAN įrenginių elektromagnetiniu suderinamumu su kitomis 5925 – 6425 MHz radijo dažnių juostoje veikiančiomis sistemomis. Ši radijo dažnių juosta Lietuvoje galėtų būti naudojama WAS/RLAN sistemoms, kurioms radijo dažnių (kanalų) labai trūksta. RRT užsakyti Vilniaus Universitetas atliko tyrimus dėl WAS/RLAN sistemų poveikio palydovinės fiksuotosios tarnybos (FSS) ir fiksuotosios tarnybos (FS) sistemoms. Rezultatai parodė, kad vertinant suminių RLAN trukdžių įtaką į palydovą IS-22, jo apsaugos kriterijus ($I/N < -10,5$ dB) būtų išlaikytas ir suderinamumas tarp šių sistemų yra įmanomas. RLAN ir FS sistemų suderinamumo studijų rezultatai parodė, kad ilgalaikiai trukdžiai neviršijo $I/N = -10$ dB slenksčio daugiau nei 20% laiko (FS sistemų apsaugos kriterijus pagal rekomendaciją ITU-R F.758) ir suderinamumas tarp šių sistemų taip pat yra galimas. RRT tarnautojai pristatė šio mokslinio tyrimo rezultatus SE45 darbo grupėje. Parengta ECC ataskaita šiuo metu yra pateikta viešosioms konsultacijoms, o galutinis sprendimas bus priimtas per WRC-19.

8.1.7 Rytų partnerystės šalių elektroninių ryšių reguliavimo institucijų tinklas (EaPeReg)

EaPeReg tinklas vienija šešias Rytų partnerystės šalis (Armėniją, Azerbaidžaną, Baltarusiją, Gruziją, Moldovą ir Ukrainą) ir keliolika ES šalių. Jo įsteigimo ir veiklos tikslas – siekti priartinti Rytų partnerystės šalių elektroninių ryšių reguliavimo sistemą prie ES teisės aktų, skatinti jų tarpusavio bendradarbiavimą bei keitimąsi patirtimi ir gerąja praktika su ES šalimis. RRT šio tinklo veikloje dalyvauja nuo pat jo sukūrimo pradžios 2012 m. Tinklo veiklos finansuojamos Europos Komisijos lėšomis.

RRT, siekdama prisidėti prie Lietuvos užsienio politikos prioritetų įgyvendinimo, tęsė aktyvų įsitraukimą į Rytų partnerystės šalių elektroninių ryšių reguliavimo institucijų tinklo (toliau – EaPeReg tinklas) veiklas. 2018 m. šiam tinklui pirmininkavo Ukrainos nacionalinė ryšių reguliavimo ir informatizacijos komisija (toliau – NCCIR, angl. National Commission for State regulation of Communications and Informatization), RRT vykdė vicepirmininko pareigas.

Viena iš prioritetinių EaPeReg tinklo veiklų – tarptautinio tarptinklinio ryšio tarifų mažinimas tarp šešių Rytų partnerystės šalių. Šią iniciatyvą koordinuoja Tarptautinio tinklo ekspertų darbo grupė (toliau – REWG, angl. Roaming Expert Working Group), kuriai pirmininkauja Ukrainos reguliuotojas NCCIR kartu su RRT.

2018 m. buvo baigta rengti ir patvirtinta Tarptautinio tarptinklinio ryšio studija, kurioje pasiūlyti tarifų mažinimo modeliai bei gairės dėl jų įgyvendinimo, atlikta tarifų mažinimo poveikio Rytų partnerystės šalių ekonomikai analizė bei įvertintos Regioninio susitarimo dėl tarptautinio tarptinklinio ryšio tarifų mažinimo tarp Rytų partnerystės šalių (toliau – Regioninis susitarimas) pasirašymo galimybės (su studija galima susipažinti tinklalapyje)³¹.

2018 m. birželio mėn. Minske vykusio neformalaus ministrų dialogo metu Rytų partnerystės ir ES šalių skaitmeninės ekonomikos ministrai, Europos skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės komisarė Mariya Gabriel bei ES kaimynystės politikos ir plėtros komisaras Johannes Hahn išreiškė politinį pritarimą tarptautinio tarptinklinio tarifų mažinimui Rytų partnerystės šalyse ir Regioninio susitarimo pasirašymui. Tuo tikslu REWG darbo grupė parengė 2019–2020 m. veiksmų planą, kuris buvo patvirtintas 2019 m. vasario 28 d. Bukarešte (Rumunija) vykusio trečiojo Rytų partnerystės šalių skaitmeninės ekonomikos ministrų susitikimo metu. Jo metu buvo taip pat buvo priimta ministrų deklaracija, kurioje numatyta mažinti tarptautinio tarptinklinio ryšio kainas ne tik tarp Rytų partnerystės šalių, bet ir įvertinti galimybes sukurti bendrą tarptautinio tarptinklinio ryšio erdvę tarp Rytų partnerystės ir Europos Sąjungos šalių.

Siekiant platesnio žinomumo ir glaudesnio bendradarbiavimo dėl Regioninio susitarimo pasirašymo, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos ir RRT iniciatyva 2018 m. rugsėjo mėn. Vilniuje vykusio 5-ojo REWG grupės posėdžio metu buvo suorganizuota speciali sesija, skirta susitikimui su Rytų partnerystės šalių ambasadoriais Lietuvoje ir jų atstovais. Šioje sesijoje dalyvavo ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministras Darius Skusevičius bei kiti aukšto lygio pareigūnai, kuriems buvo pristatyta REWG grupės veikla, tikslai ir tolesni planai. 2019 m. REWG darbo grupė ketina parengti Regioninio susitarimo projektą, kurį pasirašyti planuojama iki 2020 m. pabaigos.

2018 m. intensyvią veiklą vykdė ne tik REWG darbo grupė, bet ir kitos dvi EaPeReg darbo grupės. Spekro ekspertų darbo grupė tęsė darbus 700 MHz radijo dažnių koordinavimo ir 5G tinklų vystymo srityje. Plačiajuosčio ryšio ir lyginamosios analizės ekspertų darbo grupės nariai kartu su Pasaulio banko ekspertais vykdė veiklas, susijusias su plačiajuosčio ryšio strategijų Rytų partnerystės šalyse kūrimu, taip pat atliko lyginamąsias rinkų analizes teisinio derinimo, reguliuotojo nepriklausomumo ir infrastruktūrų žemėlapių kūrimo klausimais. Į šias darbo grupes paskirti RRT atstovai dalinosi ekspertine patirtimi, gerąja praktika, skaitė pranešimus susitikimų metu. 2018 m. pabaigoje RRT buvo išrinkta kartu su Gruzijos nacionaline ryšių komisija (toliau – GNCC, angl. Georgian National Communications Commission) pirmininkauti Spekro ekspertų darbo grupei.

RRT atstovai taip pat dalyvavo dukart per metus vykstančiuose plenariniuose posėdžiuose. Vienas iš jų buvo organizuotas 2018 m. lapkričio mėn. Vilniuje. Jo metu 2019 m. EaPeReg tinklo pirmininku išrinktas Gruzijos reguliuotojas GNCC, vicepirmininku – Latvijos ryšių komisija.

8.1.8 Tarptautinė interneto karštųjų linijų asociacija INHOPE

Tarptautinė interneto karštųjų linijų asociacija (INHOPE) vienija 45 interneto karštąją liniją iš 40 pasaulio šalių.

³¹<https://europa.eu/capacity4dev/hiqstep/documents/harmonising-international-roaming-pricing-and-reducing-roaming-tariffs-among-eastern>

2018 m. RRT atstovai dalyvavo INHOPE metiniame visuotiniame susirinkime (*angl.* Annual General Meeting) ir interneto karštųjų linijų mokymuose, Lione. Jų metu vyko INHOPE valdybos rinkimai, nagrinėti INHOPE tinklo plėtros, valdymo, INHOPE fondo ir asociacijos tolesnės veiklos klausimai bei finansavimo perspektyvos, INHOPE finansinė ataskaita, INHOPE įstatų (*angl.* Articles of Association), Gerosios praktikos dokumento (*angl.* Best practice papers) pakeitimai. Susitikimo metu siekta glaudesnio bendradarbiavimo su teisėsaugos institucijomis - EUROPOL ir INTERPOL. Buvo pristatytas ES Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, kuris visoje ES įsigaliojo nuo 2018 m. gegužės mėn. Nagrinėjant Bendrąjį ES duomenų reglamentą, daugiausia dėmesio buvo skirta pasikeitimams asmens duomenų srityje, kadangi daugelis interneto karštųjų linijų yra asmens duomenų valdytojai, ir tokia informacija yra labai aktuali.

2018 m. Heraklione vyko neeilinis visuotinis susirinkimas EGM (*angl.* Extraordinary General Meeting). Pagrindinė tema buvo „tamsusis“ (*angl.* Dark) internetas. Buvo aptarti iššūkiai, kylantys kovojant su internete slypiančiais pavojais, buvo pristatytas įrankis, kuris skirtas stebėti „tamsųjį“ internetą ir praktiškai parodoma kaip šiuo įrankiu surinktą informaciją pritaikyti policijos ir karštųjų linijų veikloje.

8.1.9 Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros institucijų forumas (FESA) ir ENISA darbo grupė

FESA tikslas – skatinti bendradarbiavimą tarp patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų, suderinti jų veiklą ir rengti bendras pozicijas. Vykdydama savo veiklą, FESA bendradarbiauja su Europos Komisija (EK), Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūra (ENISA), standartizacijos organizacijomis (ETSI ir CEN) ir teikia joms savo pasiūlymus, kaip užtikrinti sklandų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, (toliau – eIDAS reglamentas) įgyvendinimą.

RRT atstovas ėjo FESA valdybos nario (sekretoriaus) pareigas.

2016 m. RRT atstovas dvejų metų kadencijai buvo išrinktas FESA valdybos nariu (sekretoriumi) ir 2018 metais ėjo šias pareigas, o 2018 metais Maltoje vykusio FESA susitikimo metu buvo nuspręsta pratęsti RRT atstovo įgaliojimus FESA valdyboje dar vieneriems metams.

2018 m. vykusių FESA susitikimų metu svarstyti šie Lietuvai aktualūs klausimai: eIDAS reglamento įgyvendinimas; patikimumo užtikrinimo paslaugų gavėjų tapatybės nustatymo nuotoliniu būdu (video sesijos pagalba) saugumas ir standartizavimo aspektai, patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų atitikties vertinimo ataskaitų kokybė ir galimi veiksmai, kad būtų užtikrintas minimalus šių ataskaitų kokybės lygis visose šalyse (dėl to derinta pozicija-laiškas, kuris oficialiai pateiktas EK); su patikimumo užtikrinimo paslaugomis susijusių standartų rengimas; patikimų sąrašų tvarkymo aspektai.

2018 m. dalyvauta ENISA darbo grupės dėl eIDAS reglamento 19 straipsnio susitikimuose, kuriuose pristatyti incidentai, susiję su Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjais, ir aptartos priemonės, kaip sumažinti įvykusių incidentų žalą.

8.1.10 Pasaulinė pašto sąjunga (UPU)

2018 m. rugsėjo 3-7 d. RRT atstovė, kaip vyriausybės delegacijos vadovo pavaduotoja, dalyvavo Pasaulinės pašto sąjungos (UPU) 2-ajame neeiliniame kongrese, vykusiame 2018 m. rugsėjo 3–7 d. Adis Abeboje, Etiopijoje. Kongrese buvo svarstomi klausimai dėl UPU valdymo reformos, valstybių narių įnašų sistemos reformos,

produktų integravimo plano ir integruoto atsiskaitymų plano pakeitimų. Kongresas patvirtino sprendimus, susijusius su UPU Pašto operacijų tarybos veiklos reforma, siekiant efektyvesnio sprendimų priėmimo. Taip pat buvo patvirtinti pasiūlymai, susiję su produktų integravimo plano ir integruoto atsiskaitymų plano pakeitimais.

8.1.11 Dalyvavimas Dvynių projekte

254 – tiek darbo dienų ES Dvynių projektą įgyvendino Lietuvos ekspertai per 2018 m.

4 – tiek organizuota ES Dvynių projekto priežiūros komiteto susitikimų.

2 kartus Gruzijos nacionalinės ryšių komisijos (GNCC) atstovai lankėsi RRT.

2018 m. RRT, kaip pagrindinis partneris, aktyviai dalyvavo įgyvendinant ES Dvynių projektą Sakartvele.

2017 m. pabaigoje RRT kartu su jaunesniaisiais projekto partneriais – Vokietijos federaline ekonomikos ir energetikos ministerija ir Lenkijos Respublikos elektroninių ryšių pirmininko biuru – pradėjo įgyvendinti elektroninių ryšių reguliavimo srities ES Dvynių projektą Nr. GE/15/ENI/TE/01/16 (GE/27) „Parama Gruzijos nacionalinei ryšių komisijai pagal Europos Sąjungos standartus rengiant elektroninių ryšių reguliavimo sistemą ir tobulinant veiklos pajėgumus“³². Projekte dalyvauja daugiau kaip 50 ekspertų iš 6 ES valstybių. Lietuva vadovauja dviem didžiausioms pagal temų apimtį komponentėms iš šešių – „Teisiniai pagrindai“ (1 komponentė) ir „Plačiajuosčio ryšio plėtra“ (2 komponentė), tačiau aktyviai prisidėjo įgyvendinant ir kitas, partnerių vadovaujamas veiklas. Iš viso projekto veiklose dalyvavo apie 30 Lietuvos ekspertų.

2018 m. RRT, Vilniuje, organizuoti du Gruzijos nacionalinės ryšių komisijos (GNCC) atstovų mokomieji vizitai. Pirmojo vizito metu 2018 m. birželio 4–8 dienomis GNCC ekspertai buvo supažindinti su Lietuvos patirtimi, plėtojant plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą ir paslaugas. Svečiai išklaušė RRT specialistų parengtų pristatymų, aplankė kelias ryšių bendroves, vyko į RRT priklausančias Dovainonių ir Kauno laboratorijas, dalyvavo praktiniuose įrenginių bandymuose ir trukdžių matavimuose Kaune ir Trakuose. Diskusijų metu RRT atstovai ne tik galėjo pristatyti savo šalies gerąją praktiką, bet ir susipažino su Gruzijos reguliuotojo patirtimi.

Antrojo GNCC ekspertų vizito metu lapkričio 8–9 d. svečiai supažindinti su Lietuvos ir ES tarptautinio tarptinklinio judriojo ryšio (angl. *roaming*) paslaugų įgyvendinimo ir reguliavimo gerąja praktika. RRT atstovai pasidalijo įgyta patirtimi, praktiškai įgyvendinant šios srities reglamentavimo pokyčius, įvardijo, kokią įtaką paslaugų vartojimui, kainodarai, rinkai turėjo ES priimti teisės aktai. Susitikimo metu aptarti tarptautinio tarptinklinio ryšio didmeninių ir mažmeninių kainų santykiai bei bendravimo tarp operatorių aspektai. Sakartvelo atstovai ypač domėjosi alternatyvių tarifų reglamentavimu, kaip ir kokiomis priemonėmis RRT užtikrino Tarptautinio tarptinklinio judriojo ryšio reglamento įgyvendinimą. Svečiai apsilankė telekomunikacijų bendrovėse UAB „Tele2“ ir „Telia Lietuva“, AB, domėjosi operatorių veikla ir praktine patirtimi, kaip užtikrinti sklandų paslaugų teikimą keliaujantiems paslaugų vartotojams, diskutavo Lietuvos ir Sakartvelo operatorių bendradarbiavimo klausimais.

2018 metų pabaigoje Tbilisyje įvyko pirmasis seminaras GNCC, ministerijų, kitų valstybės institucijų, įrangos tiekėjų, operatorių ir kitų suinteresuotų šalių atstovams apie ES teisinius reikalavimus radijo įrenginiams, taikomus įgyvendinant Direktyvą 2014/53/ES. RRT ekspertai Sakartvelo kolegoms pristatė Lietuvos patirtį perkeltant minėtos Direktyvos reikalavimus į nacionalinę teisę, taip pat nagrinėjo praktinius šių reikalavimų taikymo aspektus,

³² Projekto lyderiu yra paskirtas RRT direktorius Feliksas Dobrovolskis, nuolatiniu ES Dvynių patarėju Gruzijoje tapo RRT direktoriaus pavaduotojas Giedrius Pūras.

supažindino su gerąja Lietuvos ir Europos šalių praktika. Pagal Asociacijos sutartį, Sakartvelas įsipareigojo 2018 m. harmonizuoti nacionalinius teisės aktus pagal Direktyvą 2014/53/ES, todėl seminaro dalyviai aktyviai dalyvavo diskusijoje, domėjosi problemineis Direktyvos taikymo Sakartvelo rinkai ir teisinių reikalavimų perkėlimo į šalies teisinę bazę klausimais. Tai buvo pirmasis iš beveik 20 numatytų Dvynių projekto (GE/27) renginių Sakartvele.

Visus 2018 metus Lietuvos (RRT) ekspertai vyko į misijas Skartvele – sudalyvauta 52 darbo misijose, kurių metu analizuoti GNCC veiklą reglamentuojantys teisės aktai, teikti pasiūlymai dėl jų tobulinimo, parengti konkretūs dokumentų projektai (gairės, teisės aktai), skaityti pranešimai apie Lietuvos ir ES praktiką konkrečiais Sakartvelo kolegias dominančiais klausimais.

Šį projektą RRT kartu su Vokietijos ir Lenkijos partneriais įgyvendins iki 2019 m. rugsėjo mėn.

8.2 RRT efektyvi veikla

8.2.1 RRT valdymas

9 – tiek įvyko RRT tarybos posėdžių.

RRT vadovauja direktorius. Jį 5 metams skiria Lietuvos Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu. Direktorius sprendžia visus RRT kompetencijos klausimus, atstovauja RRT Lietuvos Respublikoje ir užsienyje, tvirtina RRT struktūrą, struktūrinių padalinių nuostatus, pareigybių sąrašus ir aprašymus, priima ir atleidžia RRT valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, tvirtina RRT strateginį veiklos planą, pasirašo RRT Tarybos priimtus nutarimus, leidžia įsakymus, įsakymais tvirtina teisės aktus ir tikrina, kaip jie vykdomi (2018 m. svarbiausi, su RRT veikla susiję, įsakymai pateikti 6 priede), užtikrina, kad RRT būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų.

2018 m. įvyko 9 RRT tarybos (toliau – Taryba) posėdžiai, kuriuose svarstyti:

- Radijo ryšio plėtros tam tikrose radijo dažnių juostose planai.
- Ekonominių sankcijų skyrimas
- Derinti užmokesčių už RRT teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus tarifai
- 2018 m. RRT Ryšių valdymo ir kontrolės programos sąmatos pakeitimai
- 2018 m. RRT Ryšių valdymo ir kontrolės programos išlaidų sąmata (finansuojama iš Tarnybos ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų pajamų įmokų)
- 2019 m. RRT Ryšių valdymo ir kontrolės programos sąmata.
- RRT struktūros, RRT struktūrinių padalinių nuostatų ir RRT vidaus darbo reglamento pakeitimai.
- 2018 m. Taryboje buvo apsvarstyta ir pritarta 2019–2021 m. RRT strateginio veiklos plano projektui.
- Išklausyta 2017 m. RRT veiklos ataskaita ir Patikimumo užtikrinimo paslaugų 2017 m. apžvalga.

8.2.2 RRT darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas

Siekiant tobulinti personalo įgūdžius, susijusius su institucijos strateginių tikslų įgyvendinimu, ir plėtojant darbuotojų specialiąsias RRT reguliavimo srities žinias, 2018 m. buvo organizuoti kvalifikacijos kėlimo renginiai³³.

146 RRT darbuotojų kėlė kvalifikaciją.

172 dalyviai gilino bendrąsias kompetencijas;

121 dalyvis stiprino analitinius gebėjimus (dalyvauta mokymuose tema „Darbuotojų kognityvinių ir analitinių gebėjimų ugdymas dirbant komandoje“ ir kt.);

118 dalyvių kvalifikaciją kėlė tobulinant tarnautojų, teikiančių paslaugas gyventojams, orientavimosi į klientą gebėjimus ir įgūdžius (dalyvauta mokymuose tema „Efektyvi dalykinė komunikacija bei konfliktinių situacijų valdymas dirbant komandoje“ ir kt.);

181 dalyvis gilino komunikacinius įgūdžius (tobulintos ES darbinių kalbų žinios, dalyvauta komandos formavimo mokymuose);

97 dalyviai tobulino įgūdžius ir gebėjimus elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo srityje);

14 dalyvių kėlė dalykinę kompetenciją elektroninių ryšių, pašto ir kitų veiklų sektoriuose (dalyvauta Europos geležinkelių mokymo centro (*angl.* ETCR – European Training Centre for Railways) seminaruose, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (*angl.* ITU – International Telecommunication Union) mokymo kursuose, taip pat mokymuose tema „Įtampos valdymas. Emocinis sąmoningumas. Socialinių tinklų įtaka emociniam laukui“);

8 dalyviai gilino žinias profesinės etikos ir korupcijos prevencijos srityje;

3 dalyviai dalyvavo vadovavimo, lyderystės ir pokyčių valdymo gebėjimų tobulinime;

1 dalyvis išklaušė įvadinio valstybės tarnautojų mokymo programą.

2018 m. pagal RRT darbuotojų mokymus „RRT darbuotojai – RRT darbuotojams“ darbuotojai dalyvavo Galutinių paslaugų gavėjų ar naudotojų ir elektroninių ryšių paslaugų/pašto paslaugos teikėjų ginčų, išnagrinėtų RRT 2017 m., apžvalgos pristatyme, mokymuose „Pareigūnų teisės ir pareigos, tyrimo medžiagos tinkamas surinkimas ir apiforminimas, protokolų surašymas“, „Elektromagnetinio suderinamumo reglamento priežiūra, darnieji standartai, EMS bandymai“ su susipažinimu su EMS laboratorijų Kaune ir Dovainonyse veikla.

³³ Skaičiuojant kiekvieną unikalaus darbuotojo dalyvavimą (t. y. jei vienas darbuotojas dalyvavo trijuose skirtinguose mokymuose, skaičiuojami trys dalyviai) pagal RRT aktualius prioritetinius valstybės tarnautojų mokymo tikslus

8.2.3 Vartotojų informavimo priemonės

Atnaujinta RRT svetainė www.rrt.lt.

www.nebūkberyšio.lt - prieiga prie RRT administruojamų informacinių išteklių apie įvairias Lietuvoje teikiamas elektroninių ryšių paslaugas.

Svetainėje <https://tikrinti.elektronispasparas.lt> pristatytas naujas elektroninių parašų, elektroninių spaudų, interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikatų ir elektroninių laiko žymų tikrinimo įrankis.

Spartos matavimo sistemoje <https://matuok.lt/> interneto spartą jau galima įvertinti naudojant ir mobiliuosius įrenginius.

2018 m. buvo atnaujinta RRT interneto svetainė www.rrt.lt ir turinio valdymo sistema. Svetainėje buvo inkorporuotos RRT naujos veiklos sritys: geležinkelių infrastruktūros priežiūros, patikimumo užtikrinimo paslaugos ir atlyginimas už registrų duomenis. Naujoje svetainėje pateikiama informacija optimaliai sustruktūrinta. Svetainėje taip pat pateikiama patogi informacija elektroninių ryšių, pašto paslaugų vartotojams: pavyzdžiui, informacija apie tai, kaip pateikti skundus (interaktyvios formos), kokios vartotojų teisės, patarimai įvairiais vartotojams aktualiais klausimais ir kt.

Antri metai kaip veikia interneto svetainė www.nebūkberyšio.lt. Ji suteikia patogią prieigą prie RRT administruojamų informacinių išteklių apie įvairias Lietuvoje teikiamas elektroninių ryšių paslaugas, jų kokybę, plėtrą ir saugumą.

The screenshot shows the RRT website interface. On the left is a sidebar menu with categories like 'VEIKLOS SRITYS:', 'Telefono ryšys, internetas, TV', 'Radijo spektras', 'Aparatai ir įrenginiai', 'Saugesnis Internetas', 'Paštas', 'Geležinkeliai', 'Patikimumo užtikrinimo paslaugos', and 'Atlyginimas už registrų duomenis'. The main content area features a search bar, a navigation menu with links like 'APIE RRT', 'STRUKTŪRA IR KONTAKTAI', 'TEISINĖ INFORMACIJA', 'KORUPCIJOS PREVENCIJA', 'ADMINISTRACINĖ INFORMACIJA', 'PASLAUGOS', and 'NUORODOS'. A large banner advertises '5G: RRT kviečia konsultacijai dėl radijo ryšio plėtros 3400–3800 MHz juostoje'. Below the banner are three informational boxes: '„Švarus internetas“ – priemonė pranešti apie neteisėtą ar žalingą turinį internete', 'Ką turi žinoti mobilus ryšio vartotojas apie ryšį pasienio zonoje?', and 'Dėl pranešimų apie ketinimus įrengti infrastruktūrą'.

2018 m. RRT atnaujino interneto spartos matavimo sistemą <https://matuok.lt/>. Sistema patobulinta OOKLA HTML5 matavimo moduliui, kurio pagrindinis privalumas, palyginti su anksčiau naudota versija, yra tas, kad interneto spartą galima įvertinti naudojant ir mobiliuosius įrenginius. Norint atlikti interneto spartos matavimus naudojantis šiais įrenginiais, nebereikia diegtis jokių mobiliųjų programėlių – matavimai atliekami per įprastą interneto naršyklę. Naudodamiesi šiuo įrankiu, vartotojai savarankiškai gali įvertinti jiems teikiamos interneto

prieigos duomenų gavimo ir siuntimo spartą, kaupti ir analizuoti gautus matavimų rezultatus, palyginti juos su vidutiniais kitų Lietuvos interneto paslaugų naudotojų atliktų matavimų rezultatais.

RRT sukurta interneto svetainė www.elektroninisparasas.lt padeda Lietuvos gyventojams ir šių paslaugų teikėjams vienoje vietoje rasti informaciją apie tai, kokie patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai yra kvalifikuoti, sužinoti elektroninio parašo ir patikimumo užtikrinimo paslaugų srities aktualijas.

2018 m. interneto svetainė www.elektroninisparasas.lt naudojosi 14 tūkst. vartotojų, t. y. 3,2 karto daugiau nei 2017 m. (4 356 vartotojai). Didėja nuotolinio mokymo sistema besinaudojančių registruotų vartotojų skaičius (2017 m. pabaigoje buvo 1 870, o 2018 m. pabaigoje. – 1 896 registruoti vartotojai).

RRT kartu su Informacinės visuomenės plėtros komitetu organizavo nacionalinę atranką konkursą „[Naujasis knygnešys 2018](#)“. Konkurso tikslas - rasti geriausius Lietuvoje sukurtus skaitmeninio turinio sprendimus – tai gali būti interneto svetainės, mobiliosios programėlės, elektroninės paslaugos, įvairioms platformoms ir įrenginiams skirtos programėlės, žaidimai, ir nominuoti juos pasauliniam, Jungtinių Taurų globojamam konkursui „[World Summit Awards](#)“. 2018 m. nacionaliniam atrankos konkurse „Naujasis knygnešys 2018“, iš išrinktų geriausių 8 sprendimų, 2019 m. pradžioje įvykusiame pasauliniame „World Summit Awards“ konkurse, tarp 40 geriausių pasaulyje skaitmeninių inovacijų išrinkti net du laimėtojus iš Lietuvos: Pulsetip („Pulsetip“) ir Kompiuteriukai vaikams (Kompiuteriukų paramos fondas).

9 ĮPAREIGOJIMŲ VALSTYBĖS GYNYBOS, NACIONALINIO SAUGUMO IR VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMO SRITYSE VYKDYMAS

RRT pavesta įsigyti, valdyti, prižiūrėti ir atnaujinti įrangą, naudojamą Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais.

Valstybės investicijų 2018–2020 m. programoje buvo numatytas tęstinis (pradėtas vykdyti 2012 m.) investicijų projektas „Specializuotos signalų apdorojimo ir dekodavimo programinės ir aparatinės įrangos įdiegimas operatorių komutaciniuose mazguose“, kurio vertė 1 159 tūkst. Eur, finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų. **Investicijų projektui panaudota 1 158,8 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų.**

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas pagal pavedimo sutartis įvykdė pirkimų procedūras 2018 m. numatytai specializuotai signalų apdorojimo ir dekodavimo programinei ir aparatinei įrangai įsigyti. Įsigyta signalų apdorojimo ir dekodavimo aparatinė ir programinė įranga teisės aktų numatyta tvarka perduota Valstybės saugumo departamentui valdyti patikėjimo teise.

10 VEIKSMINGOS KONKURENCIJOS SKATINIMAS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOJE

10.1 Konkurencijos priežiūra geležinkelių transporto rinkoje

2018 m. geležinkelių transporto rinkoje veiklą vykdė viena įmonė AB „Lietuvos geležinkeliai“, kuri buvo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, geležinkelio įmonė (vežėjas) ir geležinkelių paslaugų įrenginių operatorius.

Dvi geležinkelio įmonės (vežėjai) UAB „Gargždų geležinkelis“ ir UAB „LGC Cargo“ 2018 m. pateikė paraiškas skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus krovinių vežimo geležinkeliais veiklai vykdyti, siekdami sudaryti konkurenciją AB „Lietuvos geležinkeliai“.

RRT, kaip geležinkelių transporto rinkos reguliuotojui, svarbu, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto rinkoje sąlygos ir būtų užkirsta galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelio įmonėms (vežėjams), geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto rinkoje. Kad būtų galima tai pasiekti, reikalingas visų geležinkelių transporto rinkos dalyvių įsitraukimas.

2018 m. atsirado nauja geležinkelio įmonė (vežėja) UAB „LGC Cargo“, kuri, kaip ir UAB „Gargždų geležinkelis“ bei AB „Lietuvos geležinkeliai“, pateikė paraiškas Lietuvos transporto saugos administracijai skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus krovinių vežimo geležinkeliais veiklai vykdyti.

Dėl perpildytų³⁴ tam tikrų viešosios geležinkelių infrastruktūros dalių, UAB „Gargždų geležinkelis“ išvis negavo, o UAB „LGC Cargo“ ir AB „Lietuvos geležinkeliai“ gavo tik dalį visų prašytų viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų 2018–2019 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui. Darytina išvada, kad Lietuvos geležinkelių transporto paslaugų rinka susiduria ne tiek su potencialių konkurentų – naujų geležinkelio įmonių (vežėjų) – trūkumu, kiek su viešosios geležinkelių infrastruktūros techniniais naudojimo apribojimais, kurie užkerta kelią atsirasti konkurencijai geležinkelio transporto paslaugų rinkoje, nes naujos geležinkelio įmonės (vežėjai) dėl nepakankamų viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų negauna prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros arba gauna prieigą tokia apimtimi, kurios nepakanka planuojamai veiklai vykdyti.

10.2 Geležinkelių transporto rinkos dalyviams nustatytų reikalavimų vykdymo priežiūra

Vykdydama geležinkelių transporto rinkos priežiūrą, RRT pradėjo patikrinimą, ar AB „Lietuvos geležinkeliai“ tinkamai vykdė keliamus apskaitos atskyrimo sistemos ir išlaidų paskirstymo reikalavimus. Kadangi AB „Lietuvos geležinkeliai“ apskaita 2018 m. nebuvo tinkamai atskirta (geležinkelių paslaugų įrenginių operatorius nebuvo atskirtas nuo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo) ir informacija, reikalinga patikrinti, kaip paskirstytos sąnaudos, RRT nebuvo pateikta, galutinius AB „Lietuvos geležinkeliai“ patikrinimo rezultatus tikimasi turėti 2019 m., gavus visą sąnaudų apskaitos atskyrimo sistemos ir sąnaudų paskirstymo ataskaitai įvertinti reikalingą informaciją.

2018 m. RRT atliko užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą 2018–2019 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui įmokų tarifų dydžių už viešosios infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas patikrinimą.

³⁴ 2018–2019 metų tarnybiniame traukinių tvarkaraštyje šios viešosios geležinkelių infrastruktūros dalys skelbiamos perpildytomis: tarpstotis Viduklė–Tauragė (Radviliškio–Pagėgių ruožas); tarpstotis Livintai–Gaižiūnai (Kaišiadorių–Radviliškio ruožas); tarpstotis Plungė–Šateikiai (Kušų–Klaipėdos ruožas); tarpstotis Šeduva–Gustonys (Rokiškio–Radviliškio ruožas).

Rezultatas. RRT, įvertinusi geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimą pagal viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pateiktus duomenis, nustatė, kad patvirtinti užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą įmokų tarifų dydžiai yra apskaičiuoti laikantis visų nustatytų reikalavimų.

Atsižvelgdama į Lietuvos privačių geležinkelio įmonių asociacijos prašymą, RRT atliko AB „Lietuvos geležinkeliai“ **viešai skelbiamų dokumentų analizę**. Analizės metu buvo nustatyta, kad dalis AB „Lietuvos geležinkeliai“ dokumentų, kuriuose nustatyti reikalavimai turi tiesioginę įtaką kitų ūkio subjektų vykdomai ir (ar) planuojamai pradėti vykdyti ūkinei veiklai³⁵, pakeitimų priėmimo bei paskelbimo terminai nėra paskelbti viešai. Todėl tokios informacijos neatskleidimas yra laikomas vienu iš įėjimo į Lietuvos geležinkelio transporto paslaugų rinką barjerų, nes potencialūs rinkos dalyviai negauna visos jiems reikalingos informacijos.

Rezultatas. RRT pagal parengtą AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešai skelbiamų norminių dokumentų pakeitimo planą įpareigojo AB „Lietuvos geležinkeliai“ iki 2019 m. kovo 31 d. viešai paskelbti visus turimus norminius dokumentus, kurių reikalavimai taikomi kitų ūkio subjektų vykdomai ir (ar) planuojamai pradėti vykdyti ūkinei veiklai viešojoje geležinkelių infrastruktūroje ir geležinkelių paslaugų įrenginiuose, taip pat teikiant paslaugas šiuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose.

Atsižvelgdama į Lietuvos privačių geležinkelio įmonių asociacijos prašymą, **RRT atliko Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų tam tikrų punktų taikymo nuorodų aprašo 292/LG pakeitimo**, patvirtinto AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus 2017 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. Į-541 „Dėl generalinio direktoriaus 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. Į-62 patvirtintų Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų tam tikrų punktų taikymo nuorodų aprašo 292/LG 24 priedo pakeitimo“, (toliau – Aprašo pakeitimas) analizę, kuria buvo siekiama išsiaiškinti, ar atliktas Aprašo pakeitimas yra nediskriminacinis ir (ar) neriboja geležinkelio įmonių (vežėjų), kurių geležinkelių riedmenys bus pirmą kartą pradėti naudoti viešojoje geležinkelių infrastruktūroje, teisių. Siekdama įvertinti atlikto Aprašo pakeitimo faktines aplinkybes, RRT vykdė susirašinėjimą su Lietuvos privačių geležinkelio įmonių asociacija, AB „Lietuvos geležinkeliai“, Lietuvos transporto saugos administracija ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.

Rezultatas. RRT, atlikusi faktinių aplinkybių įvertinimą, nustatė, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ atliktas Aprašo pakeitimas yra nediskriminacinis ir neriboja geležinkelio įmonių (vežėjų), kurių geležinkelių riedmenys bus pirmą kartą pradėti naudoti viešojoje geležinkelių infrastruktūroje, teisių.

10.3 Pareiškėjų skundų nagrinėjimas

1 – priimtas sprendimas dėl skundo

4 – priimti nagrinėti skundai (visų nagrinėjimas perkeltas į 2019 m.)

PAREIŠKĖJAS - geležinkelio įmonė (vežėjas), geležinkelio įmonių (vežėjų) tarptautinė grupė, krovinių siuntėjas (gavėjas), ekspeditorius, kuris, norėdamas teikti viešąsias keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas arba turėdamas komercinių interesų, pageidauja įsigyti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų.

³⁵ Veiklai vykdomai viešojoje geležinkelių infrastruktūroje ir geležinkelių paslaugų įrenginiuose, taip pat teikiant paslaugas šiuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose.

RRT NAGRINĖJAMI SKUNDAI dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų (toliau – subjektai) veiksmų ir (ar) neveikimo, įskaitant šių subjektų pagal kompetenciją priimtus sprendimus dėl teisės naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, geležinkelių paslaugų įrenginiais ir juose teikiamomis paslaugomis sąlygų geležinkelio įmonėms (vežėjams) apribojimo, Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio, viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio, taip pat dėl užmokesčio už naudojimąsi geležinkelių paslaugų įrenginiais ir šiuose įrenginiuose teikiamomis paslaugomis ir užmokesčio už pagalbines ir papildomas paslaugas dydžių, nagrinėjimo ir sprendimų dėl jų priėmimo tvarką.

UAB „Gargždų geležinkelis“ 2017 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo 2017–2018 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui ir susijusių sprendimų. Pareiškėjas prašė RRT pakeisti Lietuvos transporto saugos administracijos priimtą sprendimą ir skirti pareiškėjo paraiškoje nurodytus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus. Taip pat pareiškėjas prašė panaikinti Lietuvos transporto saugos administracijos priimtą sprendimą dėl UAB „Gargždų geležinkelis“ pateikto ginčo, kilusio derinant paraiškas skirti tuos pačius viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus pagal Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 611 „Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklių patvirtinimo“, 30 punktą.

Rezultatas. RRT priėmė sprendimą, kad UAB „Gargždų geležinkelis“ skundas yra iš dalies pagrįstas. Atsižvelgdama į tai, RRT įpareigojo Lietuvos transporto saugos administraciją panaikinti UAB „Gargždų geležinkelis“ atžvilgiu priimtus sprendimus ir, įvertinus nagrinėjant skundą nustatytas aplinkybes, priimti naują sprendimą dėl UAB „Gargždų geležinkelis“ prašytų viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo.

Pažymėtina, kad **RRT priimtas sprendimas nėra vykdomas**, nes jį teismui padavė tiek UAB „Gargždų geležinkelis“, tiek ir Lietuvos transporto saugos administracija. Atitinkamai teismas, atsižvelgęs į Lietuvos transporto saugos administracijos prašymą, yra sustabdęs RRT priimto sprendimo galiojimą.

UAB „LGC Cargo“ 2018 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų dėl naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarties sudarymo.

Pareiškėjas prašė RRT ištirti AB „Lietuvos geležinkeliai“ vykdytus veiksmus pasirašant naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį ir įpareigoti AB „Lietuvos geležinkeliai“ pasirašyti su UAB „LGC Cargo“ naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį, taip pat užtikrinti, kad visiems Lietuvos geležinkelių transporto paslaugų rinkos dalyviams būtų taikomos vienodos naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sąlygos ir būtų tinkamai vykdomos Kodekso 28 straipsnio 1 dalies ir 23 straipsnio 3 dalis nuostatos.

Rezultatas. RRT priėmė pareiškėjo skundą. Vadovaujantis Kodekso 7¹ straipsnio 2 dalies nuostatomis, neturint visos skundai nagrinėti reikalingos medžiagos, skundo nagrinėjimas nebuvo užbaigtas 2018 m., todėl tęsėsi ir 2019 m.

UAB „LGC Cargo“ 2018 m. kreipėsi į RRT dėl Lietuvos transporto saugos administracijos veiksmų skiriant viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2017–2018 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Pareiškėjas prašė RRT ištirti Lietuvos transporto saugos administracijos vykdytus veiksmus skiriant viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2017–2018 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui ir

įpareigoti Lietuvos transporto saugos administraciją skirti UAB „LGC Cargo“ viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus³⁶.

Rezultatas. RRT priėmė pareiškėjo skundą. Vadovaujantis Kodekso 7¹ straipsnio 2 dalies nuostatomis, neturint visos skundai nagrinėti reikalingos medžiagos, skundo nagrinėjimas nebuvo užbaigtas 2018 m., todėl tęsėsi ir 2019 m.

UAB „LGC Cargo“ 2018 m. kreipėsi į RRT dėl Lietuvos transporto saugos administracijos veiksmų skiriant viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2018–2019 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi Lietuvos transporto saugos administracijos vykdytus veiksmus skiriant viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2018–2019 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui, iš dalies panaikintų Lietuvos transporto saugos administracijos sprendimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo 2018–2019 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu UAB „LGC Cargo“ dalyje, kurioje nusprendžiama viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų ir įpareigoti Lietuvos transporto saugos administraciją skirti visus UAB „LGC Cargo“ prašomus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus³⁷.

Rezultatas. RRT priėmė pareiškėjo skundą. Vadovaujantis Kodekso 7¹ straipsnio 2 dalies nuostatomis, neturint visos skundai nagrinėti reikalingos medžiagos, skundo nagrinėjimas nebuvo užbaigtas 2018 m., todėl tęsėsi ir 2019 m.

10.4 Nepriklausomų geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų grupė (IRG-Rail)

2018 m. RRT dalyvavo šešių IRG-Rail darbo grupių veikloje.

2018 m. Nepriklausomų geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų grupė (*angl. Independent Regulators' Group-Rail*) (toliau – *IRG-Rail*) EK prašymu ir savo iniciatyva rengė ir teikė nuomones dėl Europos geležinkelių infrastruktūros valdytojų asociacijos (*angl. RailNetEurope, RNE*) parengto bendro geležinkelių paslaugų įrenginių aprašymo šablono, dėl Europos Komisijos incijuoto 2015 m. liepos 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/1100 dėl valstybių narių pareigų teikti geležinkelių rinkos stebėjimo ataskaitas (OL 2015 L181, p. 1) pakeitimo ir dėl EK vykdytos viešos konsultacijos dėl įgyvendinimo reglamento, susijusio su ekonominės pusiausvyros tyrimu, projekto.

Papildomai *IRG-Rail* savo iniciatyva parengė:

- išvadų, gautų atlikus 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/34/ES, kuria sukurama bendra Europos geležinkelių erdvė (OL 2012 L 343, p. 32) (toliau – Direktyva 2012/34/ES) 56 straipsnio 9 dalyje nurodytų geležinkelių transporto paslaugų rinkos reguliuotojų privalomų atlikti funkcijų ir turimų įgaliojimų analizę, apžvalgą;

³⁶ Vadovaujantis LR susisiekimo ministro 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 3-574 „Dėl Lietuvos transporto saugos administracijos nuostatų patvirtinimo“ 13.6.3 papunkčiu bei Kodekso 7 straipsnio 3 dalimi ir 29 straipsnio 1 dalimi.

³⁷ Vadovaujantis LR susisiekimo ministro 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 3-574 „Dėl Lietuvos transporto saugos administracijos nuostatų patvirtinimo“ 13.6.3 papunkčiu bei Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 7 straipsnio 3 dalimi ir 29 straipsnio 1 dalimi.

- bendrą poziciją dėl bendrųjų principų suteikiant išimtis pagal Reglamento (ES) 2017/2177³⁸ 2 straipsnio 2 dalį nuostatas;
- nacionalinių istorinio paveldo geležinkelių apibrėžimų analizės ataskaitą.
- valstybių narių nustatytų terminų, per kuriuos turi būti atsakoma į geležinkelio įmonių (vežėjų) prašymus suteikti prieigą prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų pagal Direktyvos 2012/34/ES 13 straipsnio 4 dalį, ataskaitą.
- Europoje taikomų užmokesčių už atsarginius kelius apžvalgą ir atnaujino anksčiau parengtą Europoje taikomų užmokesčių už minimalųjį prieigos paketą apžvalgą.

Pažymėtina, kad *IRG-Rail* nuomonės, ataskaitos, apžvalgos ir kt. yra rengiamos šešiose *IRG-Rail* ekspertų darbo grupėse, kuriose aktyviai dalyvauja ir RRT atstovai, teikdami statistinę informaciją ir pristatydami Lietuvos geležinkelių transporto paslaugų rinkos reguliavimo aspektus. *IRG-Rail* ekspertų darbo grupėse parengtus dokumentus tvirtina *IRG-Rail* nariai, nacionalinių reguliavimo institucijų vadovai.

Svarbu paminėti, kad 2018 m. RRT pasirašė atnaujintą *IRG-Rail* narių bendradarbiavimo memorandumą, kuriuo įsipareigoja bendradarbiauti keičiantis informacija ir teikti savitarpio pagalbą vykdant geležinkelių transporto paslaugų rinkos stebėsenos užduotis, nagrinėjant skundus ar atliekant tyrimus.

10.5 Europos geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų tinklas (ENRRB)

2018 m. RRT dalyvavo ENRRB veikloje.

2018 m. RRT dalyvavo trijuose Europos geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų tinklo (*angl. European Network of Rail Regulatory Bodies, ENRRB*) susitikimuose. Susitikimų metu pristatyti Lietuvos geležinkelių transporto rinkos reguliavimo aspektai, nagrinėjami skundai ir susipažinta su ES tiesioginio taikymo teisės aktų specifiką bei skirtingą jų įgyvendinimo praktika šalyse narėse, ypatingas dėmesys buvo skiriamas Europos geležinkelių paslaugų įrenginių portalo projektui ir tarptautinių tarnybinių traukinių tvarkaraščio rengimo proceso pertvarkymui.

³⁸2017 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2177 dėl galimybės naudotis geležinkelių paslaugų įrenginiais ir su geležinkeliais susijusiomis paslaugomis (OL 2017 L 307, p. 1)

11 Atlyginimo už dokumentų teikimą ir duomenų registravimą apskaičiavimo priežiūra

2018 m. RRT pradėjo vykdyti naują funkciją – atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūrą.

Sąvoka „dokumentų teikimas“ apima registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą, taip pat dokumentų, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registrui pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinių sistemų duomenis, teikimą pakartotinai naudoti.

2018 metais buvo parengti atlyginimo už teikimą apskaičiavimo priežiūrą reglamentuojantys teisės aktai: patvirtintas *Sąnaudų priskyrimo dokumentų teikimo veikloms reikalavimų aprašas*, parengtos ir patvirtintos tipinės atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir kompensuojamų sąnaudų dydžio patikrinimo paslaugų techninės užduotys.

RRT valstybės institucijoms ir įstaigoms, įmonėms ir viešosioms įstaigoms, finansuojamoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotoms atlikti viešąjį administravimą arba teikiančioms asmenims viešąsias ar administracines paslaugas, arba vykdančioms kitas viešąsias funkcijas, įskaitant bibliotekas, muziejus ir valstybės archyvus, registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojus (toliau – institucijos), teikė metodinę pagalbą.

Institucijos raštu ir žodžiu buvo konsultuojamos dėl *Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (ar) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo* reikalavimų taikymo. Vyko viešojo konsultacija institucijų pateiktoms pastaboms dėl *Sąnaudų priskyrimo dokumentų teikimo veikloms reikalavimų aprašo* projekto aparti, kurioje institucijoms buvo pristatytas teisės akto projektas, atsakyta į institucijų atstovų klausimus dėl praktinių atlyginimo už dokumentų teikimą sąnaudų, dydžių skaičiavimo aspektų, sąnaudų apskaitos sistemų diegimo.

12 2019 m. RRT prioritetai

RRT, tęsdama 2018 metais pradėtus darbus, 2019 m. išsikėlė šiuos veiklos prioritetus:

- Elektroninių ryšių ir patikimumo užtikrinimo paslaugų gavėjų, pašto paslaugos, radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsauga
- Investicijų į naujos kartos plačiajuosčio belaidžio ryšio tinklus bei pažangių technologijų ir paslaugų darnios plėtros skatinimas
- Veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto sektoriuje užtikrinimas ir galimybių piktnaudžiauti įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje užkirtimas
- Atlyginimo už registro dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis užtikrinimas

I. Elektroninių ryšių ir patikimumo užtikrinimo paslaugų gavėjų, pašto paslaugos, radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsauga

RRT, įgyvendindama šį prioritetą, 2019 m. vykdys belaidės interneto prieigos paslaugų kokybės rodiklių stebėseną, kaip to reikalauja Europos Sąjungos (toliau – ES) direktyvos ir kiti teisės aktai, taip pat informuos visuomenę apie atliktų matavimų rezultatus. 2019 m. RRT planuoja atnaujinti turimą belaidės interneto prieigos ir viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių matavimo įrangą, kad būtų galima atlikti naujausiomis technologijomis (*LTE*, *LTE Advanced*, *VoLTE* ir kt.) teikiamų viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų ir duomenų perdavimo paslaugų kokybės kontrolinius matavimus ir palyginti elektroninių ryšių paslaugų teikėjų AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ siūlomas paslaugas realiomis sąlygomis.

Didelis dėmesys bus skiriamas duomenų perdavimo spartos LTE ir 3G tinkluose matavimams judant, t. y. kai matavimai atliekami važiuojant miestų gatvėmis ir pagrindiniais keliais, aprėpiant ir mažiau apgyvendintas teritorijas. Tai leis nustatyti paslaugų kokybės rodiklių pokyčius, priklausančius nuo elektroninių ryšių paslaugų teikėjų naujai diegiamų ryšio technologijų, teikiamų paslaugų aprėpties, elektroninių ryšių paslaugų gavėjų buvimo vietos ir jų judrumo. Matavimų rezultatai bus panaudoti siekiant sudaryti vartotojams galimybę pasirinkti geriausiai jų poreikius atitinkančias paslaugas.

2019 m. RRT planuoja atlikti UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ geležinkelio transporto keleiviams teikiamų belaidės interneto prieigos paslaugų kokybės matavimus Lietuvos Respublikos geležinkelių keleivių pervežimo trasose.

RRT, atsižvelgdama į 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga, ir kuriuo iš dalies keičiami Direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Sąjungoje (toliau – Reglamentas Nr. 2015/2120), nuostatas dėl tinklų neutralumo, 2019–2021 m. planuoja įdiegti naujus ir patobulinti esamus interneto prieigos paslaugų teikėjų paslaugų kokybės ir srauto valdymo stebėsenos įrankius, skirtus įvertinti, ar interneto prieigos paslaugų teikėjai neapriboja elektroninių ryšių paslaugų gavėjams interneto prieigos paslaugų pagal tai, kokiam interneto turiniui gauti jos naudojamos.

RRT, prižiūrėdama 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 2015/2120 vykdymą, stebės situaciją rinkoje ir priims atitinkamus sprendimus dėl papildomų mokesčių taikymo, siekdama išlaikyti nacionalinių judriojo telefono ryšio paslaugų kainų stabilumą ir tik tokio dydžio, kiek reikia šių paslaugų teikėjų patiriamiesiems nuostoliams kompensuoti.

2019 m. RRT tęs situacijos rinkoje stebėseną ir priežiūrą, siekdama nustatyti, ar judriojo ryšio operatoriai vykdo Reglamento Nr. 531/2012 ir Reglamento Nr. 2015/2120 nuostatas, ar elektroninių ryšių paslaugų gavėjai nėra diskriminuojami, ar teikiant paslaugas ir atsiskaitant tarp operatorių nėra taikomos diskriminacinės nuostatos. 2019 m. Tarnybos atstovai taip pat aktyviai dalyvaus sprendžiant kitas praktines Reglamento Nr. 531/2012 ir Reglamento Nr. 2015/2120 taikymo problemas ir, jei reikės, operatyviai reaguos į šalies operatorių veiksmus ir (ar) ketinimus rinkoje.

Siekdama užtikrinti Elektromagnetinio suderinamumo techniniame reglamente ir Radijo ryšio įrenginių techniniame reglamente nustatytų reikalavimų laikymąsi, RRT 2019–2021 m. vykdys radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų rinkos priežiūrą, kad į Lietuvos Respublikos rinką būtų tiekiami Reglamentuose nustatytus reikalavimus atitinkantys radijo ryšio įrenginiai ir aparatai.

2019 m. RRT pradės statyti specialiosios paskirties pastatą Kauno m., Želvos g. 12, ir jame įrengs dar vieną beaidę kamerą, kuri bus skirta elektromagnetinės spinduliuotės bandymams atlikti. Tai padidins Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyriaus pajėgumą, nes vienu metu bus galima vykdyti tiek elektromagnetinės spinduliuotės, tiek elektromagnetinio suderinamumo bandymus, taip pat sutrumpins bandymų atlikimo terminus.

Svarbiausia Tarnybos pašto paslaugos reguliavimo srityje 2019 m. toliau išliks pašto paslaugos naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsauga. Ši veikla apims pašto paslaugos, įskaitant universaliosios pašto paslaugos, teikimo priežiūrą: naudotojų konsultavimą ir skundų nagrinėjimą, pašto paslaugos teikėjų konsultavimą, universaliosios pašto paslaugos teikimo sąlygų laikymosi priežiūrą, universaliosios pašto paslaugos kokybės rodiklių stebėseną ir kitas susijusias funkcijas.

RRT, įgyvendindama 2018 m. balandžio 18 d. priimto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų nuostatas, kaupis Lietuvos Respublikos siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų statistinę informaciją ir vertins tarptautinių siuntinių pristatymo kainas. Minėtą statistinę informaciją RRT teiks EK, kuri apibendrintą visų ES šalių informaciją skelbs tam skirtoje interneto svetainėje.

Įgyvendindama 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, (toliau – eIDAS reglamentas) nuostatas, RRT 2019 m. vykdys patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigos ir įstaigos, atsakingos už nacionalinio patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą, funkcijas, tobulins šiai veiklai vykdyti reikalingas skaitmenines priemones, stiprins vartotojų informavimą. RRT, vadovaudamasi eIDAS reglamento 19 straipsnio 3 dalimi ir siekdama užtikrinti patikimumo užtikrinimo paslaugų patikimumą, Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūrai (angl. *European Network and Information Security Agency*) (toliau – ENISA) teiks informaciją apie iš patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų gautus pranešimus dėl saugumo ar vientisumo pažeidimų, tvarkys elektroninės formos nacionalinį patikimajį sąrašą (angl. *Trusted Services List, TSL*).

RRT kartu su Informacinės visuomenės plėtros komitetu prie Ūkio ministerijos, asociacija „Langas į ateitį“, Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 2018 m. pradėjo vykdyti projektą „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“, kuriuo siekiama skatinti Lietuvos gyventojus įgyti reikalingų įgūdžių efektyviai, įvairiapusiškai, saugiai ir atsakingai naudotis internetu, į šias veiklas aktyviai įtraukiant vietos bendruomenes. Vykdydama šį projektą, RRT 2019 m. parengs mokomąją medžiagą apie patikimumo užtikrinimo paslaugas, elektroninį parašą bei saugų naudojimąsi internetu ir papildys šia informacija tikslines elektroninio parašo ir susijusių patikimumo užtikrinimo paslaugų bei saugaus naudojimosi internetu tematikai skirtas interneto svetaines, taip pat aprūpins dalį potencialių elektroninio parašo naudotojų techninėmis priemonėmis, reikalingomis pasirašant elektroniniu parašu – lustinių kortelių skaitytuvais.

II. Investicijų į naujos kartos plačiajuosčio belaidžio ryšio tinklus bei pažangių technologijų ir paslaugų darnios plėtros skatinimas

2017 m. gegužės 17 d. buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2017/899 dėl 470–790 MHz dažnių juostos naudojimo Sąjungoje (toliau – Sprendimas 2017/899), kuriuo ES valstybės narės iki 2020 m. birželio 30 d. įpareigosios sudaryti sąlygas naudoti 694–790 MHz (toliau – 700 MHz) radijo dažnių juostą antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, o iki 2030 m. užtikrinti, kad 470–694 MHz radijo dažnių juostą būtų galima naudoti transliavimo paslaugoms, įskaitant nemokamą televiziją. Sprendime 2017/899 nustatyta, kad terminas sudaryti sąlygas naudoti 700 MHz radijo dažnių juostą antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, gali būti atidėtas ne ilgiau kaip dvejiems metams, t. y. iki 2022 m. birželio 30 d.

RRT, gyvendindama Sprendimo 2017/899 nuostatas, 2019 m. vykdys pasirengimo atlaisvinti 700 MHz radijo dažnių juostą nuo televizijos transliavimo paslaugų darbus, sieks, kad su Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos telekomunikacijų administracijomis būtų susitarta, kokiomis sąlygomis 700 MHz radijo dažnių juosta bus naudojama plačiajuosčio judriojo ryšio tinklams plėtoti.

2015 m. gegužės 28 d. EK priėmė įgyvendinimo sprendimą (ES) 2015/750 dėl 1452–1492 MHz dažnių juostos suderinimo antžeminėms sistemoms, tinkamoms elektroninio ryšio paslaugoms teikti Sąjungoje (toliau – Sprendimas 2015/750). Pažymėtina, kad radijo ryšio plėtra šioje radijo dažnių juostoje gali būti sunkiai vykdoma ar iš viso negalima dėl užsienio valstybėse veikiančių aeronautikos navigacijos sistemų. Tarnybos pateikti siūlymai Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos telekomunikacijų administracijoms dėl 1452–1492 MHz radijo dažnių juostos naudojimo, siekiant, kad Lietuvoje 1452–1492 MHz radijo dažnių juosta galėtų būti naudojama pagal Sprendime 2015/750 nustatytus parametrus arba bent kad nuokrypis nuo šių parametrų būtų kuo mažesnis, kol kas nesulaukė pritarimo, todėl 2019 m. RRT sieks susitarti ir surasti visoms pusėms tinkamą sprendimą. Tikimasi, kad dalyje 1427–1518 MHz radijo dažnių juostos galės būti diegiami naujos kartos plačiajuosčio ryšio tinklai.

2019 m. pabaigoje vyks ITU Pasaulinė radijo ryšio konferencija (angl. *World Radio Conference, WRC-19*), kurios tikslas – peržiūrėti ir, jei yra poreikis, patikslinti ITU Radijo reglamentus bei tarptautines sutartis, nustatančias radijo spektro ir stacionarias ir nestacionarias palydovines stotis. 2019 m. RRT dalyvaus svarstant radijo dažnių juostų identifikavimo IMT (angl. *International Mobile Telecommunications*) sistemoms, įskaitant galimus papildomus radijo dažnių paskyrimus judriajai tarnybai naudoti pirmine teise, klausimus.

RRT, užtikrindama visų Lietuvoje veikiančių radijo ryšio sistemų elektromagnetinį suderinamumą ne tik šalies viduje, bet ir su kaimyninėmis valstybėmis, dalyvaus tarptautinėse derybose dėl judriojo ryšio stočių koordinavimo sąlygų nustatymo pasienio teritorijose. RRT dės visas pastangas, kad ES mastu harmonizuotos radijo dažnių juostos galėtų būti naudojamos Lietuvoje veikiančių operatorių kuo palankesnėmis sąlygomis ir taip prisidės prie investicijų į naujos kartos plačiajuosčio belaidžio ryšio tinklus bei pažangių technologijų ir darnios paslaugų plėtros skatinimo.

2018 m. birželio 6 d. trišalių derybų tarp EK, Europos Parlamento ir ES metu buvo pasiektas galutinis politinis susitarimas dėl Europos elektroninių ryšių kodekso (toliau – Kodeksas), kuriuo siekiama efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo sparčiai augant didelės spartos ir pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikiui. Kodekse ypatingas dėmesys skiriamas didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų plėtočiai ir siekiama stiprinti Europos skaitmeninę ekonomiką ir konkurencingumą, patenkinti sparčiai augantį rinkos poreikį visuotiniam didelės spartos ir talpos (angl. *very-high-capacity, VHC*) ryšiui, taip pat atsižvelgti į sparčius rinkos bei technologinius pokyčius ir siekti efektyvesnio teisinio reglamentavimo. Įgyvendinant Kodekse įtvirtintas nuostatas, RRT 2019 m. turės keisti nacionalinius teisės aktus.

III. Veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto sektoriuje užtikrinimas ir galimybių piktnaudžiauti įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje užkirtimas

2016 m. gruodžio 14 d. patvirtinta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2370, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/34/ES, kiek tai susiję su keleivių vežimo geležinkeliais valstybės viduje paslaugų rinkos atvėrimu ir geležinkelių infrastruktūros valdymu, sudaranti vadinamąjį 4-ąjį ES geležinkelių transporto teisės aktų paketą. Ši direktyva nustatė naujus reikalavimus, privalomus įgyvendinti ES valstybių narių geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos nepriklausomumo, nešališkumo ir finansinio skaidrumo užtikrinimo srityse. Atsižvelgiant į tai, Susisiekimo ministerija inicijavo GTK pakeitimą, kurį priėmus, 2019 m. RRT turės parengti naujus teisės aktus, susijusius su geležinkelių transporto rinkos reguliavimu, ir užtikrinti nediskriminacinės prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros sąlygas ir veiksmingą konkurenciją geležinkelių transporto sektoriuje.

RRT, siekdama, kad būtų užkirsta bet kokia viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir (ar) geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių galimybė piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje, privalės rengti naujus ir, esant poreikiui, koreguoti esamus geležinkelių transporto rinkos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus. Įgyvendinant naują geležinkelių transporto sektoriaus reguliavimo sistemą, bus skatinama konkurencija geležinkelių transporto rinkoje, investicijos į viešosios geležinkelių infrastruktūros plėtrą ir inovacijos, dėl ko geležinkelių transporto paslaugų gavėjai patirtų konkrečią naudą. RRT taip pat sieks, kad būtų užtikrinamos galimybės ir sąlygos įsiliesti į ES geležinkelių transporto rinką, o ūkio subjektai Lietuvoje galėtų veikti esant toms pačioms reguliavimo sąlygoms kaip ir kitose ES šalyse.

IV. Atlyginimo už registro dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis užtikrinimas

RRT, įgyvendindama šį prioritetą, 2019 m. turės užtikrinti, kad atlyginimų dydžiai už registro dokumentų teikimą atitiktų realias šios veiklos sąnaudas, o sąnaudos, patirtos dėl neatlygintino registruojamų dokumentų teikimo, būtų tinkamai apskaičiuotos. 2019 m. RRT rinks ir nustatytais terminais skelbs apibendrintą informaciją apie Atlyginimo už dokumentų teikimą apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą.

13 STRATEGINIŲ TIKSLŲ EFEKTO VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2018 M.

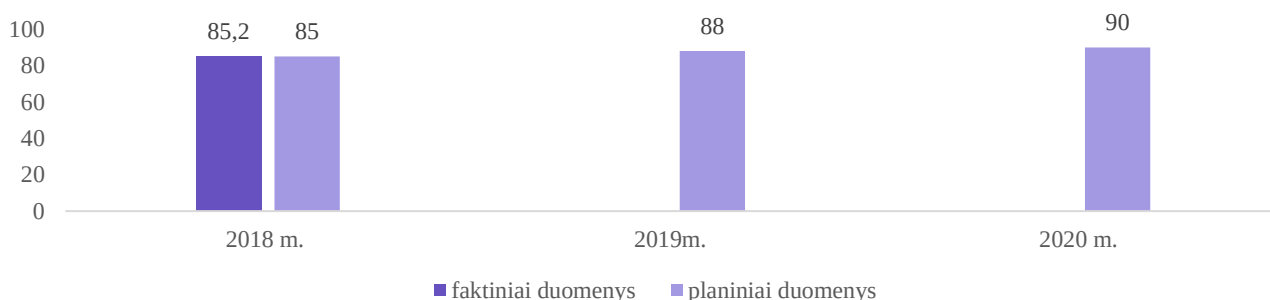
I strateginis tikslas – didinti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių ir pašto srityse, užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą ir apsaugoti IRT ir pašto paslaugų naudotojų teises, taip spartinant skaitmeninės visuomenės plėtrą.

RRT I strateginį tikslą įgyvendina vykdydama Ryšių valdymo ir kontrolės programą, kuri yra tęstinė (pradėta vykdyti 2001 m. ir buvo tęsiama 2018 m.).

I strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijų vykdymas 2018 m.				
Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2018 planinė reikšmė	2018 m. faktinė reikšmė	Kriterijaus įvykdymas
E-01-01	Namų ūkių, turinčių galimybę naudotis 30 Mb/s ir spartesnio duomenų perdavimo paslauga, teikiama naudojant belaidžio ryšio technologijas, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių)	85	85,2	100
E-01-02	Aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų, kurie naudojami duomenų perdavimo LTE tinklu paslaugomis, dalis (proc. nuo visų aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų)	40	45,8	115
E-01-03	Namų ūkių, besinaudojančių 30 Mb/s ir spartesnio interneto prieiga, teikiama naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių)	48	44,2	92
E-01-04	Pašto paslaugos rinkos augimas pagal pajamas (proc., palyginti su ankstesniais metais)	4,8	16,3	340
E-01-05	Interneto prieigos paslaugų teikėjų tinkluose ir elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjų informacinėse sistemose pastebėtų kenkimo veikloje dalyvaujančių ar turinčių ypatingos svarbos saugumo spragų tų pačių IP adresų skaičiaus mažėjimas (pasikartojančių IP adresų dalis, proc. nuo bendro kenkimo veikloje dalyvaujančių IP adresų skaičiaus)	50	Konsolidavus valstybės kibernetinio saugumo ir elektroninės saugos funkcijas, CERT-LT funkcijos 2018-03-01 perduotos Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui (NKSC), todėl 2018 m. faktinės reikšmės RRT negali nurodyti.	-
E-01-06	Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus augimas (proc., palyginti su ankstesniais metais)	5	-1,9	-138

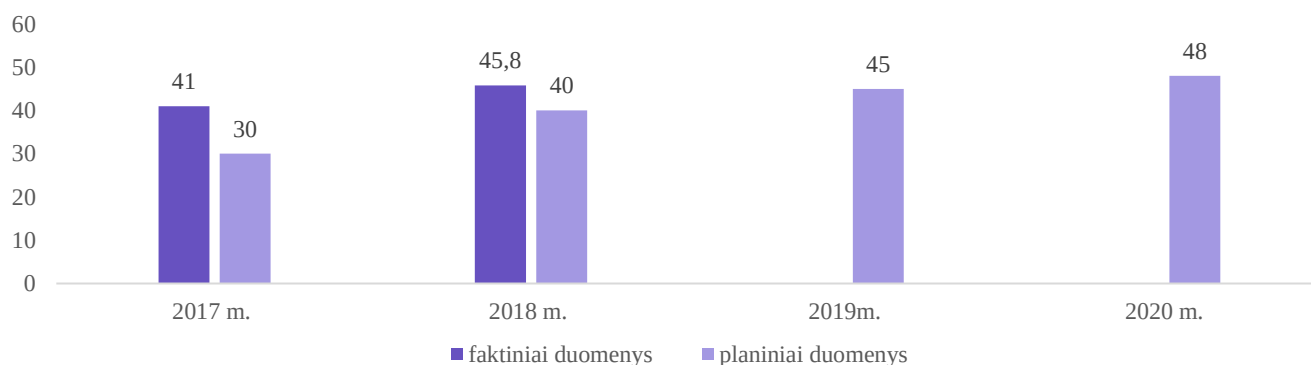
Efekto vertinimo kriterijus E-01-01 – namų ūkių, turinčių galimybę naudotis 30 Mb/s ir spartesnio duomenų perdavimo paslauga, teikiama naudojant belaidžio ryšio technologijas, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių) – leidžia įvertinti didelės duomenų perdavimo spartos belaidžių radijo ryšio tinklų plėtrą Lietuvoje bei parodo šių tinklų

prieinamumą visuomenei. 2018 m. faktinė reikšmė pagrįsta bandomaisiais LTE greitaveikos skaičiavimais naudojant naują (ne iki galo suderintą) sklaidimo modelį, yra preliminarai ir ateityje gali skirtis. Reikšmė gauta darant prielaidą, kad LTE tinklo apkrovos lygis 50 proc. Kriterijus įvykdytas **100 proc.** (žr. 1 pav.).

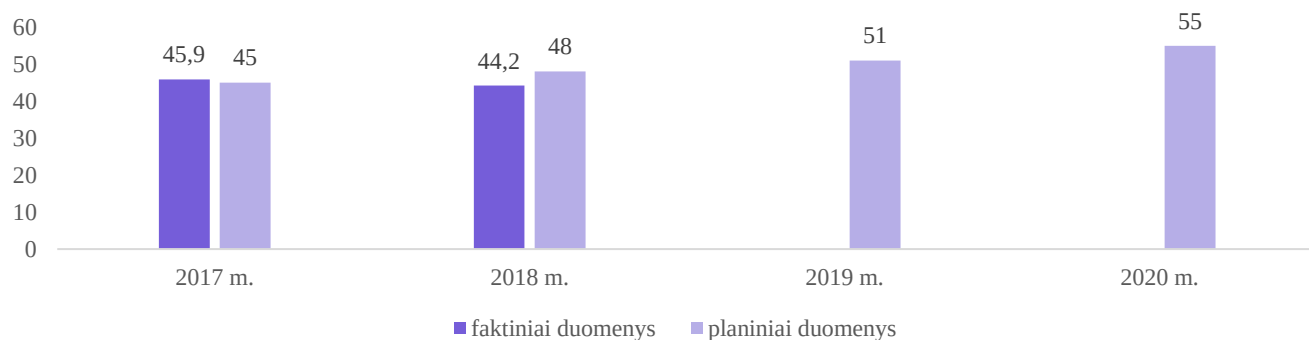
1 pav. Efekto kriterijus E-01-01 – namų ūkių, turinčių galimybę naudotis 30 Mb/s ir spartesnio duomenų perdavimo paslauga, teikiama naudojant belaidžio ryšio technologijas, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių)

Efekto vertinimo kriterijus E-01-02 – aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų, kurie naudojami duomenų perdavimo LTE tinklu paslaugomis, dalis (proc. nuo visų aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų) – parodo RRT veiksmų efektyvumą, užtikrinant pažangių elektroninių ryšių paslaugų įperkamumą. Kriterijus įvykdytas **115 proc.** (žr. 2 pav.).

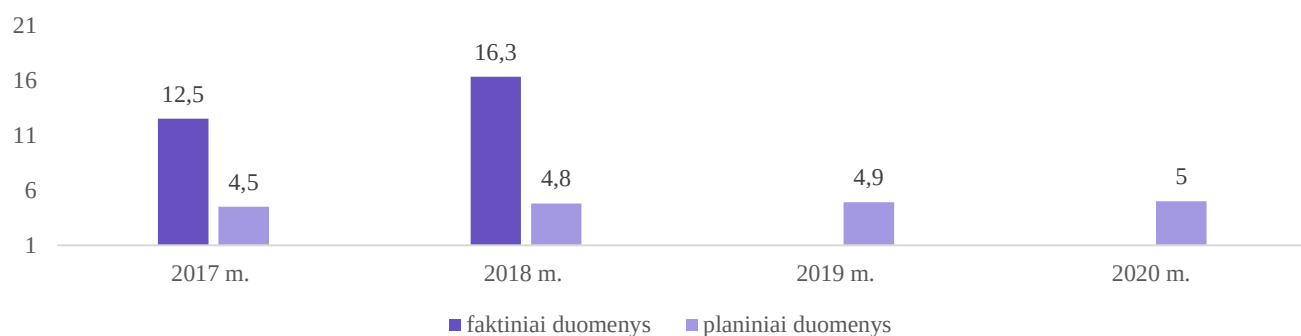
2 pav. Efekto kriterijus E-01-02 – aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų, kurie naudojami duomenų perdavimo LTE tinklu paslaugomis, dalis (proc. nuo visų aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų)

Efekto vertinimo kriterijus E-01-03 – namų ūkių, besinaudojančių 30 Mb/s ir spartesnio interneto prieiga, teikiama naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių) – parodo, kaip kinta pažangių elektroninių ryšių paslaugų naudojimas. Vadovaujantis šiuo kriterijumi RRT veikla nukreipiama į sritis, kurios padidintų paslaugų prieinamumą ir įperkamumą. Plačiajuosčio interneto prieigos paslaugų abonentų, kuriems paslaugos buvo teikiamos naudojant belaidžio ryšio technologiją WIMAX, perėjimas prie LTE platformos nulėmė, kad paslaugų abonentų, kurie 2018 m. naudojo fiksuotojo ryšio technologijomis, skaičius sumažėjo 1,3 proc. ir 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 788,4 tūkst. Kriterijus įvykdytas **92 proc.** (žr. 3 pav.).

3 pav. Efekto kriterijus E-01-03 – namų ūkių, besinaudojančių 30 Mb/s ir spartesnio interneto prieiga, teikiama naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių)

Efekto vertinimo kriterijus E-01-04 – pašto paslaugos rinkos augimas pagal pajamas (proc., palyginti su ankstesniais metais) – parodo pašto paslaugos rinkos kitimą pagal pajamas. Tai leidžia analizuoti duomenis, rengti duomenų palyginamąsias ataskaitas ir pan. Pašto paslaugos rinkos, vertinant pagal pajamas, augimą paskatino pažangios elektroninių ryšių priemonės, dėl kurių pirkimas internetu tampa kasdienės gyventojų veiklos dalimi. Manytina, kad pašto sektoriaus augimą lėmė dėl didėjančios elektroninės prekybos apimčių bei emigracijos masto išaugę siuntinių srautai ir pasikeitę (padidėję) paslaugų tarifai. Kriterijus įvykdytas **340 proc.** (žr. 4 pav.).

4 pav. Efekto kriterijus E-01-04 – pašto paslaugos rinkos augimas pagal pajamas (proc., palyginti su ankstesniais metais)

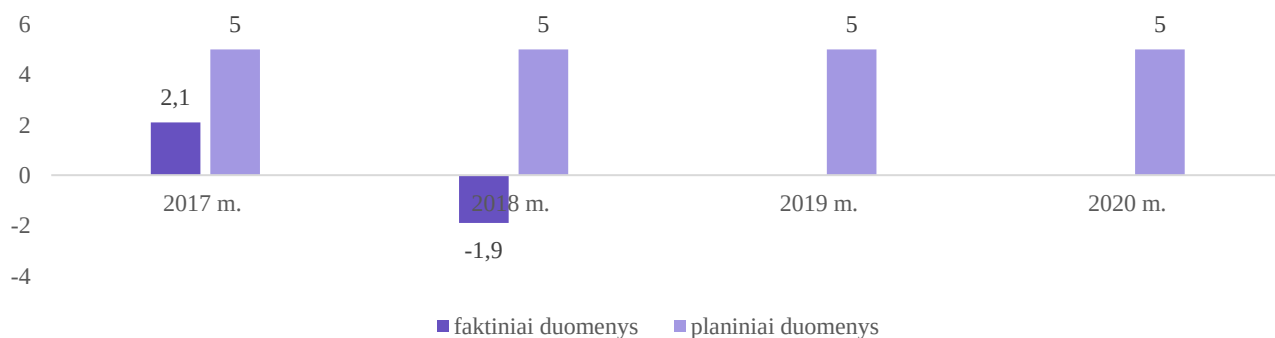
Efekto vertinimo kriterijus E-01-05 – interneto prieigos paslaugų teikėjų tinkluose ir elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjų informacinėse sistemose pastebėtų kenkimo veikloje dalyvaujančių ar turinčių ypatingos svarbos saugumo spragų tų pačių IP adresų skaičiaus mažėjimas (pasikartojančių IP adresų dalis, proc. nuo bendro kenkimo veikloje dalyvaujančių IP adresų skaičiaus) – leidžia įvertinti interneto prieigos paslaugos ir elektroninės informacijos prieglobos paslaugos teikėjų veiksmus, šalinant anksčiau kenkimo veikloje pastebėtus IP adresus ir stabdant jų aktyvumą. 2018 m. faktinių duomenų RRT neturi, kadangi, konsolidavus valstybės kibernetinio saugumo ir elektroninės saugos funkcijas, CERT-LT funkcijos 2018 m. kovo 1 d. perduotos NKSC (žr. 5 pav.).

5 pav. Efekto kriterijus E-01-05 – interneto prieigos paslaugų teikėjų tinkluose ir elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjų informacinėse sistemose pastebėtų kenkimo veikloje dalyvaujančių ar turinčių ypatingos svarbos

saugumo spragų tų pačių IP adresų skaičiaus mažėjimas (pasikartojančių IP adresų dalis, proc. nuo bendro kenkimo veikloje dalyvaujančių IP adresų skaičiaus)

Efekto kriterijus E-01-06 – patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus augimas (proc., palyginti su ankstesniais metais) – parodo patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus pokytį per ataskaitinius metus. Didinant mobiliojo elektroninio parašo saugumo lygį ir atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, bei į Lietuvos Respublikos teisės aktus, iki 2018 m. liepos 1 d. visi mobiliojo elektroninio parašo naudotojai turėjo pasikeisti SIM korteles į naujus saugumo reikalavimus atitinkančias SIM korteles. Šio pasikeitimo metu dauguma Lietuvoje veikiančių judriojo ryšio operatorių atsisakė VĮ Registrų centro teikiamų mobiliojo elektroninio parašo sertifikatų sudarymo paslaugų ir pradėjo naudotis analogiškoms Estijos paslaugų teikėjo „SK ID Solutions AS“ paslaugomis. Tai turėjo įtakos kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus sumažėjimui Lietuvoje. Taip pat mažiau kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų su asmens tapatybės kortelėmis išdavė Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, todėl bendras Lietuvos išduotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų sertifikatų skaičius 2018 m. sumažėjo 1,9 proc. iki 926 164 (2017 m. buvo 944 127 galiojančių sertifikatų). Kriterijus neįvykdytas 138 proc. (žr. 6 pav.).

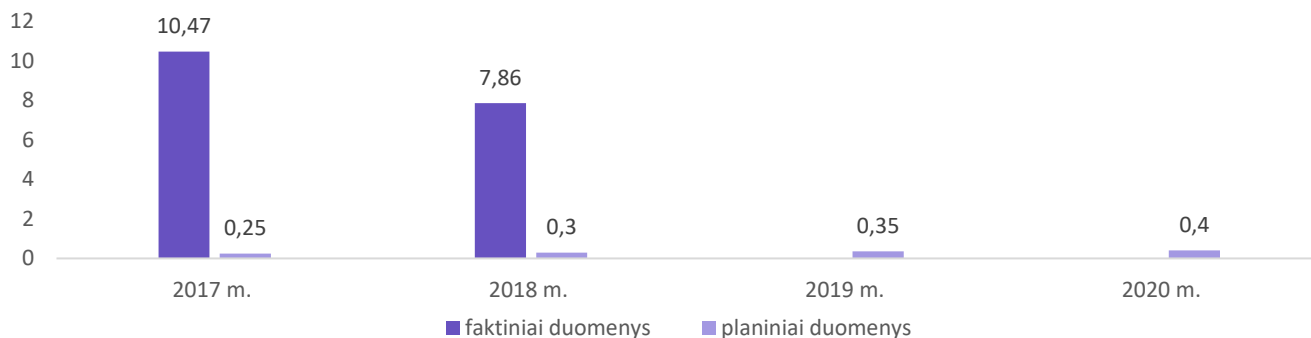
6 pav. **Efekto kriterijus E-01-06** – patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus augimas (proc., palyginti su ankstesniais metais)

II strateginis tikslas – siekti, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje sąlygos ir būtų užkirsta galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelio įmonėms (vežėjams), geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje.

RRT II strateginį tikslą įgyvendina vykdydama Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programą, kuri pradėta vykdyti 2017 m.

II strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijaus vykdymas 2018 m.				
Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2018 m. planinė reikšmė	2018 m. faktinė reikšmė	Kriterijaus įvykdymo procentas
E-02-01	1. Geležinkelių transporto rinkos augimas pagal pervežtų krovinių kiekį (proc., palyginti su ankstesniais metais).	0,3	7,86	2620

Efekto vertinimo kriterijus E-02-01 – geležinkelių transporto rinkos augimas pagal pervežtų krovinių kiekį (proc., palyginti su ankstesniais metais) – parodo geležinkelių transporto rinkos kitimą pagal pervežtų krovinių kiekį ir sudaro galimybę įvertinti rinkos būklę ir tendencijas. Pagal 2018 m. faktinius duomenis, geležinkelių transporto rinka pagal pervežtų krovinių kiekį, palyginti su 2017 m., dėl padidėjusių krovinių gabenimo geležinkelių transportu apimčių išaugo **7,86** proc.. Padidėjimui įtakos turėjo išaugęs krovinių tranzito per Lietuvos Respublikos teritoriją srautas, taip pat dėl išaugusio importo padidėjęs krovinių vežimo srautas į Klaipėdos uostą. Pažymėtina, kad iki RRT paskyrimo geležinkelių transporto rinkos reguliuotoju 2017 m. nebuvo renkama geležinkelių transporto rinkos statistika, todėl RRT sudėtinga prognozuoti šio kriterijaus reikšmę. Kriterijus įvykdytas **2 620 proc.** (žr. 7 pav.).

7 pav. **Efekto vertinimo kriterijus E-02-01** – geležinkelių transporto rinkos augimas pagal pervežtų krovinių kiekį (proc., palyginti su ankstesniais metais)

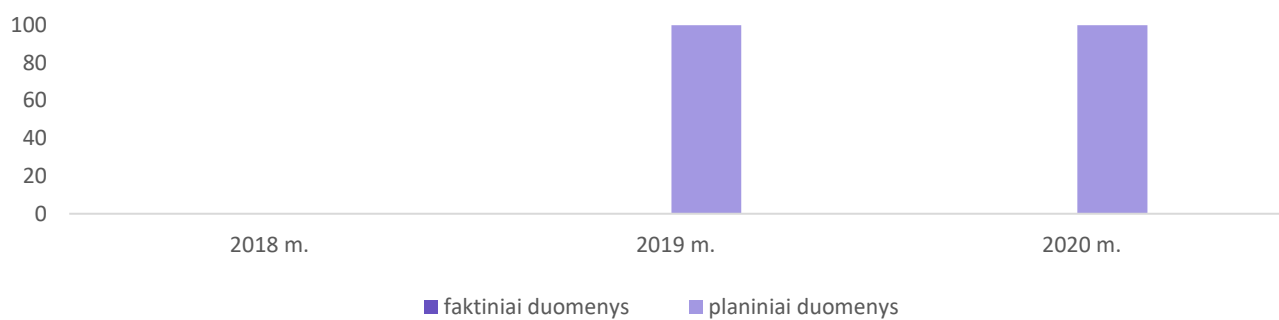
III strateginis tikslas – užtikrinti atlyginimo už registro objektų registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūrą

RRT III strateginį tikslą įgyvendina vykdydama Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programą, kuri pradėta vykdyti 2018 m.

III strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijaus vykdymas 2018 m.				
Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2018 m. planinė reikšmė	2018 m. faktinė reikšmė	Kriterijaus įvykdymo procentas
E-03-01	Išvadų, pateiktų dėl atlyginimo dydžių pagrįstumo sąnaudomis, dalis (proc. nuo pateiktų prašymų)	-	-	-

Efekto vertinimo kriterijus E-03-01 – išvadų, pateiktų dėl atlyginimo dydžių pagrįstumo sąnaudomis, dalis (proc. nuo pateiktų prašymų) – leidžia įvertinti RRT pateiktų išvadų dėl atlyginimo dydžių pagrįstumo sąnaudomis dalį, lyginant su bendrai pateiktų prašymų pateikti išvadą skaičiumi. 2018 m. faktinių duomenų RRT neturi, kadangi 2018 m. RRT vykdė parengiamuosius darbus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 patvirtinto Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro duomenų, registro informacijos, registrai pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) nuostatų įgyvendinimo. Vadovaujantis Aprašo 4.1 papunkčio nuostatomis, institucijos dokumentus dėl atlyginimo už dokumentų teikimą apskaičiavimo pirmą kartą RRT pradės teikti nuo 2019 m. vasario 1 d. (žr. 8 pav.).

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos 2018 m. veiklos ataskaita

8 pav. Efekto kriterijus E-03-01 – išvadų, pateiktų dėl atlyginimo dydžių pagrįstumo sąnaudomis, dalis (proc. nuo pateiktų prašymų)

14 1 PRIEDAS. RYŠIŲ VALDYMO IR KONTROLĖS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2018 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2018 m. planinė reikšmė	2018 m. faktinė reikšmė	Kriterijaus įvykdymas
	1 tikslas – užtikrinta veiksminga ir skaidri konkurencija elektroninių ryšių ir pašto paslaugų rinkose			
R-01-81-01-01	Alternatyvių viešųjų fiksatoriaus ryšio tinklų ir paslaugų teikėjų rinkos dalis (rinką vertinant pagal galutinių paslaugų gavėjų skaičių, proc.)	11,75	17,1	146
R-01-81-01-02	Pašto paslaugos teikėjų (išskyrus AB Lietuvos pašta) rinkos dalis (rinką vertinant pagal pajamas, proc.)	63	66,5	106
R-01-81-01-03	Alternatyvių plačiajuostės interneto prieigos, teikiamos naudojant fiksatoriaus ryšio technologijas, paslaugų teikėjų rinkos dalis (rinką vertinant pagal galutinių paslaugų gavėjų skaičių, proc.)	55	48,0	87
	1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad elektroninių ryšių ir pašto sektoriuose nebūtų konkurencijos iškreipimų ir ribojimų			
P-01-81-01-01-01	Atlikta patikrinimų, kaip didelę įtaką rinkoje turintys ūkio subjektai laikosi jiems nustatytų įpareigojimų (proc. nuo nustatytų įpareigojimų)	100	100	100
P-01-81-01-01-02	Pagal Europos Komisijos rekomendaciją 2014/710/ES ir kitų rinkų, kurioms gali būti taikomas <i>ex ante</i> reguliavimas, atliktų tyrimų skaičius (vnt.)	1	0	0
P-01-81-01-01-03	Pagal Tarnybos kompetenciją nustatytais terminais perkeltų į nacionalinę teisę ir įgyvendintų ES teisės aktų dalis (proc. nuo reikalingų perkelti ir įgyvendinti teisės aktų)	99	80	81
P-01-81-01-01-04	Abonentų, pasinaudojusių numerio perkėlimo galimybe, dalis (proc. nuo aktyvių abonentų skaičiaus)	31	34	110
P-01-81-01-01-05	Išnagrinėtų pranešimų dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo pažeidimų dalis (proc. nuo gautų pranešimų apie pažeidimus)	100	94	94
P-01-81-01-01-06	Atliktų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų planinių patikrinimų skaičius (vnt.)	19	14	74
P-01-81-01-01-07	Atliktų pašto paslaugos teikėjų, įskaitant jų skyrius, planinių patikrinimų skaičius (vnt.)	16	13	81
	2 tikslas – pagal Tarnybos kompetenciją užtikrinta IRT ir pašto paslaugų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsauga			
R-01-81-02-01	Elektroninių ryšių paslaugų gavėjų (vartotojų) ir pašto paslaugos naudotojų skundų dėl paslaugų kokybės dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	19	13,7	72

R-01-81-02-02	Radio ryšio įrenginių tipų, atitinkančių RRĮ reglamento administracinius reikalavimus, dalis (proc. nuo patikrintų įrenginių tipų)	70	61	87
R-01-81-02-03	Elektrinių ir elektroninių aparatų tipų, atitinkančių EMS reglamento administracinius reikalavimus, dalis (proc. nuo patikrintų aparatų tipų)	72	90	125
R-01-81-02-04	Nuolat stebimų ypatingos svarbos Lietuvos elektroninių ryšių ir interneto tinklų infrastruktūros ir Lietuvos kibernetinės erdvės elementų dalis (proc. nuo visų elementų skaičiaus)	100	Funkcijos perduotos NKSC	Funkcijos perduotos NKSC
R-01-81-02-05	Elektroninio parašo nuotolinio mokymo sistemos vartotojų skaičiaus augimas (proc., palyginti su praėjusiais metais)	5	1,4	28
	2 tikslo 1 uždavinys – stiprinti elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumą, elektroninių ryšių tinklų patikimumą ir atsparumą			
P-01-81-02-01-01	Ištirtų elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumo incidentų dalis (proc. nuo gautų pranešimų apie incidentus)	100	Funkcijos perduotos NKSC	Funkcijos perduotos NKSC
P-01-81-02-01-02	Interneto svetainėse www.esaugumas.lt ir www.cert.lt paskelbtų pranešimų elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumo klausimais skaičius (vnt.)	30	15	50
P-01-81-02-01-03	Ištirtų pranešimų apie interneto svetaines, platinančias neskelbtiną informaciją arba pažeidžiančias ribojamos informacijos platinimo tvarką, dalis (proc. nuo gautų pranešimų į interneto karštąją liniją)	100	100	100
P-01-81-02-01-04	Paskelbtų pranešimų apie viešo naudojimo kompiuterių tinkluose neskelbtinos informacijos kontrolės ir ribojamos viešosios informacijos platinimo tvarkos pažeidimus skaičius (vnt.)	4	4	100
P-01-81-02-01-05	Išnagrinėtų prašymų dėl filtravimo priemonių aprobavimo dalis (proc. nuo gautų prašymų)	100	Prašymų negauta	-
	2 tikslo 2 uždavinys – elektroninių ryšių ir pašto paslaugų, įskaitant universaliasias paslaugas, teikimo priežiūra			
P-01-81-02-02-01	Pagal Tarnybos kompetenciją išnagrinėtų IRT ir pašto paslaugų gavėjų, įskaitant vartotojus, skundų dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	100	94	94
P-01-81-02-02-02	Kabelinės televizijos tinklų (KTV) planinių patikrinimų skaičius (vnt.)	20	20	100
P-01-81-02-02-03	Operatorių tinklų, kuriuose vykdoma paslaugų kokybės rodiklių stebėseną skaičius (vnt.)	5	5	100
	2 tikslo 3 uždavinys – užtikrinti Lietuvos rinkoje esančių radio ryšio įrenginių atitiktį privalomiems RRĮ reglamento reikalavimams bei elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktį EMS reglamento reikalavimams			

P-01-81-02-03-01	Patikrintų radijo ryšio įrenginių atitikties RRĮ Reglamento administraciniais reikalavimams tipų skaičius (vnt.)	71	71	100
P-01-81-02-03-02	Patikrintų elektrinių ir elektroninių aparatų atitikties EMS reglamento administraciniais reikalavimams tipų skaičius (vnt.)	32	35	109
P-01-81-02-03-03	Radijo ryšio įrenginių, paimtų iš rinkos ir pateiktų laboratoriniams bandymams, siekiant nustatyti, ar tenkina RRĮ Reglamento esminius reikalavimus, tipų skaičius (vnt.)	22	26	118
P-01-81-02-03-04	Elektrinių ir elektroninių aparatų, paimtų iš rinkos ir pateiktų laboratoriniams bandymams, siekiant nustatyti, ar tenkina EMS reglamento esminius reikalavimus, tipų skaičius (vnt.)	17	28	165
P-01-81-02-03-05	Atliktų radijo ryšio įrenginių atitikties RRĮ Reglamento esminiams reikalavimams (efektyvaus radijo spektro naudojimo ir elektromagnetinio suderinamumo) vertinimų ir išduotų bandymų ataskaitų skaičius (vnt.)	50	60	120
P-01-81-02-03-06	Atliktų elektrinių ir elektroninių aparatų atitikties EMS reglamento esminiams reikalavimams vertinimų ir išduotų bandymų ataskaitų skaičius (vnt.)	85	103	121
	2 tikslo 4 uždavinys – vykdyti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir jų teikiamų patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūrą			
P-01-81-02-04-01	Pagal Tarnybos kompetenciją išnagrinėtų asmenų skundų dėl patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	100	100	100
P-01-81-02-04-02	Suteiktos metodinės pagalbos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams dalis (proc. nuo visų gautų paklausimų)	100	100	100
P-01-81-02-04-03	Suteiktų konsultacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų naudotojams dalis (proc. nuo visų gautų paklausimų)	100	100	100
	3 tikslas – sudarytos sąlygos ilgalaikėms investicijoms į elektroninių ryšių infrastruktūrą ir pažangiai IRT plėtrai			
R-01-81-03-01	Ketvirtosios kartos (4G) judriojo radijo ryšio tinklų vidutinio stiprumo ryšių aprėpiama Lietuvos Respublikos teritorijos dalis (proc. nuo visos Lietuvos Respublikos teritorijos)	75	87	116
R-01-81-03-02	Paskirtos ES mastu suderintos radijo dažnių juostos plotis (MHz)	948	911	96
R-01-81-03-03	Užregistruotų plačiajuostės prieigos judriojo radijo ryšio radijo stočių skaičius (vnt.)	900 0	13 132	146
	3 tikslo 1 uždavinys – vykdyti radijo dažnių (kanalų) valdymą, jų naudojimo priežiūrą, įskaitant stebėseną, kitų elektroninių ryšių išteklių valdymą			
P-01-81-03-01-01		95	100	105

	Išduota leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus) judriojo radijo ryšio vidaus tinkluose (proc. nuo gautų prašymų)			
P-01-81-03-01-02	Išduota leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus) fiksuotosios tarnybos radijo ryšio stotyse (proc. nuo gautų prašymų)	80	100	125
P-01-81-03-01-03	Išduota leidimų eksperimentiniam radijo dažnių (kanalų) naudojimui (proc. nuo gautų prašymų)	90	94	104
P-01-81-03-01-04	Atlikta naujai įrengtų radijo ir televizijos transliavimo stočių patikrinimų ir kontrolinių matavimų (proc. nuo naujai įrengtų stočių skaičiaus)	100	100	100
P-01-81-03-01-05	Radijo ir televizijos transliavimo stočių patikrinimų skaičius (vnt.)	32	58	181
P-01-81-03-01-06	Vidaus radijo ryšio tinklų patikrinimų skaičius (vnt.)	137	161	118
P-01-81-03-01-07	Ištirtų vartotojų skundų dėl radijo trukdžių dalis (proc. nuo visų gautų skundų skaičiaus)	95,5	98,2	103
	4 tikslas – integracija į ES ir tarptautinę reguliavimo erdvę ir efektyvi Tarnybos veikla			
R-01-81-04-01	Tarnybos bendrosios veiklos funkcijų koeficiento atitiktis Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolu nustatyta siektinai reikšmei	<0,3	0,24	Koeficientas neviršija siektinos reikšmės
R-01-81-04-02	ES ir tarptautinių organizacijų nuolatinių darbo grupių, komitetų, kurių veikloje užtikrinamas Tarnybos atstovavimas, skaičius (vnt.)	29	38	131
	4 tikslo 1 uždavinys – efektyvi integracija į ES ir tarptautinių organizacijų sprendimų priėmimo procesą			
P-01-81-04-01-01	Pranešimų, dokumentų projektų, Lietuvos pozicijų, parengtų ir suderintų dalyvavimui ES Tarybos, Europos Komisijos komitetuose ir darbo grupėse, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC), Europos pašto reguliuotojų grupės (ERGP), Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT), Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU), Pasaulinės pašto sąjungos (UPU) komitetuose ir darbo grupėse, Baltijos šalių reguliuotojų susitikime, kituose tarptautiniuose renginiuose, skaičius (vnt.)	38	77	203
	4 tikslo 2 uždavinys – efektyvus Tarnybos veiklos organizavimas, veiklos viešumas ir kontrolė			
P-01-81-04-02-01	Valstybės tarnautojų, per ataskaitinius metus dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, dalis (proc. nuo bendro valstybės tarnautojų skaičiaus)	85	88,5	104
P-01-81-04-02-02	Tarnyboje taikomų įteisintų pažangių personalo valdymo priemonių skaičius (vnt.)	2	2	100

P-01-81-04-02-03	Tarnybos informacinių sistemų ir jų posistemų pasiekiamumas per metus (proc. nuo viso jų darbo laiko)	90	90	100
	5 tikslas – užtikrintas įpareigojimų, kurie gali būti nustatyti operatoriams ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjams valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų aplinkybių atvejais, vykdymas			
R-01-81-05-01	Užtikrintas su elektroninių ryšių srautų priežiūra susijusių įpareigojimų vykdymas (proc.)	100	100	100
	5 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad operatoriai ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti atsižvelgiant į valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesus, taip pat ypatingų aplinkybių atvejais			
P-01-81-05-01-01	Įsigytos įrangos, naudojamos Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, dalis (proc. nuo reikalingos įsigyti)	100	100	100

Kriterijų neįvykdymo priežastys:

Kriterijus **R-01-81-01-03** įvykdytas **87 proc.** Plačiajuosčio interneto prieigos paslaugų abonentų, kuriems paslaugos buvo teikiamos naudojant belaidžio ryšio technologiją WIMAX, perėjimas prie LTE platformos nulėmė, kad paslaugų abonentų, kurie 2018 m. naudojo fiksuotojo ryšio technologijomis skaičius, sumažėjo 1,3 proc. ir 2018-12-31 sudarė 788,4 tūkst.

Kriterijus **P-01-81-01-01-02** neįvykdytas. 2018-01-18 RRT pradėjo Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimą, tačiau dėl tyrimus atliekančių darbuotojų kaitos rinkos tyrimo užbaigimas perkeltas į 2019 m. II ketv.

Kriterijus **P-01-81-01-01-03** įvykdytas **81 proc.** Nustatytais terminais į nacionalinę teisę perkelti ir (ar) įgyvendinti vėluojamas 1 ES teisės aktas – 2017-11-22 Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/2177 dėl galimybės naudotis geležinkelių paslaugų įrenginiais ir su geležinkeliais susijusiomis paslaugomis (OL 2017 L 307, p. 1). Siekiant užtikrinti nacionalinio reguliavimo atitiktį Europos Sąjungos mastu taikomai praktikai, projektas turėjo būti rengiamas, atsižvelgiant į Nepriklausomų geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų grupės (IRG-RAIL) patvirtintą Metodiką dėl principų, kuriais vadovaujantis geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriai atleidžiami nuo Europos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2177 nuostatų taikymo, kurią IRG-RAIL patvirtino tik 2019-11-16.

Kriterijus **P-01-81-01-01-05** įvykdytas **94 proc.** 2 pranešimų dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo pažeidimų nagrinėjimas persikėlė į 2019 m.

Kriterijus **P-01-81-01-01-06** įvykdytas **74 proc.** RRT, planuodama kriterijaus reikšmę atsižvelgė į praėjusių metų faktinę reikšmę, tačiau sudarant metinį planuojamų tikrinti ūkio subjektų, besiverčiančių elektroninių ryšių veikla, sąrašą, RRT vadovavosi Rizikos vertinimu pagrįstos ūkio subjektų veiklos priežiūros modeliu ir įvertinusi faktines elektroninių ryšių paslaugų teikėjų rizikingumo reikšmes, į 2018 m. planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašą įtraukė ir patikrino rizikingiausius elektroninių ryšių paslaugų teikėjus.

Kriterijus **P-01-81-01-01-07** įvykdytas **81 proc.** RRT, planuodama kriterijaus reikšmę atsižvelgė į praėjusių metų faktinę reikšmę, tačiau sudarant metinį planuojamų tikrinti pašto paslaugos teikėjų sąrašą, RRT vadovavosi Rizikos vertinimu pagrįstos ūkio subjektų veiklos priežiūros modeliu ir įvertinusi faktines pašto paslaugos teikėjų

rizikingumo reikšmės, į 2018 m. planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašą įtraukė ir patikrino rizikingiausius pašto paslaugų teikėjus.

Kriterijus **R-01-81-02-01** įvykdytas **72 proc.** Elektroninių ryšių paslaugų gavėjų (vartotojų) ir pašto paslaugos naudotojų skundų dėl paslaugų kokybės dalis 2018 m. sumažėjo, kadangi aktualesni klausimai, dėl kurių kreipėsi pareiškėjai, buvo susiję su užmokesčiais už paslaugas, sutarčių sąlygų keitimais, sutarčių nutraukimo pasekmėmis.

Kriterijus **R-01-81-02-02** įvykdytas **87 proc.** Įsigaliojus naujam RRĮ reglamentui, vykdamas rinkos priežiūrą, buvo orientuojamasi į trečiųjų šalių gamintojų gaminius, kurių didesnė nei buvo planuojama, dalis neatitiko RRĮ reglamentą reikalavimų.

Kriterijus **P-01-81-02-01-02** įvykdytas **50 proc.** Svetainėje www.esaugumas.lt buvo paskelbta 14 naujienų, susijusių su saugumu internete ir 1 straipsnis. Apie svetainėje www.cert.lt paskelbtų pranešimų skaičių RRT duomenų neturi, kadangi 2018-03-01 CERT-LT funkcijos buvo perduotos NKSC.

Kriterijai **R-01-81-02-04** ir **P-01-81-02-01-01** nebuvo vykdomi dėl valstybės kibernetinio saugumo ir elektroninės saugos funkcijų konsolidavimo, kurio metu CERT-LT funkcijos 2018-03-01 perduotos NKSC.

Kriterijus **R-01-81-02-05** įvykdytas **28 proc.** Vartotojų skaičius nežymiai augo dėl riboto mokymo sistemos, reikalaujančios technologinio ir turinio atnaujinimo, viešinimo. Mokymo sistemos turinio atnaujinimas ir jos techninio modernizavimo pirkimas numatytas 2019 m.

Kriterijus **P-01-81-02-02-01** įvykdytas **94 proc.** 2018 m. gautų IRT ir pašto paslaugų gavėjų, įskaitant vartotojus, skundų dalis persikėlė į 2019 m. I ketv., tačiau nagrinėjimas vykdomas teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais.

Kriterijus **R-01-81-03-02** įvykdytas **96 proc.** 3,6 GHz radijo dažnių juosta yra rengiama 2019 m. įvyksiančiam aukcionui, todėl vykdamas perplanavimo darbus buvo panaikinti du leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus).

15 2 PRIEDAS. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMO PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2018 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2018 m. planinė reikšmė	2018 m. faktinė reikšmė	Kriterijaus įvykdymo procentas
	1 tikslas – Sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai geležinkelių transporto rinkoje			
R-02-82-01-01	1. Nustatytais terminais pagal Tarnybos kompetenciją išnagrinėtų pareiškėjų skundų dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų veiksmų ir (ar) neveikimo, dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	100	100	100
	1 tikslo 1 uždavinys – atlikti konkurencijos geležinkelių transporto rinkoje stebėseną			
P-02-82-01-01-01	1. Parengtų ir nustatytais terminais EK pateiktų geležinkelių transporto rinkos stebėjimo ataskaitų skaičius (per metus)	1	1	100

16 3 PRIEDAS. ATLYGINIMO UŽ DUOMENŲ REGISTRAVIMĄ IR TEIKIMĄ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪROS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2018 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2018 m. planinė reikšmė	2018 m. faktinė reikšmė	Kriterijaus įvykdymo procentas
	1 tikslas – Užtikrintas atlyginimo už registro objektų registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumas sąnaudomis			
R-03-83-01-01	Išnagrinėtų prašymų dėl atlyginimo už registro objektų registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo, dalis (proc. nuo visų gautų prašymų)	-	-	-
R-03-83-01-02	Išnagrinėtų prašymų dėl neatlygintino registro objektų registravimo ir dokumentų teikimo sąnaudų pagrįstumo, dalis (proc. nuo visų gautų prašymų)	-	-	-
	1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad atlyginimų dydžiai už registro objektų registravimą ir dokumentų teikimą atitiktų realias šių veiklų sąnaudas, o sąnaudos, patirtos dėl neatlygintino registrų objektų registravimo ir dokumentų teikimo, būtų tinkamai apskaičiuotos			
P-03-83-01-01-01	Parengtų ir nustatytais terminais paskelbtų ataskaitų apie Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą skaičius (per metus) (vnt.)	1	0	0

Kriterijai **R-03-83-01-01**, **R-03-83-01-02** ir **P-03-83-01-01-01** nebuvo vykdomi, kadangi 2018 m. RRT vykdė tik parengiamuosius darbus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 patvirtinto Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) nuostatų įgyvendinimo. Vadovaujantis Aprašo 4.1 papunkčio nuostatomis, institucijos dokumentus dėl atlyginimo už dokumentų teikimą apskaičiavimo pirmą kartą RRT pradės teikti nuo 2019 m. vasario 1 d.

17 4 PRIEDAS. RRT 2018 m. finansinė ataskaita**2018 m. RRT vykdė tris programas:**

Ryšių valdymo ir kontrolės programą, kodas 01.81.

Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programą, kodas 02.82.

Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programą, kodas 03.83.

RRT trijų programų finansavimui pagal Lietuvos Respublikos 2018 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą buvo numatyta 8 430 000 Eur bendrųjų asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 3 311 000 Eur, turtui įsigyti – 2 562 000 Eur (iš jų: 1 159 000 Eur buvo numatyta valstybės biudžeto lėšų įrangai, nurodytai Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, įsigyti ir 100 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų naujos funkcijos Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros finansavimui).

2018 m. RRT pajamų įmokų planas buvo 7 171 000 Eur. Žemiau pateikiama informacija pagal kiekvieną RRT vykdytą programą.

RRT 2018 m. pajamos už suteiktas paslaugas ir atliktus darbus pagal Ryšių valdymo ir kontrolės programą

Eil. Nr.	RRT pajamų grupės	2018 m. pajamos	
		Eur	proc.
1.	Elektroninių ryšių veiklos sąlygų laikymosi priežiūra	22 736,74	0,33
2.	Pašto paslaugos teikimo sąlygų laikymosi priežiūra	17 885,27	0,26
3.	Pajamos iš konkursų ir aukcionų suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) bei telefono ryšio numerius	0	0
4.	Sąlygų naudoti radijo dažnius (kanalus), radijo stotis, sąlygų užsiimti radijo mėgėjų veikla nustatymas	117 289,95	1,72
5.	Radio dažnių (kanalų) naudojimo priežiūra, įskaitant radijo stebėseną	5 960 817,81	87,21
6.	Telefono ryšio numerių naudojimo priežiūra	646 232,27	9,46
7.	Radio ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bandymai, aparatūros ir įrenginių elektromagnetinio suderinamumo bandymai	69 298,67	1,01
8.	Kitos	416,29	0,01
9.	IŠ VISO (1+2+3+4+5+6+7+8)	6 834 677,00	100

2018 m. Ryšių valdymo ir kontrolės programos finansavimui numatyta 8 200 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 3 200 000 Eur, turtui įsigyti – 2 559 000 Eur (iš jų 1 159 000 Eur buvo numatyta valstybės biudžeto lėšų įrangai, nurodytai Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, įsigyti).

2018 m. Ryšių valdymo ir kontrolės programos pajamų įmokų planas 7041 000 Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“, ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų pajamų įmokų į valstybės biudžetą 395 000 Eur suma buvo perkelta į 2018 m. ir naudojama RRT vykdomai Ryšių valdymo ir kontrolės programai finansuoti, viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendrus asignavimus. Vadovaujantis 2018 m. rugpjūčio 16 d. patvirtinta sąmata, RRT vykdomai Ryšių valdymo ir kontrolės programai finansuoti 2018 m. iš viso numatyta 9 308 000 Eur (8 200 000 +1 108 000) – tai yra suma su ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą įskaitymais.

RRT, vadovaudamasi Elektroninių ryšių įstatymo nuostatomis, privalo įvertinti sąnaudų ir surinktų užmokesčių atitiktį bei pagrįstumą. RRT, įvertinusi 2017 m. gautas pajamas bei nepanaudotas lėšas ir siekdama balansuoti 2018 m. pajamas ir išlaidas, 2018 m. birželio 27 d. RRT direktoriaus įsakymu Nr. 1V-624 nustatė radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūros, įskaitant radijo stebėseną, ir telefono ryšio numerių naudojimo priežiūros tarifų perskaičiavimo koeficientą 0,75, kuris galiojo nuo 2018 m. liepos 1 d. iki 2018 m. lapkričio 30 d. Tarifų perskaičiavimo koeficiento taikymas leidžia lanksčiai balansuoti pajamas su išlaidomis, t. y. grąžinti rinkai jos permokas per sumažintus tarifus, jei einamaisiais metais pajamų buvo surinkta daugiau nei numatyta, ir taip užtikrinant principo, kad rinkos dalyviai sumoka ne daugiau nei reikalinga rinkai reguliuoti ir priežiūrai vykdyti, įgyvendinimą.

2018 m. RRT iš viso pagal **Ryšių valdymo ir kontrolės programą** į valstybės biudžetą pervedė **6 732 300 Eur pajamų įmokų**.

RRT 2018 m. vykdytos Ryšių valdymo ir kontrolės programos lėšų panaudojimas		
Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Ryšių valdymo ir kontrolės programai
		Kasinės išlaidos 2018 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso	5 309 937,16
	iš jų:	
1.1.	darbo užmokestis	3 037 727,67
1.2.	socialinio draudimo įmokos	929 008,83
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	1 319 897,23
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)	22 596,38
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams	707,05
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos	2 838 780,7
	iš jų:	
2.1	Ilgalaikiam turtui įsigyti	2 838 780,7
3.	IŠ VISO (1+2)	8 148 717,86*

Pastaba: *Iš jų 1 158 823,95 Eur buvo panaudota valstybės biudžeto lėšų įrangai, nurodytai LR elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, įsigyti.

2018 m. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos finansavimui numatyta 130 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 63 000 Eur, turtui įsigyti – 0 Eur.

2018 m. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos pajamų įmokų planas 130 000 Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“, ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų pajamų įmokų į valstybės biudžetą 80 Eur suma buvo perkelta į 2018 m. ir naudojama RRT vykdomai Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai finansuoti, viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendrus asignavimus. Vadovaujantis 2018 m. kovo 23 d. patvirtinta sąmata, RRT vykdomai Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai finansuoti 2018 m. iš viso numatyta 210 000 Eur (130 000+80 000) – tai yra suma su ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą įskaitymais.

2018 m. RRT iš viso pagal **Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programą** į valstybės biudžetą pervedė **143 426 Eur pajamų įmokų**.

RRT 2018 m. vykdytos Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos lėšų panaudojimas		
Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai
		Kasinės išlaidos 2018 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso	81 868,12
	iš jų:	
1.1.	darbo užmokestis	37 659,50
1.2.	socialinio draudimo įmokos	11 560,21
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	32 648,41
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)	0,0
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams	0,0
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos	5 083,54
	iš jų:	
2.1	Ilgalaikiam turtui įsigyti	5 083,54
3.	IŠ VISO (1+2)	86 951,66**

Pastaba: **Dėl nepilna apimtimi vykdomų funkcijų, pagal galimybes Tarnyba vykdydama funkcijas tokia apimtimi, kurią gali užtikrinti vidiniais ištekliais, dalies lėšų nepanaudojo.

2018 m. Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programos finansavimui numatyta 100 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 48 000 Eur, turtui įsigyti –3 000 Eur. Programa finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų.

RRT 2018 m. vykdytos **Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programos** lėšų panaudojimas

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programai
		Kasinės išlaidos 2018 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso	92 582,38
	iš jų:	
1.1.	darbo užmokestis	46 199,46
1.2.	socialinio draudimo įmokos	14 000,0
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	31 382,92
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)	1000,0
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams	0,0
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos	3 000,0
	iš jų:	
2.1	Ilgalaikiam turtui įsigyti	3 000,0
3.	IŠ VISO (1+2)	95 582,38

18 5 PRIEDAS. Reguluojamos elektroninių ryšių sektoriaus rinkos

Rinkos Nr. pagal 2003 m. rek./ 2007 m. rek.*/ 2014 m. rek.	Pavadinimas	Ūkio subjektai, turintys didelę įtaką rinkoje	Nustatyti įpareigojimai						
			Prieigos suteikimo	Nediskriminavimo	Skaidrumo	Kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos	Apskaitos atskirimo	Didmeninės linijos suteikimo (nuomos)	Viešųjų telefono ryšių paslaugų teikėjo pasirinkimas
1; 2 / 1 / n.	Vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos prieigos prie viešojo telefono ryšio tinklo fiksuotoje vietoje rinka	Telia Lietuva, AB		X	X	X	X	X	X
9 / 3 / 1	Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose telefono ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinka	Telia Lietuva, AB	X	X	X	X			
		AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „CSC Telecom“, UAB „Linkotelus“, UAB „Mediafon“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Telekomunikacijų grupė“, UAB „Ecofon“	X			X			
11 / 4 / 3a	Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinka	Telia Lietuva, AB	X	X	X	X	X		
12 / 5 / 3b	Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinka	Telia Lietuva, AB	X	X	X	X	X		
13 / 6 / 4	Didmeninė aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinka	Telia Lietuva, AB	X	X	X	X	X		
16 / 7 / 2	Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinka	Telia Lietuva, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“	X	X	X	X			
		UAB „CSC Telecom“, UAB „Linkotelus“, UAB „Ecofon“, UAB „Mediafon“	X			X			
18 / n. / n.	Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinka	Telia Lietuva, AB, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	X	X	X	X	X		
n. / n. / n.	Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinka	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	X	X	X	X	X		

19 6 PRIEDAS. 2018 m. priimti RRT direktoriaus įsakymai

1. RRT direktoriaus 2018 m. sausio 12 d. įsakymas Nr. 1V-19 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. 1V-698 „Dėl Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės ir radijo dažnių naudojimo plano patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“;
2. RRT direktoriaus 2018 m. sausio 12 d. įsakymas Nr. 1V-20 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“;
3. RRT direktoriaus 2018 m. sausio 19 d. įsakymas Nr. 1V-40A „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 1V-148 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;
4. RRT direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. 1V-92 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 1V-1087 „Dėl Abonentų ir (ar) naudotojų galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugas teikiančių institucijų paslaugomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
5. RRT direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. 1V-93 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-261 „Dėl Prisijungimo prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje ir viešųjų telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių nustatymo ir duomenų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;
6. RRT direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. 1V-94 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. vasario 15 d. įsakymo Nr. 1V-214 „Dėl Reikalavimų universaliųjų paslaugų kokybei aprašo ir reikalavimų universaliųjų paslaugų teikėjams, užtikrinant taksofonu teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų prieinamumą, įskaitant taksofonų prieinamumą neįgaliems šių paslaugų gavėjams, aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
7. RRT direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. 1V-95 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1V-889 „Dėl Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;
8. RRT direktoriaus 2018 m. vasario 13 d. įsakymas Nr. 1V-126 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr. 1V-1188 „Dėl Teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos veiklą ar įtvirtinančių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos atliekamos priežiūros sričių reikalavimus, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
9. RRT direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymas Nr. 1V-309 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. rugsėjo 26 d. įsakymo Nr. 1V-1005 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos elektroninių paslaugų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
10. RRT direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymas Nr. 1V-310 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. rugsėjo 26 d. įsakymo Nr. 1V-1006 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos elektroninių paslaugų informacinės sistemos saugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
11. RRT direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymas Nr. 1V-311 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. 1V-1287 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos informacinės sistemos saugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
12. RRT direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymas Nr. 1V-312 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2015 m. gegužės 29 d. įsakymo Nr. 1V-656 „Dėl Numerių ir kodų valdymo bei teisės vartoti domenų su Lietuvos vardu ir elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjų sąrašo administravimo informacinės sistemos nuostatų ir Numerių ir kodų valdymo bei teisės vartoti domenų su Lietuvos vardu ir elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjų sąrašo administravimo informacinės sistemos saugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

13. RRT direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymas Nr. 1V-313 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. balandžio 10 d. įsakymo Nr. 1V-507 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
14. RRT direktoriaus 2018 m. balandžio 25 d. įsakymas Nr. 1V-394 „Dėl Viešųjų ryšių tinklų vientisumo užtikrinimo taisyklių patvirtinimo“;
15. RRT direktoriaus 2018 m. gegužės 7 d. įsakymas Nr. 1V-436 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 1V-148 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;
16. RRT direktoriaus 2018 m. birželio 1 d. įsakymas Nr. 1V-526 „Dėl Sąnaudų priskyrimo dokumentų teikimo veikloms reikalavimų aprašo patvirtinimo“;
17. RRT direktoriaus 2018 m. birželio 13 d. įsakymas Nr. 1V-559 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. balandžio 19 d. įsakymo Nr. 1V-408 „Dėl minimalios draudimo sumos kvalifikuotus sertifikatus sudarantiems sertifikavimo paslaugų teikėjams nustatymo“ pripažinimo netekusiu galios“;
18. RRT direktoriaus 2018 m. birželio 21 d. įsakymas Nr. 1V-588 „Dėl Kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų statuso suteikimo ir jų įrašymo į nacionalinį patikimą sąrašą bei kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos ataskaitų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
19. RRT direktoriaus 2018 m. birželio 25 d. įsakymas Nr. 1V-596 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 1V-148 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;
20. RRT direktoriaus 2018 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. 1V-624 „Dėl radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūros, įskaitant radijo stebėseną, ir telefono ryšio numerių naudojimo priežiūros tarifų koeficiento nustatymo“;
21. RRT direktoriaus 2018 m. liepos 12 d. įsakymas Nr. 1V-661 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 29 d. įsakymo Nr. 1V-1025 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos didžiausių tarifų patvirtinimo“ pakeitimo“;
22. RRT direktoriaus 2018 m. liepos 24 d. įsakymas Nr. 1V-686 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 14 d. įsakymo Nr. 1V-670 „Dėl Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;
23. RRT direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“;
24. RRT direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. 1V-752 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. rugsėjo 26 d. įsakymo Nr. 1V-1005 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos elektroninių paslaugų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
25. RRT direktoriaus 2018 m. rugsėjo 5 d. įsakymas Nr. 1V-827 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. balandžio 7 d. įsakymo Nr. 1V-367 „Dėl Užmokesčių už Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus tarifų bei mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
26. RRT direktoriaus 2018 m. rugsėjo 6 d. įsakymas Nr. 1V-836 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2013 m. gegužės 6 d. įsakymo Nr. 1V-730 „Dėl Radijo ryšio plėtros 790–862 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ pakeitimo“;
27. RRT direktoriaus 2018 m. rugsėjo 13 d. įsakymas Nr. 1V-868 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. 1V-698 „Dėl Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės ir radijo dažnių naudojimo plano patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“;

28. RRT direktoriaus 2018 m. spalio 3 d. įsakymas Nr. 1V-947 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymo Nr. 1V-297 „Dėl Rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

29. RRT direktoriaus 2018 m. spalio 26 d. įsakymas Nr. 1V-1055 „Dėl Asmens tapatybės ir papildomų specifinių požymių tikrinimo išduodant kvalifikuotus elektroninio parašo, elektroninio spaudo, interneto svetainės tapatumo nustatymo sertifikatus tvarkos aprašo patvirtinimo“;

30. RRT direktoriaus 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymas Nr. 1V-1112 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 1V-526 „Dėl Sąnaudų priskyrimo dokumentų teikimo veikloms reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

31. RRT direktoriaus 2018 m. lapkričio 12 d. įsakymas Nr. 1V-1113 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1V-889 „Dėl Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

32. RRT direktoriaus 2018 m. lapkričio 13 d. įsakymas Nr. 1V-1126 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 1V-148 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;

33. RRT direktoriaus 2018 m. gruodžio 6 d. įsakymas Nr. 1V-1191 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2008 m. balandžio 14 d. įsakymo Nr. 1V-334 „Dėl asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyboje taikant „vieno langelio“ principą ir Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 1V-975 „Dėl piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ pripažinimo netekusiu galios“;

34. RRT direktoriaus 2018 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. 1V-1236 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 14 d. įsakymo Nr. 1V-670 „Dėl Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;

35. RRT direktoriaus 2018 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. 1V-1237 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr. 1V-1328 „Dėl Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;

36. RRT direktoriaus 2018 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. 1V-1255 „Dėl Tipinių atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir kompensuojamų sąnaudų dydžio patikrinimo paslaugų techninių užduočių patvirtinimo“.